

Załącznik nr 1

do uchwały nr 748/2025

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 18 września 2025 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: filologia germańska

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Łódzki, Łódź

Data przeprowadzenia wizytacji: 4-5 grudnia 2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	21
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	36
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	51
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	57
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	65
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	69
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	73
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	76
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	78
5. Załączniki:	81
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	81
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	82
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych oraz egzaminu dyplomowego	87
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	87

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	100
Część II a – ocena losowo wybranych egzaminów dyplomowych w przypadku studiów pierwszego stopnia _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	114
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	115
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _____	120

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Anna Małgorzewicz, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Mikołajczyk – ekspert PKA
2. dr Dorota Guttfeld – ekspert PKA
3. prof. dr hab. Dariusz Dolański – członek PKA
4. Beata Opala – członek PKA
5. Patryk Korolko – ekspert PKA ds. studenckich
6. Piotr Zaremba – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena na kierunku *filologia germańska* na Uniwersytecie Łódzkim jest kolejną oceną przeprowadzoną przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Poprzednia ocena programowa została wydana jako pozytywna na okres 2 lat.

Kierunek został poddany ocenie w dniach 4-5 grudnia 2025 r. w formie wizytacji stacjonarnej. Wszystkie zaplanowane w harmonogramie spotkania odbyły się, a Uczelnia udostępniła niezbędne materiały do oceny wizytowanego kierunku, co umożliwiło członkom zespołu oceniającego przeprowadzenie analizy poszczególnych kryteriów.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Studia pierwszego stopnia:

Nazwa kierunku studiów	filologia germańska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	- językoznawstwo – dyscyplina wiodąca (59%) - literaturoznawstwo (34%) - nauki o kulturze i religii (7%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	0	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	- filologia germańska o specjalności językoznawczo-literaturoznawczej; - filologia germańska z drugim językiem obcym od podstaw: język hiszpański, język włoski, język francuski; - filologia germańska z drugim językiem obcym zaawansowanym: język angielski.	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	111	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2280-2324 (w zależności od specjalności)	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	180	Nie dotyczy

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	85-109 (w zależności od specjalności)	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61	Nie dotyczy
łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	0	Nie dotyczy

Studia drugiego stopnia:

Nazwa kierunku studiów	filologia germańska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	- językoznawstwo – dyscyplina wiodąca (51%) - literaturoznawstwo (49%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	1-7 ECTS (w zależności od specjalności) / 30-150 godzin	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	<i>tłumaczenia i przekład;</i> <i>nauczycielska</i> (przygotowująca do zawodu nauczyciela i lektora języka niemieckiego).	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	28	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1163-1283 godzin (w zależności od specjalności)	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	113-119 ECTS (w zależności od specjalności)	Nie dotyczy

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	80	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65	Nie dotyczy
łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	0	Nie dotyczy

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Studia pierwszego stopnia:

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium niespełnione

Studia drugiego stopnia:

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA¹⁰ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium niespełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione

¹⁰ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium niespełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia germańska jest zgodna ze strategią Uczelni i zakłada przygotowanie absolwentów do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym w duchu uniwersytetu humboldtowskiego. Polegać ma, po pierwsze, na wykształceniu umiejętności językowych w zakresie języka niemieckiego (na poziomie B2 ESOKJ na studiach pierwszego stopnia i C1 ESOKJ na studiach drugiego stopnia), „pozwalających wykonywać zawody, które wymagają opanowania języka obcego na poziomie zbliżonym do rodzimego”. Na studiach pierwszego stopnia obejmuje to kształcenie „umiejętności w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych (na poziomie podstawowym)”, a na studiach drugiego stopnia ich dalszy rozwój w zakresie zależnym od specjalności (*tłumaczeniowej* lub *nauczycielskiej*). Uczelnia dokumentuje wpływ opinii interesariuszy zewnętrznych oraz analizowanych przez Uczelnię danych o zmianach w zapotrzebowaniu na języki obce i określone sprawności językowe czy kompetencje absolwenta na koncepcję kształcenia w zakresie oferowanych specjalności.

Koncepcja kształcenia zakłada możliwość przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu język niemiecki. Na ocenianym kierunku merytoryczne przygotowanie do nauczania tego przedmiotu, odpowiadające grupie zajęć A standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zwanego dalej standardem, prowadzone jest na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a określone w standardzie efekty uczenia się dla grup zajęć: B – *przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne*, C – *podstawy dydaktyki i emisja głosu* oraz D – *przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu* zostały zaplanowane do osiągnięcia na studiach drugiego stopnia. Koncepcja kształcenia odpowiada wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Rozwojowi kompetencji językowych ma towarzyszyć kształcenie (na pierwszym stopniu) i doskonalenie (na drugim stopniu) kompetencji filologicznych, obejmujących według celów kształcenia rozwój „wiedzy z zakresu językoznawstwa niemieckiego, w tym wiedzy na temat terminologii lingwistycznej, historii oraz najnowszych kierunków badań w zakresie językoznawstwa niemieckiego”, „wiedzy z zakresu literatury niemieckojęzycznej, w tym wiedzy terminologicznej, wiedzy na temat historii i najnowszych kierunków badań nad literaturą niemieckojęzyczną” (o odpowiednim dla stopnia studiów stopniu zaawansowania) oraz „umiejętności [...] filologicznych w zakresie analizy, interpretacji, tworzenia i prezentowania tekstu”, wreszcie „wiedzy z zakresu kultury

niemieckiego obszaru językowego, w tym wiedzy terminologicznej, wiedzy na temat historii kultury i najnowszych kierunków badań kulturoznawczych”.

W zakresie definiowania kompetencji filologicznych w koncepcji kształcenia pojawiają się niespójności wynikające z przyporządkowania kierunku na pierwszym stopniu do dyscyplin: językoznawstwo, literaturoznawstwo oraz nauki o kulturze i religii (w wymiarze 7%), a na drugim stopniu tylko do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, ponieważ temu różnicowaniu dyscyplinowemu nie towarzyszy analogiczne zróżnicowanie koncepcji kształcenia, celów kształcenia i sylwetki absolwentów (a na dalszym etapie – efektów kierunkowych) dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Koncepcja kształcenia obejmuje przede wszystkim „zaznajamianie studentów z obiektami i zjawiskami oraz metodami i teoriami wyjaśniającymi zależności między nimi, które stanowią wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa” (a zatem w przypadku obu stopni studiów bez wzmianki o naukach o kulturze i religii). Również cele kształcenia sformułowano niemal identycznie dla obu stopni studiów: jedyne, co różnicuje studia pierwszego i drugiego stopnia pod tym względem to stopień zaawansowania wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej, natomiast i dla pierwszego, i dla drugiego stopnia celem jest również „zdobycie wiedzy z zakresu kultury niemieckiego obszaru językowego, w tym wiedzy terminologicznej, wiedzy na temat historii kultury i najnowszych kierunków badań kulturoznawczych”. W przeciwieństwie do wiedzy z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, wiedza ta nie zostaje opatrzona żadnym określeniem głębi, co sugeruje, że nauki o kulturze i religii nie stanowią podstaw teoretycznych kierunku na żadnym ze stopni. Także sylwetka absolwenta opisana jest dla obu stopni studiów identycznie: „Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia germańska UŁ ma zaawansowaną wiedzę o języku, literaturze i kulturze krajów niemieckiego obszaru językowego”, ale taką samą wiedzę (tym razem „pogłębioną”) ma mieć absolwent studiów drugiego stopnia, które do nauk o kulturze i religii nie zostały przyporządkowane. Koncepcje kształcenia, cele kształcenia i sylwetki absolwenta nie są więc kompatybilne, ponieważ zawierają niespójne informacje na temat docelowego zakresu wiedzy (obejmującego bądź nie nauki o kulturze i religii), a także są niespójne pod względem przyporządkowania dyscyplinowego obu stopni studiów. Ponadto ich opisy brzmią zasadniczo identycznie dla obu stopni studiów.

Koncepcja kształcenia nie przewiduje nauczania z wykorzystaniem środków i technik kształcenia na odległość. Jednocześnie za zgodą dziekana niektóre zajęcia dla specjalności nauczycielskiej na studiach drugiego stopnia odbywają się w tej formie (*technologie informacyjne w zawodzie nauczyciela, diagnostyka edukacyjna, specjalne potrzeby edukacyjne*).

W Uczelni prowadzone są badania naukowe we wszystkich dyscyplinach wskazanych w koncepcji kształcenia (w tym w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, której rola w koncepcji kształcenia nie jest w pełni jasna). Obszary badawcze obejmują między innymi: gramatykę opisową, kontrastywną, dependencyjną, fonetykę i fonologię oraz leksykę i frazeologię języka niemieckiego; lingwistykę dyskursu, tekstu i mediów, juryslingwistykę, język polityki i komunikacji politycznej; pragmalingwistykę i kognitywistykę; dydaktykę przekładu, języków obcych i specjalistycznych, w tym nauczanie języka niemieckiego jako obcego; wielojęzyczność; rozwój nauczycieli języków obcych i specjalistycznych, język pisany i mówiony w kontekstach zawodowych; przekładoznawstwo (teorię translacji, badania nad procesem i praktyką przekładu, lapsologię, języki specjalistyczne w przekładzie); przekład naukowy i literacki; dyskurs interkulturowy, literaturę i pamięć, politykę historyczną, stosunki polsko-niemieckie, niemiecką literaturę średniowieczną, niemiecką literaturę zaangażowaną, niemieckie debaty dotyczące rozliczenia z drugą wojną światową, literaturę PRL i NRD w ujęciu

komparatystycznym, recepcję teatru niemieckojęzycznego w Polsce; antropologię literacką; współczesną kulturę, kino i literaturę Austrii; historię, kulturę i prasę Niemców łódzkich, Żydów łódzkich i Getta Łódzkiego. Prowadzone badania wpływają na ofertę specjalności i specjalizacji na kierunku, a także wykorzystywane są na potrzeby zajęć, przede wszystkim takich jak *proseminaria* i *seminaria dyplomowe*.

Ogólne efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia nie są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia. Odzwierciedlają one jej wewnętrzną niespójność, ponieważ pomimo przyporządkowania studiów pierwszego stopnia między innymi do dyscypliny nauki o kulturze i religii, efekty uczenia się powiązane z charakterystyką WG nie uwzględniają tej dyscypliny. Ta grupa efektów kierunkowych obejmuje między innymi „terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa ogólnego i niemieckojęzycznego w stopniu zaawansowanym” (01G-1A-W05) oraz „terminologię i metodologię z zakresu literaturoznawstwa ogólnego i niemieckojęzycznego w stopniu zaawansowanym” (01G-1A_W06), natomiast wzmianki o kulturze krajów niemieckojęzycznych pojawiają się wyłącznie w treściach efektów o charakterystyce WK, a zatem przyjmują rolę kontekstową, podobnie jak na przykład nauki prawne w zakresie prawa autorskiego czy nauki historyczne (w odniesieniu do historii krajów niemieckiego obszaru językowego). W konsekwencji również uszczegóławiające je efekty uczenia się dla zajęć nie obejmują wiedzy metodologicznej z zakresu nauk o kulturze i religii, skupiając się na wiedzy faktograficznej. Natomiast ogólne efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia są zgodne z koncepcją kształcenia.

Ogólne efekty uczenia się są zgodne z profilem ogólnoakademickim. Obejmują one wiedzę i umiejętności powiązane z aparatem pojęciowym i metodologią nauk: językoznawstwo i literaturoznawstwo.

Ogólne efekty uczenia się i efekty dla zajęć są zasadniczo zgodne z charakterystykami PRK odpowiednio dla 6. i 7. poziomu, typowymi dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego. Prawidłowo wskazują na poziom zaawansowania wiedzy adekwatny do poziomu studiów. Obejmują kompetencje badawcze: absolwent studiów pierwszego stopnia ma na przykład znać i rozumieć „zasady analizy i interpretacji tekstów, w tym tekstów kultury”, potrafić „formułować, analizować i rozwiązywać problemy badawcze, dokonywać wyboru metod i źródeł oraz prezentować wyniki badań”, „przeprowadzić analizę tekstu z zastosowaniem adekwatnych metod, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy”, „posługiwać się pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa”, „tworzyć użytkowe prace pisemne z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu w języku polskim i niemieckim”, „sporządzić bibliografię na podstawie kwerendy bibliotecznej i dostępnych baz internetowych oraz przypisy z uwzględnieniem prawa autorskiego”. Absolwent studiów drugiego stopnia ma znać i rozumieć „specyfikę przedmiotową językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz ich główne tendencje rozwojowe w stopniu pogłębionym”, „terminologię, teorie i metodologię językoznawstwa niemieckiego (w tym glottodydaktyki) i literaturoznawstwa krajów niemieckiego obszaru językowego w stopniu pogłębionym”, potrafić „formułować, analizować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy badawcze z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, dobierając odpowiednie metody badawcze i narzędzia”, „wykorzystywać zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, przeprowadzając badania i prezentując ich wyniki”, „posługiwać się w sposób pogłębiony teoriami i paradygmatami badawczymi właściwymi dla językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz

wykorzystywać nabytą wiedzę do formułowania i testowania hipotez związanych z wybranymi problemami typowymi dla tych dyscyplin”.

Efekty uczenia się określonych dla zajęć dla studiów pierwszego stopnia obejmują wiedzę i umiejętności z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa. W zakresie językoznawstwa student zna na przykład „pojęcia i teorie pragmaty lingwistycznej oraz zasady ich stosowania w analizie/opisie tekstów niemieckojęzycznych” i potrafi m.in. „dokonać wyboru właściwych metod badawczych pozwalających na opracowanie rozwiązań dla przedmiotu pracy dyplomowej”. W zakresie literaturoznawstwa student zna „główne metody badań tekstu literackiego (na przykład metoda immanentna, biograficzna, psychoanalityczna, socjologiczna, gender)” i potrafi „poprawnie sformułować i odpowiednio zredagować pisemnie rozprawę interpretacyjną średniej objętości (około 3–4 stron) z uwzględnieniem aparatu naukowego (struktura, bibliografia, cytaty, przypisy)”. Dla studiów drugiego stopnia efekty uczenia się określone dla zajęć przewidują na przykład, że absolwent zna „założenia semantyki kompozycyjnej, semantyki praktycznej, semantyki ram poznawczych, typologię zmian znaczeniowych, leksykografii, teorii presupozycji, implikatur konwersacyjnych oraz aktów mowy” i potrafi „analizować i rozwiązywać problemy badawcze na podstawie zebranego materiału korpusowego, właściwie formułować i przedstawiać wnioski, formułować dalsze pytania badawcze”, a w zakresie literaturoznawstwa - zna „w pogłębionym stopniu teorie literaturoznawcze” i potrafi „samodzielnie zastosować elementy danej teorii w analizie utworu literackiego”, a także „formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach”.

Efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć są zatem zgodne z wymaganiami dla profilu i poziomu studiów, natomiast niekiedy wykazują one brak spójności z deklarowanymi dla zajęć celami kształcenia. Przykładem mogą być szczegółowe efekty uczenia się dla zajęć *tłumaczenia filmowe* na studiach drugiego stopnia. Jako cel tych zajęć sylabus podaje „podniesienie kompetencji tłumaczeniowych pozwalających na realizację zadań stawianych tłumaczom tekstów audiowizualnych”, w tym „rozwój kompetencji obsługi programów służących do przygotowania tłumaczenia filmowego”. Sylabus podkreśla też, że „zajęcia mają charakter praktyczny”. Tymczasem zajęcia te mają według sylabusu realizować przede wszystkim efekty z zakresu wiedzy (student ma uzyskać „pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego potocznego języka polskiego i niemieckiego”, „zasadach interpretacji tekstów audiowizualnych i metodach ich krytycznej analizy”, „zasadach przekładoznawstwa, w szczególności pól i technicznych zasad zastosowania wybranych metod tłumaczenia filmowego”). Spośród efektów w zakresie umiejętności żaden nie mówi wprost o tłumaczeniu filmów - pojawia się tu na przykład wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych do prowadzenia badań i prezentacji ich wyników.

Drugim częstym problemem jest przenikanie się efektów dla zajęć z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W szczególności niektóre efekty z zakresu umiejętności sformułowane są w sposób bardziej odpowiedni dla wiedzy, podkreślający przede wszystkim umiejętność definiowania, rozróżniania czy używania pojęć, bez wskazania, w jakim celu się tego dokonuje. Na przykład efekty dla zajęć *wstęp do językoznawstwa* przewidują, że student potrafi „posługiwać się pojęciami językoznawczymi w sposób prawidłowy (na przykład polisemia)”, „odróżniać i zdefiniować typowe dla danego okresu teorie (na przykład teoria walencji)” i „opisać działy językoznawstwa (na przykład lingwistyka tekstu)”. Wszystkie te efekty mają uszczegóławiać efekt kierunkowy 01G-1A_U09, odpowiadający użyciu wiedzy, tymczasem są właściwie nieodróżnialne od efektów

z zakresu wiedzy, podczas gdy dla charakterystyki UW istotne jest rozwiązywanie problemów i wykonywanie zadań. Podobne efekty związane z definiowaniem czy poprawnym stosowaniem pojęć sformułowano na przykład dla zajęć *wstęp do gramatyki opisowej, elementy historii literatury II obszaru językowego* czy *historia krajów niemieckiego obszaru językowego*. Wśród efektów dla zajęć opisujących kompetencje społeczne z kolei zdarzają się sformułowania właściwsze dla umiejętności, na przykład „interpretuje przesłanki i efekty decyzji publicznych” (01G-1A_K01), „kwestionuje stereotypy i utarte sposoby myślenia na temat Niemiec” (01G-1A_K01) dla zajęć *historia krajów niemieckiego obszaru językowego 1*.

Ogólne i szczegółowe efekty uczenia się obejmują umiejętność porozumiewania się w języku niemieckim oraz drugim języku obcym. Efekty ogólne w sposób konkretny wskazują dyscypliny naukowe, do których przyporządkowany jest kierunek (z poczynionym wyżej zastrzeżeniem co do braku odniesień do nauk o kulturze i religii wśród efektów o charakterystyce WG dla studiów pierwszego stopnia). Jednocześnie efekty dla zajęć nie są w pełni prawidłowo sformułowane ze względu na częste wiązanie ich z kilkoma efektami ogólnymi, w tym efektami o różnych charakterystykach. Prowadzi to do kilku problemów.

Po pierwsze, w niektórych przypadkach treść efektów szczegółowych pozostaje w istocie bez związku z niektórymi ze wskazanych efektów ogólnych. Na przykład:

- efekt szczegółowy dla zajęć *seminarium licencjackie literaturoznawcze* przewiduje, że student zna i rozumie „w stopniu zaawansowanym obszary literaturoznawstwa (w szczególności obszary związane z przedmiotem pracy dyplomowej w stopniu zaawansowanym)”, co zostaje powiązane z efektami kierunkowymi 01G-1A_W01, 01G-1A_W05 i 01GJ-1A_W09. Tymczasem efekt 01G-1A_W05 mówi o znajomości terminologii i metodologii, ale z zakresu językoznawstwa;
- efekt szczegółowy dla zajęć *miejsca pamięci krajów niemieckiego obszaru językowego* o brzmieniu „zna kilka (3–5) tekstów literackich niemieckiego obszaru językowego, w których miejsca pamięci rozumiane w sensie teorii Pierre’a Nory otrzymały istotną funkcję lub które te miejsca pamięci kreują w stopniu zaawansowanym” odnosi się do trzech efektów ogólnych, poświęconych różnym zagadnieniom, a nawet dyscyplinom: 01G-1A_W05 [zna i rozumie] „terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa ogólnego i niemieckojęzycznego w stopniu zaawansowanym”; 01G-1A_W06 [zna i rozumie] „terminologię i metodologię z zakresu literaturoznawstwa ogólnego i niemieckojęzycznego w stopniu zaawansowanym” i 01G-1A_W07 [zna i rozumie] „wybrane zagadnienia językowe w aspekcie porównawczym i kontrastywnym w stopniu zaawansowanym”. W rzeczywistości efekt szczegółowy nie wiąże się ze znajomością terminologii ani metodologii językoznawczych, ani z zagadnieniami językoznawstwa kontrastywnego.

Po drugie, efekt określony dla tych ostatnich zajęć ilustruje inny powiązany problem. Efekt „[zna i rozumie] w stopniu zaawansowanym termin miejsca pamięci” odnosi się aż do trzech efektów kierunkowych: 01G-1A_W06, 01G-1A_W10 i 01G-1A_W12, przy czym ten ostatni pozostaje bez widocznego związku z treścią efektu szczegółowego (absolwent zna i rozumie „zasady i metody przekładoznawstwa w stopniu zaawansowanym”), ponadto pozostałe dwa efekty ogólne odnoszą się

do różnych, rozłącznych charakterystyk (WG i WK), co sprawia, że wiedza z zakresu dyscypliny stanowiącej podstawy teoretyczne kierunku miałaby jednocześnie stanowić sama dla siebie kontekst.

Trzecim problemem powiązaniem z powyższą nieprawidłowością jest fakt, że w związku z odnoszeniem pojedynczego efektu szczegółowego do kilku efektów ogólnych część wymaganych przez efekt ogólny kompetencji zostaje pominięta, tak że nawet osiągnięcie wszystkich efektów szczegółowych powiązanych z danym efektem kierunkowym nie zapewnia jego realizacji w pełnym zakresie. Na przykład efekt szczegółowy dla zajęć *seminarium magisterskie – wprowadzenie* na studiach drugiego stopnia obejmuje efekt [zna i rozumie] „w poszerzonym stopniu specyfikę i metodologię badań lingwistycznych z zakresu lingwistyki, metodologię z zakresu poznanych na podstawie artykułów naukowych badań lingwistycznych, ich wzajemnie powiązania, stosowaną w tych obszarach terminologię, także w ujęciu kontrastywnym”, który odniesiono do trzech efektów ogólnych: 01G-2A_W01, 01G-2A_W03, 01G-2A_W04. Mimo ogromnego rozbudowania treści efektu, nie obejmuje ona całokształtu efektu ogólnego W04, ponieważ pomija znajomość i rozumienie terminologii językoznawczej, o której mówi efekt ogólny. Pozostałe efekty dla zajęć odnoszące się do tego efektu ogólnego realizują jego inne aspekty (znajomość metodologii i terminologii literaturoznawczej), w rezultacie efekt ogólny w części dotyczącej terminologii językoznawstwa w ogóle nie zostaje prawidłowo przełożony na efekty dla zajęć. Problem ten jest szczególnie istotny w przypadku efektów powiązanych z charakterystyką WG, które wielokrotnie uszczegóławiane są w sposób podkreślający znajomość pojęć, ale nie metodologii lub odwrotnie, jak w powyższym przykładzie.

Przywołany powyżej efekt dla *seminarium magisterskiego* ilustruje wreszcie problem nadmiernego rozbudowania niektórych efektów dla zajęć, które uniemożliwia stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji. W niektórych przypadkach dochodzi też do ich niejasnego sformułowania. Przykładem efektu sformułowanego w sposób kołowy jest efekt kierunkowy 01G-1A_W03, według którego absolwent zna i rozumie „zagadnienia gramatyczne, leksykalne, semantyczne, fonologiczne i stylistyczne w zakresie języka niemieckiego oraz drugiego języka obcego w stopniu pozwalającym na kontynuację kształcenia”. Według intencji podkreślone sformułowanie ma oznaczać, że student na każdym etapie osiągnął przewidziany dla tego etapu poziom wiedzy, natomiast jest ono nieprawidłowe, ponieważ:

- 1) efekt ogólny powinien być sformułowany dla całego cyklu studiów (w którym to kontekście „kontynuacja kształcenia” może oznaczać na przykład kształcenie na studiach drugiego stopnia);
- 2) jest niejasny, gdyż nawet najniższy poziom wiedzy nie wyklucza „dalszego kształcenia”;
- 3) jeśli odnieść go zgodnie z intencją do konkretnych semestrów zajęć, to efekt uczenia się w tej formie zależy od treści tych zajęć (zamiast stanowić ich podstawę i być za pomocą tych treści osiąganym), co uniemożliwia weryfikację stopnia jego realizacji.

W kilku innych, nielicznych przypadkach zasadniczo czytelne efekty ogólne zawierają ogólne odniesienia do „działalności zawodowej” (01G-1A_W13 dla studiów pierwszego stopnia) i „działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów” (01G-2A_W11 dla studiów drugiego stopnia), choć działalność tę definiuje bardziej szczegółowo choćby koncepcja kształcenia, a także w przypadku niektórych efektów dotyczących umiejętności odniesienia do „problemów badawczych” (01G-

1A_U06), „zagadnień szczegółowych” (01G-1A_U11), „(wybranych) ujęć teoretycznych” (1G-1A_U10 i 01G-1A_U03 dla studiów pierwszego stopnia), bez wskazania dyscyplin. W przypadku efektów 01G-1A_U03 i 1G-1A_U10 określonych dla studiów pierwszego stopnia ma miejsce częściowe nakładanie się ich treści: efekt U03 przewiduje, że absolwent potrafi „porozumiewać się z otoczeniem, tworząc użytkowe prace pisemne w języku niemieckim z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu”, a efekt U10, że potrafi „tworzyć użytkowe prace pisemne z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu w języku polskim i niemieckim”, a zatem treść efektów dubluje się z wyjątkiem obecności języka polskiego w efekcie U10. Efekt U10 jest przy tym o tyle niejasny, że informację o języku polskim i niemieckim można odnieść zarówno do języka wykorzystywanych źródeł, jak i języka, w którym tworzone są użytkowe prace pisemne. Podobnie nieczytelnym efektem szczegółowym jest efekt e5 dla zajęć *podstawy teorii tłumaczeń*: dzięki nowym instrumentom pracy nad językiem oraz wglądom w formalne i stylistyczne bogactwo struktur i rejestrów metoda tłumaczeniowa rozwija wrażliwość językową” (01G-1A_U01, 01G-1A_U03), gdzie sformułowanie sprawia, że podmiotem wydaje się być metoda tłumaczeniowa, a nie student, który opanowuje jakąś umiejętność.

Nieprawidłowości dotyczące formułowania efektów uczenia się w sposób zbyt rozbudowany i niejasny zostały zdiagnozowane w poprzednim raporcie zespołu oceniającego PKA i były wśród dziesięciu innych podstawą do sformułowania propozycji obniżenia oceny spełnienia kryterium 1. Odpowiedź Uczelni na raport poskutkowała nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w Uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte przez Uczelnię działania naprawcze nie okazały się w pełni skuteczne.

Problem powtórzeń w treściach efektów dotyczy również wielokrotnej weryfikacji tych samych efektów dla zajęć w ramach różnych zajęć, zajęć wielosemestralnych i różnych form zajęć. Przykłady takich zajęć to: kolejne semestry *praktycznej nauki języka angielskiego*, w ramach których student ma za każdym razem „komunikować się z otoczeniem z użyciem odpowiedniego słownictwa poprzez tworzenie użytkowych prac pisemnych oraz formułowanie wypowiedzi ustnych na tematy życia codziennego w języku angielskim”; kolejne semestry zajęć *gramatyka praktyczna*, w ramach których ma w semestrze 1, 2 i 3 „dokonać korekty niepoprawnych form i struktur gramatycznych występujących w wypowiedziach w języku niemieckim na poziomie B1”; *podstawy teorii tłumaczeń*, gdzie zarówno wykład 1 i 2, jak i ćwiczenia wymagają, by student znał „w stopniu zaawansowanym różnice strukturalne obu systemów językowych (struktury gramatyczne, stosunek zależności w zdaniu)”, czy *trening fonetyczny*, gdzie z semestru na semestr powtarzają się te same kompetencje społeczne. Prowadzi to do sytuacji, kiedy studenci powinni być formalnie wielokrotnie rozliczani z osiągania tych samych efektów uczenia się, których osiągnięcie Uczelnia już potwierdziła w poprzednich semestrach, co nie pozwala na stworzenie w pełni skutecznego systemu ich weryfikacji.

Program studiów nie obejmuje wszystkich ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Program studiów drugiego stopnia w części numer 11 „Kierunkowe efekty uczenia się wraz z odniesieniami do kwalifikacji na poziomie 7 PRK na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim” obejmuje jako wyodrębnione dla specjalności nauczycielskiej wszystkie szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które dla grupy zajęć D – *przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu* zostały uzupełnione o niespecyficzną nazwę przedmiotu: *język obcy*, co jest praktyką dopuszczalną, choć w tym przypadku nieprecyzyjną, ponieważ chodzi o nauczyciela przedmiotu *język niemiecki*. **Rekomenduje się** doprecyzowanie

w efektach uczenia się nazwy przedmiotu/przedmiotów, do prowadzenia którego przygotowują studia.

W przyjętych dla kierunku efektach uczenia się zostały pominięte określone w standardzie ogólne efekty uczenia się, a te nie są w pełni uszczegółowione w standardzie na poziomie szczegółowych efektów uczenia się, w szczególności w odniesieniu do wiedzy o zasadach udzielania pierwszej pomocy i umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Uczelnia dostrzegła ten problem i uzupełniła efekty kierunkowe o efekt dotyczący wiedzy o zasadach udzielania pierwszej pomocy, ale pominęła oparte na tej wiedzy umiejętności. Jednocześnie w części programu studiów zawierającej sylabusy efekty uczenia się dla zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie są inne niż efekty uczenia się wymienione w części numer 11 programu studiów. I tak na przykład efekt oznaczony w tabeli kierunkowych efektów uczenia się kodem O1SN–2A_W01 (według standardu B.1.W1.): [zna i rozumie] „podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego” został sprowadzony do [zna i rozumie] „podstawowe, zgodne ze standardem, pojęcia i podejścia w psychologii”. To samo dotyczy kolejnego efektu oznaczonego w tabeli kierunkowych efektów uczenia się kodem O1SN–2A_W21 (według standardu B.1.W2.): [zna i rozumie] „proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia”, który został sprowadzony do [zna i rozumie]: 1. „sfery psychicznego funkcjonowania człowieka”; 2. „wybrane, zgodne ze standardem, zagadnienia związane z procesem rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości”.

Tam, gdzie efekty uczenia się określone w sylabusach bliskie są opisowi efektów w standardzie, co dotyczy głównie zajęć z zakresu pedagogiki, zwykle pomijana jest jakaś część opisanych w standardzie kompetencji. Ogólny określony w standardzie efekt uczenia się z zakresu umiejętności: [potrafi] „udzielić pierwszej pomocy” został zastąpiony w efektach uczenia się dla zajęć *pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela* efektem [potrafi] „wymienić zasady udzielania pierwszej pomocy”, a przyjęty dla tych zajęć efekt w kategorii kompetencji społecznych: [jest gotów do] „dalszego kształcenia się w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej na rzecz bezpieczeństwa i dobra uczniów” został powiązany w niezrozumiały sposób ze szczegółowym efektem uczenia się dla grupy zajęć D: [jest gotów do] „stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę w kontekście przedmiotu język obcy”. Nieprawidłowość dotycząca rozbieżności treści efektów uczenia się przyjętych dla zajęć z efektami uczenia się określonymi w standardzie została zdiagnozowana w poprzednim raporcie zespołu oceniającego PKA i była wśród dziesięciu innych podstawą do sformułowania propozycji obniżenia oceny kryterium 1. Odpowiedź

Uczelni na raport poskutkowało nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte w Uczelni działania naprawcze nie okazały się w tym zakresie skuteczne. W związku z koniecznością zapewniania w programie studiów wszystkich ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się wymienionych w standardzie w brzmieniu przez ten standard określonym, **rekomenduje się** uwzględnienie jako tak zwane kierunkowe efekty uczenia się ogólnych efektów uczenia się określonych w standardzie, a w sylabusach zajęć szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie.

Efekty uczenia się w kategorii wiedza dla specjalności nauczycielskiej zostały powiązane z tak zwanym kierunkowym efektem uczenia się: [zna i rozumie] „wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu wybranej specjalności studiów w stopniu pogłębionym”, który został powiązany z charakterystykami PRK o kodzie P7S_WG odnoszącymi się do dyscyplin naukowych, które stanowią teoretyczne podstawy kierunku, a więc tych, do których został on przyporządkowany. Tymczasem ani pedagogika, ani psychologia nie stanowią podstaw teoretycznych kierunku, a określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela efekty uczenia się nie odnoszą się do głębi perspektywy poznawczej, mogą zostać osiągnięte na studiach pierwszego lub drugiego stopnia i są powiązane z uwarunkowaniami działalności zawodowej nauczyciela, wskazanymi w charakterystyce P7S_WK Polskiej Ramy Kwalifikacji jako „inne”.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się nieutożsamianie w efektach uczenia się wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo z wiedzą prowadzącą do osiągnięcia komunikacyjnych kompetencji językowych	Uczelnia podjęła skuteczne działania naprawcze, kompetencje językowe powiązane zostały z charakterystyką UK	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób specyficzny i zgodny z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji	Uczelnia podjęła skuteczne działania naprawcze i ogólne przyjęte dla kierunku efekty uczenia się – mimo zdiagnozowanych wyżej wad – są sformułowane w sposób	Zalecenie zrealizowane

		specyficzny i zgodny z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji	
3.	Zaleca się prawidłowe powiązanie efektów uczenia się odnoszących się do kształcenia nauczycieli z efektami uczenia się w kategorii wiedzy przyjętymi dla kierunku studiów	Efekty uczenia się dla <i>specjalności nauczycielskiej</i> , prowadzonej na studiach drugiego stopnia były powiązane z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji o kodzie P7S_WG, mimo iż dyscypliny naukowe powiązane ze specjalnością <i>nauczycielską</i> , w tym w szczególności pedagogika i psychologia, nie stanowią teoretycznych podstaw filologii, a określone w standardzie efekty uczenia się nie odnoszą się do zaawansowanej lub pogłębionej wiedzy w dyscyplinach naukowych, np. w pedagogice i psychologii, lecz są powiązane z zawodowymi uwarunkowaniami działalności zawodowej nauczyciela, wskazanych w charakterystyce P7S_WK Polskiej Ramy Kwalifikacji jako „inne”. Uczelnia nie podjęła w tym zakresie skutecznych działań naprawczych, ponieważ efekty uczenia się w kategorii wiedza dla <i>specjalności nauczycielskiej</i> zostały powiązane z tzw. kierunkowym efektem uczenia się [zna i rozumie] „wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu wybranej specjalności studiów w stopniu pogłębionym”, który został powiązany z charakterystykami PRK o kodzie P7S_WG	Zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹¹(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Studia drugiego stopnia – kryterium niespełnione

¹¹W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Uzasadnienie

Uzasadnienie – studia pierwszego stopnia

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, ale nie w pełni spójne, jeżeli chodzi o rolę dyscypliny nauki o kulturze i religii, do której przyporządkowano studia pierwszego stopnia. Koncepcja i cele kształcenia są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy; potwierdzają też nie tylko skuteczny, ale też wieloaspektowy wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształt koncepcji kształcenia.

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia - brak odniesień do nauk o kulturze i religii jako jednej z dyscyplin tworzących podstawy teoretyczne kierunku. Efekty uczenia się odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi i poziomowi kształcenia oraz są zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji, ale efekty dla zajęć nie są w pełni specyficzne ze względu na przypisanie pojedynczych efektów dla zajęć do wielu efektów kierunkowych, co skutkuje problemami z ich specyficznością, czytelnością i – w rezultacie – z możliwościami efektywnej weryfikacji stopnia ich osiągnięcia przez studenta.

Propozycja oceny kryterium *spełnione częściowo* dla studiów pierwszego stopnia wynika z:

- 1) niezapewnienia spójności założeń dotyczących roli dyscypliny nauki o kulturze i religii w opisach koncepcji kształcenia, celów kształcenia i sylwetki absolwenta;
- 2) sformułowania szczegółowych efektów uczenia się w sposób niespecyficzny, w szczególności ich powtórzenia w przypadku zajęć wielosemestralnych;
- 3) niezapewnienia brzmienia efektów szczegółowych dla zajęć odpowiedniego dla obszaru umiejętności i kompetencji społecznych, w szczególności w zakresie użycia wiedzy w kontekście rozwiązywania problemów;
- 4) niejednoznacznego i nieprawidłowego odnoszenia efektów szczegółowych dla zajęć do wielu efektów kierunkowych;
- 5) niezapewnienia prawidłowego uszczegółowienia – i w konsekwencji pełnej realizacji – wszystkich efektów kierunkowych, w pełnym zakresie ich brzmienia, przez efekty szczegółowe dla zajęć;
- 6) niezapewnienia pełnej czytelności w opisie efektów uczenia się.

Uzasadnienie – studia drugiego stopnia

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek na studiach drugiego stopnia. Koncepcja i cele kształcenia są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji, odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi i poziomowi kształcenia. Efekty dla zajęć są nie w pełni specyficzne ze względu na przypisanie

pojedynczych efektów dla zajęć do wielu efektów kierunkowych, co skutkuje problemami z ich specyficznością, czytelnością i – w rezultacie – z możliwościami efektywnej weryfikacji stopnia ich osiągnięcia przez studenta.

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, w tym przypadku zawodu nauczyciela, nie zawierają pełnego zakresu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

Propozycja oceny kryterium *niespełnione* dla studiów drugiego stopnia wynika z niedostosowania się do zaleceń wymienionych w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę:

1. Zaleca się prawidłowe powiązanie efektów uczenia się odnoszących się do kształcenia nauczycieli z efektami uczenia się w kategorii wiedzy przyjętymi dla kierunku studiów.

Ponadto zostały zdiagnozowane nowe nieprawidłowości, które w przypadku spełnienia wyżej wymienionego zalecenia skutkowałyby oceną kryterium *spełnione częściowo*:

- 1) sformułowanie szczegółowych efektów uczenia się w sposób niespecyficzny, w szczególności ich powtórzenia w przypadku zajęć wielosemestralnych;
- 2) niezapewnienie brzmienia efektów szczegółowych dla zajęć odpowiedniego dla obszaru umiejętności i kompetencji społecznych, w szczególności w zakresie użycia wiedzy w kontekście rozwiązywania problemów;
- 3) niejednoznaczne i nieprawidłowe odnoszenie efektów szczegółowych dla zajęć do wielu efektów kierunkowych;
- 4) niezapewnienie prawidłowego uszczegółowienia – i w konsekwencji pełnej realizacji – wszystkich efektów kierunkowych, w pełnym zakresie ich brzmienia, przez efekty szczegółowe dla zajęć;
- 5) niezapewnienie pełnej czytelności w opisie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia – studia pierwszego stopnia

Zaleca się:

1. zapewnienie spójności założeń dotyczących roli dyscypliny nauki o kulturze i religii w opisach koncepcji kształcenia, celów kształcenia i sylwetki absolwenta
2. sformułowania szczegółowych efektów uczenia się dla zajęć w sposób specyficzny, w szczególności unikanie powtarzania się ich treści w przypadku zajęć wielosemestralnych;

3. zapewnienie brzmienia szczegółowych efektów uczenia się odpowiednio do rozwijanych umiejętności i kompetencji społecznych, z uwzględnieniem użycia wiedzy w kontekście rozwiązywania problemów;
4. zapewnienie jednoznacznego odnoszenia efektów szczegółowych do pojedynczych efektów kierunkowych;
5. zapewnienie prawidłowych uszczegółowień wszystkich ogólnych efektów uczenia się, w pełnym zakresie ich brzmienia, przez efekty szczegółowe dla zajęć;
6. zapewnienie pełnej czytelności efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zasadniczo zgodne z efektami uczenia się określonymi dla zajęć, z zastrzeżeniami co do ich niekiedy skrótowego i hasłowego sformułowania, wskazującego przede wszystkim na fakty, terminologię i autorów, a niekoniecznie na umiejętności i kompetencje społeczne. Przykładem takiej hasłowości mogą być zajęcia *historia krajów niemieckiego obszaru językowego*, po ukończeniu których student według opisu efektów uczenia się między innymi „analizuje podłoże i uwarunkowania relacji Niemiec, Austrii i Szwajcarii z państwami ościennymi”, „interpretuje przesłanki i efekty decyzji publicznych”, „kwestionuje stereotypy i utarte sposoby myślenia na temat Niemiec”; tymczasem opis treści kształcenia obejmuje na przykład „Państwo brandenbursko-pruskie w XVI–XVIII wieku”, a zatem faktograficznie ujęte zagadnienie, które stanowi zapewne przedmiot analizy i interpretacji, z którym ma się mierzyć student.

Program studiów obejmuje treści zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek (z poczynionym w opisie stanu spełnienia kryterium 1. zastrzeżeniem odnośnie do roli nauk o kulturze i religii na studiach pierwszego stopnia). W puli zajęć obowiązkowych dla wszystkich specjalności na studiach pierwszego stopnia przewidziane są zajęcia *wstęp do językoznawstwa* i *wstęp do literaturoznawstwa* o charakterze propedeutycznym oraz zajęcia: *podstawy teorii tłumaczeń*, *historia literatury krajów niemieckiego obszaru językowego*, *analiza tekstu: krótkie formy literackie*, a także zajęcia do wyboru w zakresie zależnym od wybranej specjalności i ścieżki kształcenia. Wśród treści znajdują się między innymi: *semantyka*, *pragmatyka*, *lingwistyka stosowana*, *kontrastywna*, *etnolingwistyka*, *psycholingwistyka*, *socjolingwistyka*, *glottodydaktyka*, *dialektologia*, *tekstologia* i *translatoryka*, *metody analizy literaturoznawczej*, *narratologia*, *ewolucja gatunków literackich*, *literatura różnych okresów oraz zakresów niemieckiego obszaru językowego*. Na studiach drugiego stopnia treści pogłębione w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo obecne są w ramach zajęć takich jak: *językoznawstwo niemieckie*, *językoznawstwo stosowane*, *podstawy lingwistyki dyskursu* i *teoria literatury*. Treści mają charakter pogłębiony, obejmują na przykład semantykę ram poznawczych, kontrastywną lingwistykę dyskursu, Gender Studies w literaturoznawstwie, średniowieczny epos rycerski, tłumaczenia literatury dziecięcej i komiksów, trening notacji w przekładzie ustnym, tłumaczenie tekstów z zakresu prawa karnego i polityki Unii Europejskiej.

Treści programowe są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, chociaż w związku z hasłowością opisu treści programowych dla niektórych zajęć, nie są one w pełni kompleksowe. Jak

wskazano w opisie kryterium 1., niektóre efekty nie zostały prawidłowo uszczegółowione w sposób odzwierciedlający pełen zakres efektów kierunkowych w ramach zajęć realizowanych przez wszystkich studentów. O ile treści programowe zapewniają więc uzyskanie wszystkich efektów uczenia się określonych dla konkretnych zajęć, to już ich rozkład w programie studiów sprawia, że w praktyce nie wszystkie efekty uczenia się określone dla kierunku mogą zostać osiągnięte przez konkretnego studenta, niezależnie od realizowanych przez niego zajęć do wyboru. Na przykład efekt 01G-1A_W05 na studiach pierwszego stopnia, dotyczący znajomości metodologii językoznawstwa, jest realizowany w pełnym brzmieniu (w przeciwieństwie do efektów ograniczających się do znajomości konkretnych pojęć) wyłącznie w ramach zajęć wybieralnych: *seminarium licencjackie, podstawy komunikacji specjalistycznej (B)*, *proseminarium: języki specjalistyczne (B)* oraz *semantyka i pragmatyka – proseminarium (B)*. Tylko w ich przypadku treści programowe umożliwiają faktyczne osiągnięcie tego efektu uczenia się. Podobnie na studiach drugiego stopnia efekt kierunkowy 1G-2A_W04, [zna i rozumie] „terminologię, teorie i metodologię językoznawstwa niemieckiego (w tym glottodydaktyki) i literaturoznawstwa krajów niemieckiego obszaru językowego w stopniu pogłębionym”, zostaje uszczegółowiony w zakresie literaturoznawstwa tylko przez jeden efekt dla zajęć (*seminarium magisterskie – wprowadzenie*), a pozostałe uszczegółowienia dotyczą wyłącznie językoznawstwa. Ponieważ są to zajęcia wybieralne, nie wszyscy więc studenci mają zapewnioną możliwość uczestniczenia w zajęciach, których treści prowadzą do osiągnięcia tego efektu.

Treści programowe dla zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się w tym standardzie określonych. Ponieważ efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć służących realizacji standardu są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie, a w przypadku zajęć z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej pomijają wskazany w kryterium 1. ogólny efekt uczenia się w kategorii umiejętności, to prowadzące do osiągnięcia tych efektów uczenia się treści programowe nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie. Na przykład w ramach organizowanych w Uczelni zajęć z dydaktyki nauczania przedmiotu nie ma treści programowych umożliwiających osiągnięcie między innymi zasadniczego dla tych zajęć efektu uczenia się: [zna i rozumie] „podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć”. Osiągnięcie wiedzy dotyczącej na przykład podstawy programowej zostało zaplanowane co prawda podczas zajęć o nazwie *praktyki śródroczne*, w założeniu realizujących wymagania określone w grupie zajęć D.2, a zgodnie z wymaganiami standardu zacytowany efekt uczenia się przypisany jest do zajęć w innej grupie (D.1). Treści programowe dla zajęć niejednokrotnie nie zapewniają osiągnięcia nie tylko efektów uczenia się określonych w standardzie, ale też określonych dla tych zajęć efektów niezgodnych ze standardem. Na przykład dla zajęć *podstawy psychologii* treści programowe nie są w ogóle powiązane z efektami uczenia się. Te zakładają między innymi osiągnięcie wiedzy o wybranych trudnościach funkcjonowania psychicznego i zaburzeniach w zachowaniach czy o autorefleksji i samorozwoju, ale w treściach programowych tych zagadnień się nie uwzględnia. Obejmują one za to wiedzę o współczesnej psychologii, jej celach, dziedzinach i tendencjach oraz o początkach psychologii jako nauki, której standard nie przewiduje. Brak powiązania treści programowych z efektami uczenia się określonymi

w standardzie znajduje potwierdzenie – zwłaszcza w przypadku psychologii – w tematyce prac etapowych i zaliczeniowych.

Nieprawidłowość dotycząca niewłaściwego doboru treści programowych w ramach realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela została zdiagnozowana w poprzednim raporcie zespołu oceniającego PKA i była wśród dziewięciu innych podstawą do propozycji obniżenia oceny kryterium 2. Odpowiedź Uczelni na raport poskutkowała nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte w Uczelni działania naprawcze nie okazały się w tym zakresie skuteczne.

Harmonogram realizacji programu studiów przewiduje na studiach pierwszego stopnia sześć semestrów, przy nakładzie pracy 180 punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia – cztery semestry, przy nakładzie pracy 120 punktów ECTS. Czas trwania studiów został prawidłowo określony, a przypisany do zajęć wymiar punktów ECTS nie budzi zastrzeżeń i jest adekwatny do zakładanych efektów uczenia się, z wyjątkiem bloku *praktycznej nauki języka niemieckiego* na studiach pierwszego stopnia, gdzie nakład pracy jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów, ale nie został oszacowany spójnie. W zgodzie z koncepcją kształcenia przewidującą nauczanie języka niemieckiego w ramach ścieżki „od zera” i „zaawansowanej”, harmonogram realizacji programu studiów prawidłowo przewiduje dla tych ścieżek różną liczbę godzin zajęć poświęconych kształtowaniu praktycznych umiejętności językowych, jednak różnica ta jest stosunkowo niewielka (532 godziny i 34 punkty ECTS zajęć z *praktycznej nauki języka niemieckiego* dla ścieżki „od zera” wobec 476 godzin i 34 punktów ECTS zajęć z *praktycznej nauki języka niemieckiego* dla ścieżki „zaawansowanej”). Na ścieżki odpowiednio rekrutuje się studentów z zerową lub słabą (na przykład A1) znajomością języka niemieckiego i z poziomem (według wymagań wstępnych w sylabusach) minimum A2+/B1, z założeniem, że obie te grupy osiągną poziom B2. Tymczasem szacowana różnica około 100 godzin pracy studenta jest mniejsza niż odpowiadająca wstępnej różnicy jednego poziomu ESOKJ między studentami na tych dwóch ścieżkach. Ponieważ studenci na koniec studiów osiągnąć mają te same efekty uczenia się (a więc studenci na ścieżce „od zera” potencjalnie muszą nadrobić ponad dwa poziomy w stosunku do studentów ze ścieżki „zaawansowanej”), nakład pracy na ścieżce zaawansowanej można uznać za zawyżony albo przyrost kompetencji językowych tej ścieżce – za niedoszacowany.

Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów wynosi (w zależności od specjalności) 2280-2324 na studiach pierwszego stopnia i 1163-1283 godzin na studiach drugiego stopnia i jest wystarczająca do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin dla poszczególnych zajęć, w tym zajęć kształtujących wiedzę i umiejętności w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, nie budzi zastrzeżeń i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się.

Sekwencja zajęć jest jednak nie w pełni prawidłowa ze względu na opisany już problem z nieprawidłowym uszczegółowieniem niektórych efektów uczenia się, w wyniku czego pełny zakres efektów ogólnych realizowany jest tylko przez niektórych studentów, uczestniczących w zajęciach wybieralnych, dla których efekty te mają prawidłowe brzmienie, a co za tym idzie - zajęcia te istotnie obejmują treści metodologiczne w zakresie językoznawstwa (na studiach pierwszego stopnia) i literaturoznawstwa (na studiach drugiego stopnia). Poza przypadkami tego typu, sekwencja zajęć jest prawidłowa. W przypadku zajęć na pierwszych latach studiów pierwszego stopnia, kiedy studenci na ścieżce A („od zera”) mają niewystarczające kompetencje językowe, aby uczestniczyć w zajęciach w języku niemieckim, przewidziano zajęcia w języku polskim, a w dalszej kolejności - dwujęzyczne.

Zajęcia o charakterze propedeutycznym poprzedzają zajęcia o bardziej zaawansowanym i szczegółowym charakterze, w tym zajęcia do wyboru.

Zajęcia na kierunku odbywają się w formie wykładów, konwersatoriów, proseminariów, seminariów, ćwiczeń i lektoratów, a na *specjalności nauczycielskiej* na studiach drugiego stopnia - również w formie warsztatów. Dobór form zajęć i proporcje zajęć realizowanych w różnych formach są nominalnie prawidłowe, chociaż forma sylabusów sprawia, że w niektórych przypadkach nie w pełni można to określić, ponieważ sylabus łączony jest dla różnych form zajęć (na przykład wykładu i konwersatorium), bez wskazania, które efekty uczenia się realizowane są w ramach której formy zajęć. Ponadto zdarzają się sygnalizowane w opisie kryterium 1 przypadki sprzeczności pomiędzy deklarowanymi w sylabusie celami zajęć a ich formą i treściami. W przywoływanym już przypadku zajęć *tłumaczenia filmowe: warsztaty* widać tę sprzeczność już w tytule zajęć, ponieważ zajęciom przypisano formę proseminarium. Zajęcia te, wbrew formie kształcenia i efektom uczenia się z zakresu wiedzy, nie przygotowują – jak sugeruje forma proseminarium – do seminaryjnej pracy badawczej. Przeciwnie: cele i treści zajęć przedstawione w sylabusie, a także prace etapowe dla tych zajęć charakterystyczne są dla ćwiczeń lub warsztatów (według sylabusu „zajęcia mają charakter praktyczny” i mają przede wszystkim uczyć przekładu filmowego).

Program umożliwia wybór zajęć w wymaganym przepisami wymiarze. Na studiach pierwszego stopnia do puli zajęć do wyboru zalicza się wybór *specjalności z drugim językiem obcym na poziomie niezaawansowanym* (drugi język obcy: francuski, hiszpański lub włoski) albo *zaawansowanym* (język angielski) i *specjalności językoznawczo-literaturoznawczej*. Wyboru specjalności studenci dokonują po drugim semestrze studiów. W ramach *specjalności z drugim językiem obcym* przewidziana jest pula zajęć z dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo (dwa zajęcia z dyscypliny językoznawstwo i dwa zajęcia z dyscypliny literaturoznawstwo dla specjalności *specjalność z drugim językiem obcym niezaawansowanym* lub trzy z dyscypliny językoznawstwo i jedno z dyscypliny literaturoznawstwo dla *specjalności z drugim językiem obcym – język obcy zaawansowany angielski*) do wyboru na początku każdego semestru. Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia są więc bardzo szerokie, a proponowane wybory - np. specjalizacja stworzona z myślą o kandydatach z zerową znajomością języka niemieckiego czy oferowane zajęcia wybieralne (m.in. *języki specjalistyczne, podstawy komunikacji specjalistycznej, wstęp do lingwistyki mediów*) są wynikami współprowadzonych przez Uczelnię badań na temat zapotrzebowania rynkowego. Na studiach drugiego stopnia do wyboru jest specjalizacja lingwistyczna i literaturoznawcza oraz specjalności – nauczycielska albo tłumaczenia i przekład, obejmująca zajęcia takie jak *teoria tłumaczeń, narzędzia pracy tłumacza, zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach, przekład literacki: wprowadzenie, przekład literacki, tłumaczenia ustne w negocjacjach* i *tłumaczenia filmowe: warsztaty*. Pula zajęć do wyboru na studiach pierwszego stopnia obejmuje 61 ECTS, a na studiach drugiego stopnia – 65 ECTS.

Wybór zajęć ma charakter indywidualny (przy założeniu minimalnej liczby trojga studentów w grupie zajęciowej), ale nie zawsze w pełni realny ze względu na małą liczbę zajęć literaturoznawczych do wyboru w bloku B na studiach pierwszego stopnia, co oznacza, że student w praktyce musi w ciągu kolejnych semestrów zaliczyć wszystkie dostępne zajęcia, wobec czego wybór sprowadza się w niektórych rocznikach do kolejności zaliczenia tych zajęć, podczas gdy wybór zajęć językoznawczych ma charakter indywidualny i realny. Wybór zajęć na studiach drugiego stopnia ma w znacznej mierze charakter blokowy (ponieważ z wyborem specjalności wiąże się od razu wybór *seminarium dyplomowego*). Ponadto niektóre kombinacje zajęć i specjalności są w praktyce niewykonalne ze względu na niemożliwość pogodzenia ich w planie zajęć.

Z zastrzeżeniem co do roli dyscypliny nauki o kulturze i religii, poczynionym w opisie kryterium 1, program obejmuje zajęcia i grupy zajęć (moduł literaturoznawczy, moduł językoznawczy) bezpośrednio związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w tych dwóch dyscyplinach. Na studiach pierwszego stopnia taki bezpośredni związek wykazują na przykład zajęcia / treści programowe dla zajęć *literatura krajów n. o. j., historia literatury krajów n. o. j., adaptacje filmowe literatury krajów n. o. j., analiza tekstu: krótkie formy literackie, podstawy komunikacji specjalistyczne, podstawy lingwistyki stosowanej, wstęp do lingwistyki mediów, literatura Niemców i Żydów w Łodzi, podstawy mediewistyki*. Na studiach drugiego stopnia takimi zajęciami są na przykład *niemiecka literatura współczesna, podstawy lingwistyki dyskursu, językoznawstwo niemieckie, tłumaczenie tekstów specjalistycznych*.

Program obejmuje zajęcia i grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka niemieckiego (przede wszystkim *praktyczna nauka języka niemieckiego - zajęcia zintegrowane, trening fonetyczny i gramatyka praktyczna* na studiach pierwszego stopnia oraz *praktyczna nauka języka niemieckiego* na studiach drugiego stopnia), a także poświęcone nauce języka drugiego: na studiach pierwszego stopnia zależnie od specjalności są to *lektorat lub język obcy II*, a na studiach drugiego stopnia - *trening II języka obcego do poziomu B2+*. Liczba godzin poświęconych kształceniu kompetencji w zakresie języka obcego jest wystarczająca do osiągnięcia zakładanych efektów. Na studiach pierwszego stopnia jest to w sumie ponad 600 godzin poświęconych nauczaniu języka niemieckiego i 120 godzin języka drugiego, dla specjalności z drugim językiem zaawansowanym – dodatkowo 240 godzin *praktycznej nauki języka angielskiego*, a na specjalności z drugim językiem niezaawansowanym – 360 godzin lektoratów. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmuje zajęcia ogólnowidziałowe i ogólnouczelniane z dziedziny nauk społecznych o łącznej wartości 5 ECTS.

Program nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jako odrębnej formy. W roku akademickim 2025/2026 za zgodą Dziekana z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość są prowadzone (w formie synchronicznej) zajęcia *specjalne potrzeby edukacyjne*.

Wymiar i formy zajęć na *specjalności nauczycielskiej* nie odpowiadają wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela odpowiadają ramowo minimalnym wymaganiom standardu, ale nie są z nim zgodne w odniesieniu do poszczególnych grup zajęć, w szczególności w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, jak również dydaktycznego do nauczania przedmiotu, o czym szerzej w ocenie praktyk zawodowych. W ramach zajęć z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego program studiów nie przewiduje jednej trzeciej zajęć zintegrowanych z praktykami zawodowymi, które są prowadzone w innej formie niż wykłady i ćwiczenia. Część zajęć w grupie B standardu prowadzona jest przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość, ale formie tej nie przypisano punktów ECTS. Tym samym nie wiadomo, czy liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie jest większa niż 25% sumy liczby punktów ECTS określonej dla tej grupy zajęć. Z punktu widzenia wymagań określonych w standardzie nie znajduje uzasadnienia przypisanie 13 punktów ECTS zajęciom z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, w stosunku do wymaganych 10 punktów ECTS. Jest wysoce prawdopodobne, że wskazane przeszacowanie wynika z nadmiernego rozdrobnienia zajęć w zakresie pedagogiki, które wąsko ogniskują ich problematykę: *diagnostyka edukacyjna, specjalne potrzeby edukacyjne, organizacja*

pracy szkoły z prawem oświatowym. Niewłaściwy jest sposób prowadzenia zajęć *pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela*. Zajęcia te zostały zaplanowane jako kurs na platformie internetowej. Taka forma prowadzenia tych zajęć nie zapewnia osiągnięcia przez studentów określonych w standardzie efektów uczenia się w zakresie pierwszej pomocy, w szczególności efektu „potrafi udzielić pierwszej pomocy”, a jedynie umożliwia osiągnięcie wiedzy o tym, jak się tej pomocy udziela. Co więcej, zajęciom tym przypisano 0 punktów ECTS.

Niewłaściwa jest sekwencja zajęć służących realizacji standardu (w tym praktyk zawodowych, o czym szerzej w ich ocenie), która burzy kolejność budowania kompetencji określonej w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, w którym po przygotowaniu psychologiczno-pedagogicznym następuje ogólne przygotowanie dydaktyczne, na którym budowane są kompetencje dydaktyczne do nauczania przedmiotu. Tymczasem zgodnie z programem studiów na ocenianym kierunku w pierwszym semestrze wszystkie te komponenty wprowadzane są jednocześnie. Nieprawidłowości dotyczące doboru form zajęć i sekwencji zajęć w ramach realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zostały zdiagnozowane w poprzednim raporcie zespołu oceniającego PKA i były wśród dziewięciu innych podstawą do propozycji obniżenia oceny kryterium 2. Odpowiedź Uczelni na raport poskutkowała nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w Uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte w Uczelni działania naprawcze nie okazały się w tym zakresie skuteczne.

Wśród metod kształcenia pojawiają się przede wszystkim wykład jako metoda podawcza i ćwiczenia („metoda ćwiczeniowa / ćwiczebna”). Opisy metod kształcenia w sylabusach są stosunkowo rozbudowane i szczegółowe, ale w stosowanej w nich terminologii widać duże zróżnicowanie i niekonsekwencje, ponieważ opisy obejmują zarówno metody dydaktyczne (na przykład metoda projektu, metoda warsztatowa), jak i organizacyjne formy pracy (na przykład praca w parach), które mogą być stosowane w ramach różnych metod. Przykładem określenia metody poprzez wymienianie form pracy może być wpis w rubryce „metody dydaktyczne” odnoszący się do proseminarium *historia literatury krajów niemieckiego obszaru językowego*: „Zintegrowane są dynamiczne i wewnętrznie zróżnicowane formy pracy promujące niezależne uczenie się, takie jak praca partnerska, praca w małych grupach, fazy projektu, a także zadania indywidualizujące, takie jak przygotowanie krótkich prezentacji, wkład w dyskusję, trening argumentacji, prezentacje, spontaniczne wypowiedzi na dalsze pytania”. Jako metody wymienia się w sylabusach na przykład pracę z materiałem dydaktycznym, definiowanie pojęć i zjawisk, pracę w grupach, burzę mózgów, prezentację PowerPoint. Okazjonalnie pojawiają się też określenia niespecyficzne, na przykład „zastosowanie różnych technik pracy”. Ze względu na wspomniane już łączenie sylabusów dla różnych form zajęć (na przykład wykład i ćwiczenia) nie we wszystkich przypadkach można określić, czy istotnie zaplanowano właściwe metody kształcenia dla poszczególnych form zajęć.

Dobór metod dydaktycznych zasadniczo umożliwia osiągnięcie założonych efektów uczenia się i jest prawidłowy, chociaż w przypadku niektórych zajęć na studiach pierwszego stopnia bywa niedostosowany do deklarowanych form zajęć. Na przykład dla konwersatorium *wstęp do językoznawstwa* zaplanowane metody dydaktyczne to wykład problemowy oraz pytania i odpowiedzi, a zatem konwersatorium nie wykorzystuje potencjału założonej formy kształcenia do stymulowania samodzielności i aktywizacji studentów. Również w toku hospitacji stwierdzono przewagę metod podawczych nawet w ramach zajęć, których sylabusy przewidywały urozmaicone formy pracy studentów. Innym przypadkiem nie w pełni celowego doboru metod i technik kształcenia jest zapis w sylabusie *praktycznej nauki języka niemieckiego* na studiach pierwszego stopnia, gdzie

w pracy z grupą o najniższym poziomie zaawansowania w celu osiągnięcia poziomu A1+ proponuje się studentom między innymi wykład problemowy, dyskusję panelową i dyskusję dotyczącą referatu.

Co do zasady metody kształcenia dobrane są prawidłowo. Dla wykładów przewidziano metody podawcze wspierane użyciem narzędzi multimedialnych, a w czasie zajęć ćwiczeniowych, lektoratów i konwersatoriów wykorzystuje się głównie metody aktywizujące i problemowe, w tym burzę mózgów, pogadanki, dyskusje, pracę z tekstem czy pracę projektową, co sprzyja aktywizacji studentów. W większości przypadków deklarowane jest też stosowanie kombinacji różnych metod dydaktycznych i form pracy (na przykład pokaz, inscenizacja, gry symulacyjne, metoda sytuacyjna, dyskusja), pozwalających na osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Tak dobrane metody uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, skierowane są na studenta, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, obejmujące narzędzia multimedialne i komputerowe. Deklarowane metody dydaktyczne umożliwiają przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w obrębie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, a na studiach drugiego stopnia – udział w tej działalności poprzez wprowadzenie dyskusji seminaryjnej, metody stolików eksperckich, metody projektowej, w tym prezentowania przez studentów referatów i wyników projektów.

Metody kształcenia stosowane w ramach zajęć kształtujących umiejętności językowych umożliwiają uzyskanie założonych kompetencji w zakresie opanowania języka niemieckiego, a także drugiego języka obcego na zakładanym poziomie. Na zajęciach tych stosowane są między innymi metody sytuacyjne, gry dydaktyczne, odgrywanie scenek, rozwiązywanie problemów.

Praktyki zawodowe realizowane są na studiach drugiego stopnia zarówno na *specjalności nauczycielskiej*, jak i „nienauczycielskiej”. Przedmiotem niniejszej oceny jest praktyka, która nie dotyczy kształcenia nauczycieli, a drugiej oferowanej na studiach drugiego stopnia specjalności: *tłumaczenia i przekład*.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej wpisują się w koncepcję i cele kształcenia dla kierunku, które zakładają, poza przygotowaniem badawczym (efekt dla praktyk: „porozumiewa się na tematy z zakresu studiowanej dyscypliny w języku rodzimym i niemieckim”), również przygotowanie studentów do pracy w zróżnicowanym środowisku zawodowym: w sektorze usług biznesowych, tłumaczeń, edukacji językowej i turystyki – celem kształcenia jest rozwijanie umiejętności praktycznych w zakresie różnego rodzaju tłumaczeń specjalistycznych (efekt dla praktyk: „wykorzystuje posiadaną wiedzę do oceniania jakości i poziomu usług związanych z działalnością tłumaczeniową”). Analogiczna uwaga dotyczy zgodności efektów przyjętych dla praktyki zawodowej z efektami ogólnymi kierunku.

Problemem jest jednak fakt, że nie wszystkie efekty określone dla praktyki są wystarczająco specyficzne dla obszaru działalności zawodowej absolwenta kierunku. Najlepszym przykładem może być efekt e2 [zna i rozumie] „zasady funkcjonowania instytucji, w której realizował praktyki w stopniu pogłębionym”, gdzie nie określono typów instytucji lub ich profili działalności zawodowej ani nie doprecyzowano stopnia pogłębienia wiedzy i jego zakresu. Nieprawidłowość ta dotyczy także efektów w kategorii umiejętności (e4 oraz e5) oraz efektów w kategorii kompetencji społecznych.

Treści programowe przyjęte dla praktyk umożliwiają osiąganie większości efektów uczenia się. Nie uwzględniono w nich jednak treści umożliwiających pełne osiągnięcie efektu e5 (potrafi) „pracuje samodzielnie oraz w zespole, przyjmując różne role”, gdyż odniesiono się w treściach jedynie do pracy samodzielnej studenta. Zabrakło treści także dla efektu e2, dotyczącego kompetencji porozumiewania się w zakresie „studiowanej dyscypliny”, gdyż w treściach nie wskazano jej zakresu. Ponadto, z uwagi

na generyczny sposób sformułowania niektórych efektów, treści również obarczone są tą wadą. Dla przykładu, nie określono jasno sytuacji zawodowych, w których student pozyskuje informacje potrzebne do realizacji efektu e5.

Wymiar praktyk zawodowych wynosi 30 godzin i 1 ECTS, wpisuje się dobrze w koncepcję kształcenia, a nakład czasu pracy oszacowano w sposób prawidłowy. Harmonogram praktyki i jej umiejscowienie w planie studiów nie są jednoznacznie ustalone. Uczelnia zakłada możliwość „ruchomej” realizacji praktyki – w semestrze 2 albo 3 albo 4, co jest złożeniem nieprawidłowym. Uniemożliwia to jednoznaczną weryfikację, czy studenci odbywają praktykę w odpowiednim momencie programu i w przewidzianym kontekście merytorycznym (z zachowaniem programowej sekwencyjności), co może wpływać negatywnie na spójność kształcenia oraz prawidłowe powiązanie efektów uczenia się z efektami i treściami innych zajęć / grup zajęć. Co do zasady, praktyki (jako zajęcia ujęte w planie studiów) nie mogą być realizowane w sposób dowolny, gdyż weryfikacja efektów uczenia się musi odbywać się zgodnie z planem i programem studiów, co wymaga ustalenia sekwencji i kontekstu dydaktycznego ich realizacji.

Dobór miejsc praktyk jest prawidłowy i zgodny z założeniami programowymi. Odbywają się one w miejscach umożliwiających osiągnięcie kompletu efektów, a Uczelnia weryfikuje te miejsca w oparciu o jasno sformułowane kryteria jakościowe. Weryfikacja praktykodawców w celu potwierdzenia możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się, odbywa się poprzez każdorazowe sprawdzenie profilu instytucji, w tym weryfikację listy tłumaczy przysięgłych, internetowe opinie na temat pracodawcy, a także bezpośredni kontakt koordynatora kierunkowego praktyk z pracodawcą. Prawidłowy dobór miejsc praktyk potwierdza dokumentacja praktyk oraz zestawienie podmiotów, które łączy z Uczelnią umowa o współpracy w ramach praktyk.

Dokumenty regulujące procedurę odbywania praktyk na kierunku obejmują kierunkowy regulamin praktyk zawodowych, przyjęty zarządzeniem kierownika Jednostki oraz ogólnouczelniany regulamin studenckich praktyk zawodowych, przyjęty zarządzeniem Rektora. Dokumenty wskazują osoby, które powoływane są przez dziekana do pełnienia funkcji opiekuna kierunkowego praktyki. Obowiązki tych osób, a także opiekunów zakładowych, ich zadania oraz zakresy odpowiedzialności regulowane są zarówno przepisami ogólnouczelnianymi, jak i obowiązującymi w Jednostce. Dokumenty praktyki wskazują tylko jeden aspekt współpracy pomiędzy opiekunem uczelnianym i zakładowym - konsultacje dotyczące oceniania studenta. Zabrakło pełnego uregulowania zakresu tej współpracy z uwzględnieniem istotnych elementów organizacji praktyk oraz określenia sposobów komunikowania się opiekuna uczelnianego z zakładowym. Regulacje praktyk nie zawierają również wymogów dotyczących kwalifikacji opiekunów uczelnianych i zakładowych, a także kryteriów, które muszą spełniać placówki przyjmujące na praktyki, które pomimo delegacji w przepisach nadrzędnych - zarządzeniu rektora, nie zostały wskazane. Reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyk samodzielnie wybranego przez studenta są w Jednostce w sposób nieformalny określone i stosowane, choć nie wskazują ich dokumenty praktyk. Jednostka nie stosuje procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności do efektów uczenia się założonych dla praktyk z uwagi na specyfikę studiów filologicznych. Hospitacje praktyk mają charakter wyrwykowy i odbywają się według przyjętych przepisami reguł.

Uczelnia zabezpiecza miejsca praktyk dla studentów w liczbie właściwej i proporcjonalnej do liczby studentów specjalności, o czym świadczą podpisane umowy z zakładami pracy. Zakres i profil działalności zawodowej praktykodawców lub/i ich jednostek organizacyjnych (firmy tłumaczeniowe, działy tłumaczeniowe w firmach, działy komunikacji i współpracy z kontrahentami zagranicznymi w przedsiębiorstwach i in.) są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Umożliwiają

osiąganie przez studentów kompletu efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyk, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone kryteria jakościowe. Nie zostały one jednak formalnie przyjęte, na co już zwrócono uwagę.

Uczelnia systematycznie i systemowo stosuje procedury zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do praktyk, w tym do efektów uczenia się i treści kształcenia. Weryfikuje oraz ocenia miejsca praktyk i praktykodawców na podstawie badań prowadzonych wśród studentów. Efekty uczenia się osiąmane na praktykach są systematycznie ewaluowane przez Uczelnię, również z udziałem studentów, którzy przygotowują dokumentację praktyk. Z drugiej strony, konsultują efekty uczenia się oraz sposób realizacji praktyk z pracodawcami. Wyniki prac jakościowych służą doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

W ramach realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela na ocenianym kierunku realizowane są następujące zajęcia mające w nazwie wyraz „praktyka”:

- 1) w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego:
 - *praktyka psychologiczno-pedagogiczna ciągła* – 30 godzi i 1 ECTS, semestr 4;
- 2) w zakresie przygotowania dydaktycznego do nauczania przedmiotu:
 - *praktyki pedagogiczne śródroczne - szkoła ponadpodstawowa* – 30 godzin i 2 ECTS, semestr 3, realizowane w formie ćwiczeń metodycznych;
 - *praktyki pedagogiczne śródroczne - szkoła podstawowa* – 30 godzin i 2 ECTS, semestr 4, realizowane w formie ćwiczeń metodycznych;
 - *praktyki pedagogiczne ciągłe* – 60 godzin i 2 ECTS, semestr 4, realizowane po 30 godzin w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

Efekty uczenia się dla zajęć mających w nazwie wyraz „praktyka” są inne niż efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela dla praktyk zawodowych. W zależności od etapu zajęć mających w nazwie słowo „praktyka” efekty uczenia się ze standardu są w różnym stopniu modyfikowane i opisują kompetencje, które nie są przewidziane w standardzie kształcenia dla zajęć prowadzonych w tej formie, o czym mowa w kryterium 1.

W rezultacie treści programowe dla zajęć mających w nazwie słowo „praktyka” nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla praktyk w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Ponieważ założone dla zajęć mających w nazwie słowo „praktyka” i służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela efekty uczenia się są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie dla praktyk, prowadzące do osiągnięcia tych efektów uczenia się treści programowe nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie. Program studiów nie obejmuje psychologiczno-pedagogicznych zajęć zintegrowanych z praktykami zawodowymi, nie zostały więc zapewnione warunki do osiągnięcia przez studentów założonego w standardzie dla każdego etapu praktyk efektu uczenia się: [potrafi] „analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk”. Wymiar praktyk zawodowych nie odpowiada wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Formalnie zajęcia mające w nazwie wyraz „praktyka” odbywają się w minimalnej liczbie godzin określonej w standardzie, ale część tych zajęć odbywa się w formie ćwiczeń metodycznych, w której odbywają się też na przykład zajęcia: *komunikacja w edukacji, emisja głosu czy dydaktyka II.1-II.4.*

Prowadzone w tej formie zajęcia mające w nazwie wyraz „praktyka” odbywają się przy udziale nauczyciela akademickiego, nauczyciela ze szkoły oraz grupy studentów, a jak wynika z wypowiedzi jednego z dyrektorów szkół studenci wraz z nauczycielem akademickim pojawiają się w szkole 2-3 razy w roku, co odpowiada liczbie studentów w grupie na specjalności nauczycielskiej. Takie rozwiązanie nie znajduje umocowania w standardzie. Dodatkowo czas zajęć przeznaczony na realizację wymagań standardu jest krótszy niż wymiar praktyk, ponieważ założone dla nich efekty uczenia się i treści programowe wykraczają poza wymagania standardu. W przypadku *praktyk pedagogicznych ciągłych* przypisana im liczba punktów ECTS nie uwzględnia pracy własnej studenta związanej choćby z przygotowaniem do prowadzenia lekcji. Niewłaściwa jest też sekwencja praktyk, która burzy kolejność budowania kompetencji określoną w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, w którym po przygotowaniu psychologiczno-pedagogicznym następuje przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu. Tymczasem praktyki psychologiczno-pedagogiczne odbywają się po praktykach śródocznych dydaktycznych w szkole ponadpodstawowej i podstawowej i mogą odbywać się równolegle z praktyką dydaktyczną ciągłą. Niewłaściwe jest też z punktu widzenia progresu merytorycznych kompetencji do prowadzenia zajęć umiejscowienie praktyki w szkole ponadpodstawowej przed praktyką w szkole podstawowej. Dobór miejsc praktyk dla praktyk dydaktycznych jest właściwy, są to szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. W przypadku praktyk psychologiczno-pedagogicznych dobór miejsc praktyk nie jest właściwy, bo obok szkół podstawowych i ponadpodstawowych przewiduje się możliwość odbycia praktyk w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych placówkach systemu oświaty udzielających wsparcia uczniom, rodzicom, opiekunom i nauczycielom. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz pozostałe wymienione placówki nie zapewniają osiągnięcia przez studentów przewidzianych dla tych praktyk efektów uczenia się, np. [zna i rozumie] „organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego” lub [potrafi] „wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze”.

Zasady organizacji praktyk zostały określone w odpowiednim zarządzeniu dziekana w sprawie dokumentacji i rozliczania praktyk zawodowych na Wydziale Filologicznym UŁ oraz zgodnie z nim w regulaminach praktyk poszczególnych kierunków, specjalizacji i specjalności, przy czym taki regulamin dla prowadzonej na kierunku filologia germańska *specjalności nauczycielskiej* nie został opracowany. W konsekwencji nie zostały określone kryteria, które muszą spełniać placówki oświaty przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, a przede wszystkim kryteria, które powinni spełniać nauczyciele - opiekunowie praktyk choćby w odniesieniu do stażu pracy lub stopnia awansu zawodowego.

Analogiczne nieprawidłowości dotyczące praktyk zawodowych w ramach realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zostały zdiagnozowane w poprzednim Raporcie zespołu oceniającego PKA i były wśród dziewięciu innych podstawą do propozycji obniżenia oceny kryterium 2. Odpowiedź Uczelni na raport poskutkowało nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte w Uczelni działania naprawcze nie okazały się w tym zakresie skuteczne.

Rozplanowanie zajęć prowadzonych na kierunku nie jest optymalne i nie w pełni umożliwi efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się ze względu na okienka pozostawiane w planie zajęć, które mają w zamierzeniu umożliwić łączenie specjalności. Okienka skutkują w niektórych przypadkach na przykład zajęciami od 11:45 do 20:15 przy konieczności realizowania następnego dnia praktyk; jednocześnie plan zajęć uniemożliwia łączenie *specjalności nauczycielskiej*

z tłumaczeniową na studiach drugiego stopnia, a praktyki nauczycielskie odbywające się od drugiego semestru studiów trudno pogodzić studentom z dużą liczbą zajęć w tygodniu. Organizacja egzaminów i informacja o niej nie budzi zastrzeżeń. Sprawdzanie i ocena stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywają się w trakcie semestru oraz w czasie sesji egzaminacyjnej, przy czym terminy egzaminów są ustalane w porozumieniu ze studentami i efektywnie komunikowane.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się zapewnienie w programie studiów drugiego stopnia zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganej liczbie punktów ECTS.	Program obejmuje zajęcia związane z działalnością naukową Uczelni w wymiarze ponad 50% ECTS wymaganych do ukończenia studiów.	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się zapewnienie w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć z zakresu nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS niezależnie od ścieżki kształcenia.	Program studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych (ogólnowydziałowe i ogólnouniwersyteckie) w wymaganym wymiarze.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie – studia pierwszego stopnia

Treści programowe są zasadniczo zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej prowadzonej w Uczelni w tych dyscyplinach (z zastrzeżeniami związanymi z omówionym w opisie kryterium 1 kontekstowej w istocie roli nauk o kulturze i religii) i świadczą o rzeczywistym, wieloaspektowym wpływie interesariuszy zewnętrznych na program

kształcenia. Treści są jednak rozłożone w harmonogramie zajęć w sposób, który nie umożliwia wszystkim studentom realizacji efektów uczenia się, ponieważ niektóre treści kluczowe dla osiągnięcia efektów kierunkowych pojawiają się wyłącznie w ramach zajęć do wyboru; jest to powiązane z nieprawidłowościami w sformułowaniu efektów uczenia się sygnalizowanymi w opisie kryterium 1. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, przy czym nakład pracy w przypadku praktycznej nauki języka niemieckiego został przeszacowany w stosunku do zakładanego poziomu początkowego znajomości języka u grupy studentów rozpoczynającej studia z zaawansowanym językiem niemiecki.

Wymiar i formy zajęć nie odpowiadają wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie jest zgodna z określoną w standardzie w odniesieniu do poszczególnych grup zajęć, w szczególności w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej.

Organizacja procesu nauczania nie w pełni zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się.

Uzasadnienie – studia drugiego stopnia

Treści programowe są zasadniczo zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Treści są jednak rozłożone w harmonogramie zajęć w sposób, który nie umożliwia wszystkim studentom realizację efektów uczenia się, ponieważ niektóre treści kluczowe dla osiągnięcia efektów kierunkowych pojawiają się wyłącznie w ramach zajęć do wyboru; jest to powiązane z nieprawidłowościami w sformułowaniu efektów uczenia się sygnalizowanymi w opisie kryterium 1.

Treści programowe dla zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się w tym standardzie określonych.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Wymiar i formy zajęć nie odpowiadają wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie jest zgodna z określoną w standardzie w odniesieniu do poszczególnych grup zajęć, w szczególności w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym udział w działalności naukowej.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych określonych w programie studiów nie są w pełni prawidłowe. Właściwy jest dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura. Kompetencje opiekunów zakładowych są wystarczające i zapewniają prawidłową realizację praktyk, natomiast wymagają doprecyzowania i formalnego przyjęcia w Jednostce, podobnie jak kompetencje osoby sprawującej nadzór nad organizacją i realizacją praktyk po stronie Uczelni. Program praktyk przewiduje osiąganie efektów uczenia się związanych z nabywaniem kompetencji badawczych.

Efekty uczenia się dla zajęć mających w nazwie wyraz „praktyka” są inne niż efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela dla praktyk zawodowych. W rezultacie treści programowe dla tych zajęć nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla praktyk w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Wymiar praktyk zawodowych nie odpowiada wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Niewłaściwa jest też sekwencja praktyk oraz w przypadku praktyk psychologiczno-pedagogicznych dobór miejsc praktyk. Nie zostały określone kryteria, które muszą spełniać placówki oświaty przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, a przede wszystkim kryteria, które powinni spełniać nauczyciele - opiekunowie praktyk.

Organizacja procesu nauczania nie w pełni zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

W zakresie studiów pierwszego stopnia:

- 1) niezapewnienia treści umożliwiających realizację kierunkowych efektów uczenia się wszystkim studentom, niezależnie od dokonanego przez nich doboru zajęć wybieralnych;
- 2) niezapewnienie sekwencji zajęć umożliwiającej wszystkim studentom osiągnięcie wszystkich ogólnych efektów uczenia się.

W zakresie studiów drugiego stopnia:

- 1) niezapewnienia treści umożliwiających realizację kierunkowych efektów uczenia się wszystkim studentom, niezależnie od dokonanego przez nich doboru zajęć wybieralnych;
- 2) niezapewnienia sekwencji zajęć umożliwiającej wszystkim studentom osiągnięcie wszystkich ogólnych efektów uczenia się;
- 3) w przypadku zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela niezapewnienia treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w tym standardzie;
- 4) niedostosowania wymiaru i form zajęć służących realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela do wymagań określonych w tym standardzie;
- 5) zaplanowania zajęć *pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela* w formie i wymiarze punktów ECTS niezapewniających osiągnięcia umiejętności udzielania pierwszej pomocy;

- 6) nieprawidłowej sekwencji zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 7) niezapewnienia dla praktyk zawodowych efektów uczenia się określonych w standardzie dla tej grupy zajęć w brzemieniu określonym przez standard;
- 8) w przypadku praktyk zawodowych służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, niezapewnienia treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w tym standardzie;
- 9) niezapewnienia praktyk zawodowych w wymiarze umożliwiającym spełnienie wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 10) nieprawidłowej sekwencji zajęć w ramach praktyk służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 11) dopuszczenia innych miejsc praktyk niż szkoły podstawowe i ponadpodstawowe w ramach praktyk służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 12) nieokreślenia kryteriów, które muszą spełniać placówki oświaty przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, oraz kryteriów, które powinni spełniać nauczyciele - opiekunowie praktyk;
- 13) nieuwzględnienia w regulacjach dotyczących praktyk: pełnego zakresu współpracy pomiędzy opiekunem uczelnianym a zakładowym, wymogów dotyczących kwalifikacji tych osób, kryteriów, które muszą spełniać zakłady pracy – miejsca praktyk, a także reguł zatwierdzania miejsca praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje – studia pierwszego stopnia

Rekomenduje się:

- 1) zapewnienie opisów treści programowych nieograniczających się tylko do wskazywania pojęć i wiedzy faktograficznej z pominięciem umiejętności i postaw;
- 2) uspoźnienie oszacowań nakładu pracy ECTS z zakładanymi początkowymi różnicami poziomów znajomości języka niemieckiego między ścieżkami A i B na studiach pierwszego stopnia;
- 3) uspoźnienie form zajęć z deklarowanymi celami kształcenia;
- 4) umożliwienie realnego wyboru zajęć literaturoznawczych poprzez zwiększenie puli zajęć do wyboru;
- 5) wprowadzenie spójnej i precyzyjnej terminologii w ramach opisów metod kształcenia;
- 6) zapewnienie zróżnicowania i odpowiedniego doboru metod dydaktycznych umożliwiających aktywizację studentów;
- 7) tworzenie harmonogramów zajęć umożliwiających realny, swobodny wybór zajęć i tym samym zapewniających indywidualizację ścieżki kształcenia.

Rekomendacje - studia drugiego stopnia

Rekomenduje się:

- 1) zapewnienie opisów treści programowych nieograniczających się tylko do wskazywania pojęć i wiedzy faktograficznej z pominięciem umiejętności i postaw;
- 2) uspoźnienie form zajęć z deklarowanymi celami kształcenia;
- 3) umożliwienie realnego wyboru zajęć literaturoznawczych poprzez zwiększenie puli zajęć do wyboru;
- 4) wprowadzenie spójnej i czytelnej terminologii w ramach opisów metod kształcenia;
- 5) zapewnienie zróżnicowania i odpowiedniego doboru metod dydaktycznych umożliwiających aktywizację studentów;
- 6) tworzenie harmonogramów zajęć umożliwiających realny, swobodny wybór zajęć i tym samym zapewniających indywidualizację ścieżki kształcenia oraz organizację praktyk nauczycielskich.

W odniesieniu do praktyki zawodowej nienauczycielskiej, rekomenduje się:

- 1) doprecyzowanie efektów uczenia się w taki sposób, aby wszystkie były specyficzne dla obszaru działalności zawodowej absolwenta kierunku;
- 2) uzupełnienie treści kształcenia w taki sposób, aby umożliwiały osiągnięcie kompletu efektów uczenia się;
- 3) umiejscowienie praktyki zawodowej nienauczycielskiej w konkretnym, jednym semestrze studiów.

Zalecenia – studia pierwszego stopnia

Zaleca się:

- 1) zapewnienie treści umożliwiających realizację kierunkowych efektów uczenia się wszystkim studentom, niezależnie od zajęć wybieralnych, na jakie uczęszczają;
- 2) zapewnienie sekwencji zajęć umożliwiającej wszystkim studentom osiągnięcie wszystkich ogólnych efektów uczenia się.

Zalecenia – studia drugiego stopnia

Zaleca się:

- 1) zapewnienie treści umożliwiających realizację kierunkowych efektów uczenia się wszystkim studentom, niezależnie od zajęć wybieralnych, na jakie uczęszczają;
- 2) zapewnienie sekwencji zajęć umożliwiającej wszystkim studentom osiągnięcie efektów uczenia się;
- 3) w przypadku zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w tym standardzie;
- 4) dostosowanie wymiaru i form zajęć służących realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela do wymagań określonych w tym standardzie;
- 5) zaplanowanie zajęć *pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela* w formie umożliwiającej osiągnięcie umiejętności udzielania pierwszej pomocy z uwzględnieniem wyrażonego punktami ECTS właściwego nakładu pracy studenta;

- 6) w ramach zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnienie sekwencji zajęć wynikającej ze standardu;
- 7) w przypadku praktyk zawodowych służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zapewnienie efektów uczenia się określonych w standardzie dla tej grupy zajęć w brzemieniu określonym przez standard;
- 8) w przypadku praktyk zawodowych służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w tym standardzie;
- 9) zapewnienie praktyk zawodowych w wymiarze umożliwiającym spełnienie wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 10) w ramach praktyk służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnienie sekwencji wynikającej ze standardu;
- 11) w ramach praktyk służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela wyłączenie innych miejsc praktyk niż szkoły podstawowe i ponadpodstawowe;
- 12) określenie kryteriów, które muszą spełniać placówki oświaty przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, a przede wszystkim kryteria, które powinni spełniać nauczyciele - opiekunowie praktyk;
- 13) dostosowanie formalnie przyjętych zapisów regulujących organizację praktyki zawodowej nienauczycielskiej poprzez ujęcie w nich: pełnego zakresu współpracy pomiędzy opiekunem uczelnianym a zakładowym, wymogów dotyczących kwalifikacji tych osób, kryteriów, które muszą spełniać zakłady pracy – miejsca praktyk, a także reguł zatwierdzania miejsca praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji oraz procedury rekrutacyjne na kierunku filologia germańska są sformalizowane, publicznie dostępne i określone w uchwałach Senatu Uniwersytetu Łódzkiego oraz w dokumentach regulujących postępowanie rekrutacyjne, co zapewnia ich przejrzystość i jednoznaczność dla kandydatów. Informacje dotyczące zasad przyjęć, wymaganych dokumentów, terminów, limitów miejsc oraz sposobu przeliczania punktów publikowane są w serwisie rekrutacyjnym uczelni, a postępowanie kwalifikacyjne prowadzone jest z wykorzystaniem systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów. Proces realizowany jest przez powoływane komisje rekrutacyjne, działające w oparciu o jednolite procedury i zasadę dwuinstancyjności, co wzmacnia rzetelność oraz transparentność postępowania.

W przypadku studiów pierwszego stopnia rekrutacja ma charakter konkursu świadectw maturalnych i opiera się na jasno określonych, selektywnych kryteriach. W postępowaniu kwalifikacyjnym brane są pod uwagę wyniki z przedmiotów wymaganych: języka niemieckiego lub innego języka obcego nowożytnego (maksymalnie jeden) oraz języka polskiego (bądź języka rodzimego w przypadku matur obcojęzycznych). Dodatkowo kandydaci mogą uzyskać punkty za maksymalnie dwa przedmioty z tak

zwanej „grupy przedmiotów niewymaganych, lecz istotnych z punktu widzenia kształcenia filologicznego”, takich jak historia, wiedza o społeczeństwie, język łaciński i kultura antyczna, filozofia, drugi język obcy lub geografia. Lista przedmiotów, ich wagi oraz uwzględniane poziomy egzaminów maturalnych są corocznie określone i publikowane w ogólnie dostępnych dokumentach określających zasady rekrutacji. Dobór tych przedmiotów należy uznać za właściwy dla kierunku o profilu filologicznym. Umożliwia ocenę zarówno kompetencji językowych, jak i ogólnego przygotowania humanistycznego kandydatów. Selektywny charakter konkursu punktowego w ramach ustalonego limitu miejsc zapewnia przyjęcie osób o najwyższych wynikach, a tym samym kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

W odniesieniu do studiów drugiego stopnia uczelnia także określiła precyzyjnie zakres wymaganych kompetencji wstępnych kandydatów i dokonuje ich weryfikacji w procesie rekrutacji. O przyjęcie mogą ubiegać się wyłącznie osoby, które ukończyły studia I stopnia z filologii germańskiej lub studiów innych jednak przypisanych do dyscyplin literaturoznawstwo i/lub językoznawstwo, w ramach których uzyskały zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu językoznawstwa germanistycznego, literaturoznawstwa obszaru niemieckojęzycznego oraz elementów wiedzy o kulturze i religii tych krajów. Dodatkowym, jednoznacznym wymogiem jest udokumentowanie znajomości języka niemieckiego na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na rok akademicki 2025/2026 rekrutowano osoby z udokumentowanym poziomem znajomości języka niemieckiego na poziomie C1 ESOKJ. W uchwale rekrutacyjnej na rok akademicki 2026/2027 Uniwersytet Łódzki zminimalizował wymagania wobec umiejętności językowych kandydatów do poziomu B2 ESOKJ. Tym samym Uczelnia nie stosuje zasady otwartego naboru kandydatów bez względu na profil ukończonych studiów pierwszego stopnia, lecz w sposób świadomy i selektywny ogranicza dostęp do studiów magisterskich do osób posiadających przygotowanie teoretyczne i językowe odpowiadające wymaganiom programu. Tak ukształtowane zasady rekrutacji zapobiegają przyjmowaniu kandydatów, którzy nie dysponowaliby podstawową wiedzą ogólną z zakresu dyscyplin tworzących teoretyczne podstawy kierunku. Weryfikacja wykształcenia w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kształcenie na ocenianym kierunku oraz poziomu biegłości językowej zapewnia, że przyjmowani kandydaci posiadają kwalifikacje wstępne umożliwiające realne osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na poziomie magisterskim.

Procedury rekrutacyjne na obu poziomach studiów mają charakter bezstronny i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Kryteria kwalifikacji są jednolite, jasno określone i stosowane w jednakowy sposób wobec wszystkich kandydatów, niezależnie od obywatelstwa. O przyjęciu decyduje wyłącznie uzyskana punktacja lub spełnienie określonych wymogów formalnych i merytorycznych, bez uwzględniania kolejności zgłoszeń. Kandydatom przysługuje prawo do odwołania się w ramach dwuinstancyjnego postępowania, a organizacja procesu rekrutacji, w tym wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, sprzyja realizacji zasady równego dostępu do kształcenia.

Uczelnia zapewnia możliwość identyfikacji oraz oceny adekwatności efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak również efektów osiągniętych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. W odniesieniu do efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów funkcjonują na Uniwersytecie Łódzkim odrębne, sformalizowane regulacje przyjęte uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego, określające zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się. Procedura

ta ma charakter ogólnouczelniany i stosowana jest w szczególności w przypadku przyjęć na studia, umożliwiając kandydatom legitymującym się doświadczeniem zawodowym lub innymi formami uczenia się pozaformalnego i nieformalnego identyfikację posiadanych efektów oraz ich ocenę pod kątem zgodności z efektami uczenia się przypisanymi do programu studiów na danym kierunku.

W ramach tej procedury powoływany jest Uczelniany Zespół ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się, a wstępna weryfikacja dokumentów należy do doradcy edukacyjnego, co zapewnia wieloetapowość i rzetelność postępowania. Potwierdzone efekty uczenia się mogą stanowić podstawę zarówno do przyjęcia na studia, jak i do uznania określonej części programu, przy czym decyzje podejmowane są w odniesieniu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku. Należy podkreślić, że procedura ta ma charakter formalny, oparty na odrębnych regulacjach i jest dostępna dla kandydatów.

Jednocześnie Uczelnia posiada jasno określone warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, stosowane w przypadku przeniesienia się studenta z innej uczelni lub realizacji części programu studiów w ramach programów mobilności, takich jak Erasmus+, MOST czy inne inicjatywy krajowe i międzynarodowe. Zasady te zostały ujęte w Regulaminie studiów Uniwersytetu Łódzkiego, który gwarantuje uznawanie osiągnięć, w tym punktów ECTS i ocen, uzyskanych poza uczelnią macierzystą, pod warunkiem ich zgodności z efektami uczenia się przewidzianymi w programie studiów. W przypadku studentów przenoszących się z innych uczelni krajowych lub zagranicznych identyfikacja oraz ocena adekwatności osiągniętych efektów dokonywana jest poprzez analizę różnic programowych, za którą odpowiada kierunkowy koordynator ds. ECTS. Rozwiązanie to zapewnia merytoryczną ocenę zgodności treści kształcenia i osiągniętych efektów z efektami określonymi dla kierunku filologia germańska oraz umożliwia indywidualne dostosowanie ścieżki studiów.

W odniesieniu do mobilności międzynarodowej Uczelnia stosuje mechanizmy wynikające z systemu ECTS oraz porozumień międzyuczelnianych, które zapewniają uprzednie zatwierdzenie programu studiów realizowanego w uczelni partnerskiej oraz późniejsze uznawanie zaliczonych przedmiotów i osiągniętych efektów uczenia się. Dodatkowe zapisy regulaminowe umożliwiają także realizację wybranych przedmiotów w innych jednostkach Uczelni lub w innych uczelniach, pod warunkiem braku powielania efektów już osiągniętych w ramach programu kierunku. Takie rozwiązania sprzyjają spójności procesu kształcenia oraz zapewniają, że uznawane są wyłącznie te efekty uczenia się, które odpowiadają wymaganiom programu studiów.

Zasady i procedury dyplomowania na kierunku *filologia germańska* są określone w regulacjach obowiązujących na poziomie Uczelni, Wydziału oraz jednostki prowadzącej kierunek i tworzą spójny, sformalizowany system postępowania. Obejmują one warunki dopuszczenia do dyplomowania, tryb wyboru promotora i seminarium, zasady zatwierdzania tematów prac dyplomowych, wymagania formalne i merytoryczne wobec prac oraz przebieg egzaminu dyplomowego. Przyjęte rozwiązania zapewniają jednolite standardy oraz przejrzystość procesu dla wszystkich uczestników.

Proces dyplomowania rozpoczyna się wyborem seminarium dyplomowego i promotora spośród nauczycieli akademickich reprezentujących dyscypliny właściwe dla kierunku, to jest językoznawstwo i literaturoznawstwo. Temat pracy ustalany jest indywidualnie przez studenta w porozumieniu z promotorem i podlega zatwierdzeniu, co zapewnia jego zgodność z profilem kształcenia oraz zakładanymi efektami uczenia się. W toku seminarium studenci systematycznie przedstawiają kolejne

etapy pracy, co umożliwia bieżące monitorowanie postępów oraz doskonalenie warsztatu badawczego, umiejętności analizy materiału i poprawności językowej.

Na studiach pierwszego stopnia prace licencjackie mają charakter opisowo-analityczny i koncentrują się na zagadnieniach z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa germańskiego, a także na wybranych problemach kulturoznawczych i komunikacyjnych. W obszarze językoznawczym dominują tematy dotyczące leksyki i frazeologii języka niemieckiego, analiz kontrastywnych niemiecko-polskich, pragmatyki, komunikacji międzykulturowej oraz funkcjonowania języka w mediach i dyskursie publicznym. W pracach literaturoznawczych podejmowane są zagadnienia związane z analizą wybranych utworów literackich, motywów i tematów w literaturze niemieckojęzycznej, a także relacji literatury z kontekstem historycznym i kulturowym. Część prac obejmuje opracowanie materiałów dydaktycznych lub analizę wybranego zbioru tekstów, przy zachowaniu wymogu samodzielności i poprawności metodologicznej. Na studiach drugiego stopnia prace magisterskie mają wyraźnie badawczy charakter i wymagają samodzielnego sformułowania problemu badawczego, doboru adekwatnej metodologii oraz pogłębionej analizy materiału. W zakresie językoznawstwa podejmowane są między innymi zagadnienia z obszaru semantyki, pragmatyki, analizy dyskursu, języka mediów, języka specjalistycznego oraz badań kontrastywnych, często z wykorzystaniem narzędzi korpusowych. W obszarze literaturoznawstwa prace koncentrują się na interpretacji tekstów literackich w perspektywie historycznej i teoretycznej, analizie twórczości wybranych autorów, nurtów i motywów oraz na relacjach literatury z innymi mediami i dyskursami kulturowymi. Dopuszczane są również prace translatorskie z rozbudowanym komentarzem metodologicznym, co umożliwia połączenie kompetencji językowych z refleksją teoretyczną. Prace magisterskie przygotowywane są w języku niemieckim, co pozwala na bezpośrednią weryfikację zaawansowanych kompetencji językowych. Zaakceptowane przez promotora prace dyplomowe składane są w systemie elektronicznym i podlegają obowiązkowej weryfikacji w systemie antyplagiatowym. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie pozytywnych ocen promotora i recenzenta oraz potwierdzenie samodzielności pracy przez studenta. Rozwiązania te wzmacniają transparentność procesu dyplomowania oraz zapewniają poszanowanie zasad etyki akademickiej. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przed komisją powołaną zgodnie z obowiązującymi przepisami i obejmuje prezentację głównych założeń pracy oraz odpowiedzi na pytania z jej zakresu i z problematyki kierunkowej. Forma egzaminu umożliwia ocenę stopnia opanowania wiedzy kierunkowej, umiejętności argumentacji, poprawności językowej oraz dojrzałości metodologicznej. Ocena końcowa uwzględnia zarówno ocenę pracy dyplomowej, jak i wynik egzaminu. Przyjęte zasady i procedury dyplomowania są stosowane w sposób systematyczny i konsekwentny, są one spójne z ogólnoakademickim profilem studiów i akcentują (szczególnie na studiach drugiego stopnia) badawczy charakter pracy dyplomowej. Zasady te odnoszą się do wykorzystania wiedzy teoretycznej z zakresu językoznawstwa oraz literaturoznawstwa, umiejętności analizy tekstów, formułowania problemu badawczego oraz wyciągania krytycznych wniosków. Przyjęte kryteria oceniania pracy dyplomowej oraz przebieg egzaminu dyplomowego zapewniają weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z rozwiązywaniem problemów badawczych właściwych dla kierunku. Ocena obejmuje strukturę pracy, wartość merytoryczną i stopień samodzielności, kompetencje analityczne i interpretacyjne, poprawność metodologiczną, językowo-stylistyczną i redakcyjną oraz sposób doboru i wykorzystania źródeł. Jednolite kryteria recenzji dla prac teoretyczno-analitycznych i projektowych potwierdzają nacisk na badawczy charakter dyplomowania.

Ogólne zasady dotyczące weryfikacji i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także sposobów dokumentowania ich postępów, zostały ujęte w Regulaminie studiów Uniwersytetu Łódzkiego. Dokument ten określa warunki zaliczania poszczególnych semestrów, zasady ich powtarzania, przesłanki skreślenia z listy studentów oraz tryb przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminów komisyjnych. Przyjęte regulacje tworzą spójne ramy proceduralne i zapewniają jednolite traktowanie studentów w procesie oceniania. Regulamin przewiduje również rozbudowany system wsparcia dla studentów ze szczególnymi potrzebami, obejmujący zarówno udział asystenta lub tłumacza języka migowego w zajęciach, jak i dostosowanie form zaliczeń i egzaminów do indywidualnych możliwości percepcyjnych. Wsparcie to obejmuje także przygotowanie materiałów dydaktycznych w formach dostępnych, zapewnienie specjalistycznych usług (na przykład lipspeakingu), notatek w formie dostosowanej, zajęć konsultacyjno-wyrównawczych, alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego oraz specjalistycznych konsultacji. Rozwiązania te umożliwiają modyfikację metod i organizacji weryfikacji efektów uczenia się w zależności od potrzeb studenta i sprzyjają realizacji zasady równego dostępu do kształcenia. Jednocześnie ścieżka formalna ubiegania się o wsparcie, zwłaszcza w przypadku prostych adaptacji, takich jak wydłużenie czasu zaliczenia lub powiększenie czcionki, może być postrzegana jako nadmiernie sformalizowana, co wskazuje na zasadność jej uproszczenia. W Regulaminie studiów określono skalę ocen oraz podstawowe reguły zaliczania zajęć. Terminy i miejsca egzaminów wyznacza egzaminator, po zasięgnięciu opinii studentów, z obowiązkiem ich ogłoszenia z odpowiednim wyprzedzeniem, a harmonogram sesji publikowany jest na stronach wydziałowych. Szczegółowe informacje dotyczące form zaliczenia, zakresu materiału oraz literatury i źródeł przekazywane są studentom przez prowadzących na pierwszych zajęciach. Postępy w uczeniu się są oceniane na bieżąco na podstawie prac cząstkowych i aktywności, natomiast końcowa ocena opiera się na wynikach zaliczeń i egzaminów. Przyjęte rozwiązania stwarzają podstawy do bezstronnej, rzetelnej i przejrzystej weryfikacji efektów uczenia się oraz sprzyjają zachowaniu wiarygodności ocen w ramach poszczególnych zajęć. Na obu poziomach studiów na kierunku filologia germańska karty zajęć zawierają jednoznacznie określone przeliczniki procentowe przypisane do poszczególnych ocen. Stosowane skale pozostają zgodne z ogólnymi zasadami oceniania określonymi w Regulaminie studiów Uniwersytetu Łódzkiego i zapewniają przejrzystość zasad ustalania ocen końcowych. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia przeliczniki procentowe mają zasadniczo jednolity charakter - próg zaliczenia rozpoczyna się od poziomu około 60%, a ocena bardzo dobra przyznawana jest przy opanowaniu materiału na poziomie powyżej 90%. Drobne różnice w szczegółowych progach procentowych pomiędzy poszczególnymi zajęciami mają charakter marginalny i nie wpływają istotnie na rzetelność, porównywalność ani przejrzystość systemu oceniania.

Na ocenianym kierunku, na obu poziomach, w kartach zajęć przewidziano metody weryfikacji i oceniania, które umożliwiają sprawdzenie przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Na studiach pierwszego stopnia kompetencje badawcze rozwijane i weryfikowane są przede wszystkim na zajęciach wprowadzających do pracy akademickiej i analizy tekstów, takich jak *wstęp do literaturoznawstwa*, *proseminaria literaturoznawcze i językoznawcze*, *lingwistyka mediów* oraz *seminarium licencjackie*. Jako metody weryfikacji wskazano referaty, prezentacje, analizy wybranych tekstów, prace pisemne oraz ocenę udziału w dyskusji. Formy te pozwalają sprawdzić umiejętność formułowania problemu badawczego, doboru materiału, stosowania podstawowych narzędzi metodologicznych oraz prezentowania wyników w formie ustnej i pisemnej. Na studiach drugiego stopnia przygotowanie do działalności badawczej ma charakter

pogłębiony. W *seminarium magisterskim*, *seminariach specjalistycznych*, *konwersatoriach językoznawczych* oraz *proseminariach literaturoznawczych* stosowane są metody weryfikacji obejmujące przygotowanie koncepcji badawczej, referaty problemowe, analizy materiału empirycznego i literackiego, prace pisemne o charakterze naukowym oraz aktywny udział w dyskusji. Ocenie podlegają kolejne fragmenty pracy magisterskiej, sposób argumentacji oraz wykorzystanie literatury przedmiotu, co umożliwia sprawdzenie gotowości do samodzielnego prowadzenia badań. W zajęciach specjalistycznych, w tym o profilu translatorskim, weryfikacja opiera się na projektach, pracach pisemnych i komentarzach metodologicznych, wymagających krytycznej analizy tekstu i świadomego doboru rozwiązań.

Osiągnięcie efektów uczenia się na zakończenie studiów potwierdzane jest w toku procedury dyplomowania. Praca dyplomowa podlega ocenie promotora oraz niezależnego recenzenta. Każda praca weryfikowana jest w systemie antyplagiatowym w celu potwierdzenia jej oryginalności i samodzielnego wykonania, co stanowi podstawę wiarygodnej oceny efektów końcowych. Studenci mają zapewniony elektroniczny dostęp do informacji o wynikach weryfikacji efektów uczenia się oraz do dokumentacji przebiegu studiów za pośrednictwem systemu USOS. Wyniki zaliczeń i egzaminów wprowadzane są do protokołów przez prowadzących niezwłocznie, nie później niż w terminie siedmiu dni od daty przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu, natomiast w przypadku zajęć wieloskładnikowych ocena końcowa wprowadzana jest przez koordynatora najpóźniej w ostatnim dniu sesji poprawkowej. Rozwiązania te funkcjonują równolegle z bieżącym przekazywaniem studentom informacji zwrotnej w trakcie semestru, w szczególności w formie komentarzy i ocen do prac pisemnych. Studenci mają zagwarantowane prawo wglądu do ocenionych prac. W sytuacjach spornych dotyczących przebiegu lub wyniku egzaminu obowiązuje procedura odwoławcza w postaci egzaminu komisyjnego. Wniosek w tym zakresie składany jest do dziekana, który może również podjąć decyzję o jego przeprowadzeniu z urzędu. Egzamin komisyjny organizowany jest w terminie do dziesięciu dni od daty decyzji i przeprowadzany przez komisję złożoną z dziekana lub upoważnionego pracownika jako przewodniczącego oraz dwóch nauczycieli akademickich reprezentujących daną lub pokrewną dyscyplinę. W egzaminie, w charakterze obserwatorów, mogą uczestniczyć osoby wskazane w przepisach, w tym nauczyciel wystawiający ocenę oraz przedstawiciele środowiska studenckiego. Naruszenia obowiązujących w Uczelni przepisów, w tym dotyczących zasad uczciwości akademickiej i ochrony praw autorskich, skutkują odpowiedzialnością dyscyplinarną studenta, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Na ocenianym kierunku stosowany jest zróżnicowany zestaw metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, obejmujący sprawdziany pisemne, testy, egzaminy pisemne i ustne, prace pisemne, prezentacje, projekty, dyskusje, portfolio oraz ocenę aktywności. W procesie weryfikacji przeważają formy oparte na opracowaniach pisemnych i wypowiedziach ustnych, uzupełniane oceną bieżącej aktywności studentów w toku zajęć.

Z analizy kart zajęć wynika, że zróżnicowanie, specyficzność oraz skuteczność metod weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się nie są zapewnione w sposób spójny we wszystkich zajęciach.

Dla zajęć *teoria tłumaczeń* oraz *seminarium magisterskie 2 (literackie)* nie wskazano żadnych metod weryfikacji. W kartach zajęć *seminarium magisterskiego 1* oraz *seminarium magisterskiego 2 (językoznawczego)* pojawiają się błędy formalne, wskazuje się na weryfikację efektu uczenia się, którego nie wymieniono w zestawie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się (e3). W wielu

kartach zajęć metody weryfikacji sformułowano w sposób bardzo ogólny, bez jednoznacznego przypisania do poszczególnych efektów oraz bez zapewnienia ich pełnego pokrycia. Dotyczy to w szczególności seminariów dyplomowych na studiach pierwszego stopnia, zarówno o profilu językoznawczym, jak i literaturoznawczym (*seminarium dyplomowe językoznawcze*, *seminarium dyplomowe literaturoznawcze*), w których jako metody weryfikacji wskazano przede wszystkim prezentację oraz ocenę stopnia zaawansowania pracy dyplomowej. Trudno przyjąć, aby sama prezentacja koncepcji pracy lub bieżąca ocena jej postępu pozwalały na weryfikację efektów odnoszących się do procesu metodologicznego, takich jak e6 [potrafi] „dobrać metody badawcze do sformułowanego problemu”, czy do kompetencji społecznych, jak e9 [jest gotów] „współdziałać w zespole”. W kartach tych zajęć nie wskazano żadnych form weryfikacji pracy zespołowej ani kryteriów oceny interakcji seminarzystów, mimo że efekty te są *explicite* deklarowane. Również efekt e10 [jest gotów do] „krytycznej oceny teorii i metod” nie został powiązany z żadną specyficzną metodą weryfikacji. Podobnie w kartach zajęć *seminarium magisterskie 1* oraz *seminarium magisterskie 2 (literaturoznawcze)*, w których zastosowano bardzo ograniczony i niespecyficzny zestaw metod weryfikacji: terminowe przygotowywanie kolejnych rozdziałów pracy dyplomowej oraz aktywne uczestnictwo w dyskusji nad omawianymi rozdziałami. Metody te mają służyć weryfikacji wszystkich efektów – od wiedzy historycznoliterackiej (e1–e3), przez złożone umiejętności analityczne i badawcze (e7–e11), po kompetencje społeczne (e12–e13). Brak kryteriów oceny tych działań sprawia, że nie jest jasne, w jaki sposób i w jakim stopniu sprawdzane jest osiągnięcie poszczególnych efektów. Przykładowo trudno uznać, aby samo terminowe oddanie rozdziału pracy dyplomowej pozwalało na jednoznaczną weryfikację efektu e7 [potrafi] „integrować wiedzę z zakresu różnych dyscyplin humanistycznych” czy e11 [potrafi] „korzystać w sposób prawidłowy i sprawny z literatury przedmiotu”. Brak specyficzności metod weryfikacji widoczny jest również w karcie zajęć *mediewistyka*, w której jako metody weryfikacji wskazano aktywność podczas zajęć, samodzielne przygotowanie i przedstawienie prezentacji oraz zaliczenie ustne. Przykładem braku specyficzności jest weryfikowanie poprzez aktywność podczas zajęć efektów z zakresu wiedzy: e1 [zna i rozumie] „etapy rozwoju języka niemieckiego w okresie średniowiecza i tym samym kształtowania się współczesnego języka niemieckiego”, e2 - „zjawiska w rozwoju kultury i literatury średniowiecza”, e3 - „kluczowe pojęcia filozoficzne i literaturoznawcze dotyczące epoki” oraz e4 - „najważniejsze gatunki literackie doby średniowiecza i ich specyfikę”. Tak rozbudowane i treściowo złożone efekty są weryfikowane między innymi poprzez bieżące wypowiedzi studenta w trakcie zajęć, co – przy braku kryteriów oceny tej aktywności – nie pozwala jednoznacznie stwierdzić stopnia ich opanowania.

Analogicznie efekty z zakresu umiejętności: e5 [potrafi] „samodzielnie analizować omawiane fragmenty dzieł literackich i tekstów źródłowych oraz formułować własne sądy”, e6 - „nazywać i interpretować główne zjawiska społeczne i kulturowe omawianej epoki” oraz e7 - „umiejętnie wykorzystywać literaturę przedmiotu i podmiotu” również mają być sprawdzane poprzez aktywność na zajęciach i zaliczenie ustne, co nie pozwala odróżnić weryfikacji rzeczywistych umiejętności analitycznych od prostego udziału w dyskusji lub odtwarzania treści. W odniesieniu do efektów z zakresu kompetencji społecznych e8 [jest gotów do] „formułowania własnych poglądów w dyskusji i pracy w grupie” oraz e9 - „reprezentowania postawy otwartości na różnice kulturowe oraz świadomości odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego” wskazano wyłącznie aktywność podczas zajęć. Sama aktywność nie stanowi jednak wystarczającej i jednoznacznej podstawy do oceny rozwoju tak złożonych postaw i dyspozycji, zwłaszcza przy braku sprecyzowanych kryteriów ich oceny.

W wielu przypadkach jako podstawową lub jedną z głównych metod weryfikacji efektów uczenia się wskazano aktywną pracę podczas zajęć. Metoda ta stosowana jest w sposób bardzo szeroki i niespecyficzny, często bez określenia kryteriów oceny oraz bez jednoznacznego przyporządkowania do poszczególnych efektów uczenia się. Prowadzi to do sytuacji, w której nie jest możliwa rzetelna ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów, zwłaszcza w zakresie wiedzy i umiejętności. Zbyt szerokie zastosowanie tej metody widoczne jest w kartach zajęć *praktyczna nauka języka niemieckiego*, gdzie aktywna praca podczas zajęć służy weryfikacji jednocześnie efektów z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, m.in. e5 [potrafi] „posługiwać się językiem niemieckim na poziomie min. C1/C1+”, e6 [potrafi] „krytycznie analizować teksty medialne”, e7 [potrafi] „wygłaszać referaty i brać udział w dyskusji”, a także e9 i e10 odnoszących się do krytycznej oceny własnych kompetencji oraz potrzeby dalszego kształcenia. Przy tak szerokim zastosowaniu metoda ta traci swoją specyficzność i nie pozwala rozróżnić, czy oceniana jest poprawność językowa, stopień rozumienia treści, czy jedynie bieżące zaangażowanie studenta.

Analogiczne niedociągnięcia występują w kartach zajęć *językoznawstwo niemieckie* oraz *językoznawstwo stosowane*, w ramach których aktywna praca w toku zajęć wskazana została jako metoda weryfikacji efektów z zakresu wiedzy, takich jak e1 „[zna i rozumie] wybrane teorie, pojęcia i definicje z zakresu morfologii i semantyki”, e2 „[zna i rozumie] problematykę klasyfikacji części mowy”, e3 „[zna i rozumie] założenia wybranych teorii semantycznych” czy e1–e2 „[zna i rozumie] metody opisu języka niemieckiego” oraz „[zna i rozumie] wybrane obszary językoznawstwa stosowanego”. Weryfikowanie tego typu wiedzy teoretycznej poprzez ogólną aktywność studenta na zajęciach nie zapewnia adekwatnej i obiektywnej oceny jej osiągnięcia. Nadmierne stosowanie tej metody widoczne jest również w kartach zajęć o profilu translatorycznym, takich jak *tłumaczenia pisemne i ustne 1 i 2*, *tłumaczenie tekstów specjalistycznych*, *tłumaczenia ustne w środowisku zawodowym* oraz *tłumaczenia ustne w negocjacjach*. W zajęciach tych aktywna praca podczas zajęć wskazana została jako metoda weryfikacji zarówno efektów z zakresu wiedzy, na przykład e1 „[zna i rozumie] rodzaje i ciężar gatunkowy błędów popełnianych podczas tłumaczenia” oraz e2 „[zna i rozumie] materiały pomocnicze jak słowniki, glosariusze, teksty paralelne”, jak i efektów z zakresu umiejętności translacyjnych oraz kompetencji społecznych, takich jak e7 „posługuje się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej tłumacza”. W szczególności w odniesieniu do efektów wiedzy i kompetencji społecznych trudno uznać bieżącą aktywność na zajęciach za metodę wystarczająco adekwatną i rozróżnialną. Podobne niedociągnięcia występują w kartach zajęć literaturoznawczych, takich jak *niemiecka literatura współczesna*, *teoria literatury* oraz *przekład literacki – wprowadzenie*. Aktywna praca podczas zajęć służy tam weryfikacji efektów e1 „zna i rozumie porządek generacyjny i historyczny omawianego okresu”, e2 „zna i rozumie główne pojęcia literaturoznawcze”, a także e6 „reprezentuje postawy takie jak kreatywność, otwartość na odmienność kulturową i krytyczne myślenie”. Brak jednak rozróżnienia czy aktywność ta odnosi się do reprodukcji wiedzy, jej krytycznego zastosowania, czy jedynie udziału w dyskusji. Szczególnie problematyczne jest stosowanie „aktywnej pracy podczas zajęć” jako głównej metody weryfikacji efektów z zakresu kompetencji społecznych w kartach zajęć *narzędzia pracy tłumacza* oraz *zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach 1 i 2*. Efekty takie jak e9 [jest gotów do] krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności”, e12 [jest gotów do] określenia priorytetów służących wyborowi celów badawczych” czy e13 „posiadania kompetencji społecznych i osobowych, takich jak kreatywność, otwartość i umiejętność krytycznego myślenia” mają charakter postaw i dyspozycji,

które wymagają jasno określonych wskaźników i kryteriów oceny. Ich weryfikacja poprzez ogólną aktywność na zajęciach nie pozwala na obiektywną i porównywalną ocenę.

W analizowanych kartach zajęć często występuje brak jednoznacznego przypisania poszczególnych metod weryfikacji do konkretnych efektów uczenia się, co uniemożliwia ocenę ich specyficzności i adekwatności oraz nie pozwala stwierdzić, czy wszystkie zakładane efekty są rzeczywiście weryfikowane. Przykładem są zajęcia *językoznawstwo stosowane*, w których jako metody weryfikacji wskazano: „sprawdziany/prace pisemne”, „zadania wykonywane w toku zajęć – odpowiedzi/wypowiedzi ustne i pisemne” oraz „pisemne zadania praktyczne wykonywane w ramach przygotowania się do zajęć”, bez przypisania ich do poszczególnych efektów. Tymczasem wśród efektów znajdują się między innymi e1 [zna i rozumie] „w pogłębionym stopniu metody opisu języka niemieckiego w szczególności dotyczące wybranych zagadnień językoznawstwa stosowanego”, e3 [potrafi] „wyszukiwać, analizować i użytkować informacje w oparciu o literaturę przedmiotu wybranych obszarów językoznawstwa stosowanego, wykorzystując źródła i formułować na tej podstawie krytyczne sądy” oraz e6 [potrafi] „tworzyć teksty z uwzględnieniem poszczególnych wariantów języka niemieckiego na wszystkich płaszczyznach języka”. Brak wskazania, czy na przykład sprawdzian pisemny weryfikuje umiejętność krytycznej analizy literatury (e3), czy raczej wiedzę teoretyczną (e1), powoduje, że nie można ocenić, na ile zastosowane metody są adekwatne do charakteru tych efektów.

Analogiczna sytuacja występuje na zajęciach *przekład literacki – wprowadzenie*, gdzie jako metody weryfikacji wymieniono „sprawdziany pisemne”, „zadania wykonywane w toku zajęć – wypowiedzi ustne i pisemne” oraz „pisemne zadania praktyczne wykonywane w ramach przygotowania się do zajęć”, bez jednoznacznego przypisania ich do efektów. Dotyczy to między innymi efektu e1 „[zna i rozumie] w stopniu pogłębionym strukturę współczesnego literackiego języka niemieckiego” oraz e2 „[zna i rozumie] w stopniu pogłębionym zasady interpretacji tekstów literackich i metody ich krytycznej analizy”, jak również efektów umiejętności e4 „[potrafi] przygotowywać tłumaczenia ustne i pisemne tekstów literackich z j. niemieckiego na j. polski”. Nie jest jasne, czy sprawdzian pisemny służy weryfikacji wiedzy o strukturze języka literackiego, czy też umiejętności translatorskich ani w jaki sposób odróżnia się ocenę wiedzy deklaratywnej od oceny praktycznych kompetencji tłumaczeniowych. Brak przypisania metod weryfikacji do efektów widoczny jest także na zajęciach *tłumaczenia filmowe: warsztaty*, gdzie wymieniono prezentację, zadania wykonywane w toku zajęć oraz pisemne zadania praktyczne, a następnie ogólnie przyporządkowano je do grup efektów (z wszystkich trzech grup), bez „rozbicia” na poszczególne efekty. Dotyczy to m.in. efektu e3 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu pola i techniczne zasady zastosowania wybranych metod tłumaczenia filmowego” oraz efektu e4 „[potrafi] stosować właściwą strategię, metodę i technikę tłumaczenia filmowego dla filmów i seriali”. Nie wiadomo, czy prezentacja dotyczy weryfikacji wiedzy teoretycznej o metodach tłumaczenia, czy również praktycznej umiejętności ich stosowania ani w jaki sposób oceniane są konkretne działania translatorskie w odniesieniu do tych dwóch odmiennych efektów. Podobne niedociągnięcie występuje w kartach zajęć *zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach 1* i *zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach 2*, gdzie wskazano sprawdziany pisemne, zadania wykonywane w toku zajęć oraz pisemne zadania praktyczne, ale bez jednoznacznego przyporządkowania ich do poszczególnych efektów. Dotyczy to między innymi efektu e1 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu teorię tłumaczenia tekstów prawnych i prawniczych oraz biznesowych (metody, strategie, techniki)” oraz efektu e6 „[potrafi] stosować właściwe polskie

ekwiwalenty terminologiczne w tłumaczeniach tekstów niemieckich z zakresu prawa cywilnego, pracy i prawa handlowego” (odpowiednio: prawa karnego i polityki UE w części 2). Nie jest jasne, czy sprawdzian pisemny sprawdza znajomość teorii przekładu, czy również praktyczną umiejętność doboru ekwiwalentów terminologicznych ani jaką rolę w tym zakresie pełnią zadania praktyczne (i czym one są) wykonywane w toku zajęć. Brak jednoznacznego przypisania metod weryfikacji do efektów widoczny jest także w kartach *narzędzia pracy tłumacza*, gdzie jako metody weryfikacji wskazano „wykonanie projektów” oraz „zadania wykonywane w toku zajęć”. Nie odnajdujemy charakterystyki projektu, brak informacji, na czym ma on polegać. Zatem trudno stwierdzić czy i jak weryfikuje on między innymi efekt e1 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu możliwości kształcenia w zawodzie tłumacza i uwarunkowaniach rynkowych wykonywania tego zawodu” oraz e6 „[potrafi] korzystać z baz terminologicznych i pamięci tłumaczeniowych oraz tworzyć na ich podstawie projekty tłumaczeniowe z wykorzystaniem programów CAT”. Nie wiadomo, czy projekty służą weryfikacji wiedzy o rynku pracy tłumacza, czy wyłącznie praktycznych umiejętności obsługi narzędzi CAT ani w jaki sposób oceniane są efekty o charakterze deklaratywnym wobec efektów stricte praktycznych.

Kolejnym niedociągnięciem jest brak kompleksowości weryfikacji efektów uczenia się. W części kart zajęć nie wszystkie zadeklarowane efekty zostały powiązane z metodami weryfikacji lub przypisanie to jest niepełne i fragmentaryczne. Przykładem są zajęcia *narzędzia pracy tłumacza*, w których jako metody weryfikacji wskazano „wykonanie projektów” oraz „zadania wykonywane w toku zajęć”. W dalszej części karty zapisano, że efekty z zakresu wiedzy e1–e3 mają być weryfikowane poprzez „wykonanie przekładów”, choć wśród metod weryfikacji nie wymieniono takiej formy wprost. Powoduje to niespójność i brak jasności co do tego, w jaki sposób sprawdzane są efekty wiedzy: e1 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu możliwości kształcenia w zawodzie tłumacza i uwarunkowania rynkowe wykonywania tego zawodu”, e2 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu materiały pomocnicze jak słowniki elektroniczne i drukowane, teksty paralelne, glosariusze, encyklopedie” oraz e3 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu systemy tłumaczenia wspomagane komputerowo oraz tłumaczenia maszynowego”.

W szczególności brak jest metody, która jednoznacznie pozwalałaby zweryfikować rozumienie uwarunkowań rynkowych zawodu tłumacza (e1), skoro wykonanie projektu lub zadania praktycznego nie musi obejmować tego aspektu. Również efekt z zakresu kompetencji społecznych e7 „[jest gotów do] posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem zawodu tłumacza” został przypisany do ogólnej „pracy podczas zajęć”, bez wskazania, jakie działania studenta miałyby świadczyć o realizacji tego efektu. W konsekwencji nie jest jasne, czy i w jaki sposób postawy etyczne są rzeczywiście weryfikowane.

Analogiczny brak kompleksowości występuje na zajęciach *zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach 1* oraz *zagadnienia prawnicze w tłumaczeniach 2*. W karcie wskazano metody: sprawdziany pisemne, zadania wykonywane w toku zajęć oraz pisemne zadania praktyczne. Jednak w przypadku efektu z zakresu kompetencji „[jest gotów do] uznania znaczenia ustawicznego podnoszenia kompetencji translatorskich w zawodzie tłumacza” jedyną metodą weryfikacji jest „aktywna praca w ramach zajęć”. Nie wskazano żadnej formy, która pozwalałaby ocenić refleksję studenta nad własnym rozwojem zawodowym czy gotowość do dalszego kształcenia. Tym samym efekt ten pozostaje w praktyce nieweryfikowalny w sposób jednoznaczny. Również w odniesieniu do efektu e5 „[potrafi] krytycznie analizować różnego rodzaju teksty naukowe” nie wskazano, która z metod – sprawdzian pisemny czy zadania wykonywane w toku zajęć – pozwala odróżnić analizę krytyczną od prostego sprawdzenia

wiedzy o treści tekstu. Podobny problem dotyczy zajęć *tłumaczenia ustne w negocjacjach*. W karcie wskazano sprawdziany ustne, zadania wykonywane w toku zajęć oraz zadania praktyczne jako metody weryfikacji, przy czym efekty z zakresu wiedzy e1 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu istotne dla procesu tłumaczeniowego właściwości języka niemieckiego i polskiego” oraz e2 „[zna i rozumie] w pogłębionym stopniu strategie istotne w tłumaczeniu tekstów mówionych” mają być weryfikowane poprzez „aktywną pracę w ramach zajęć”. Taka forma nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy student opanował deklaratywną wiedzę o właściwościach języka i strategiach translacyjnych. Jednocześnie efekt z zakresu kompetencji e6 „[jest gotów do] uznania znaczenia ustawicznego podnoszenia kompetencji translatorskich” również został przypisany do tej samej, ogólnej metody, bez wskazania, jakie zachowania lub działania studenta miałyby świadczyć o osiągnięciu tego efektu. Brak kompleksowości widoczny jest również na zajęciach *tłumaczenia filmowe: warsztaty*, gdzie efekty z zakresu kompetencji społecznych e6 „[jest gotów do] krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności językowych dotyczących tekstów audiowizualnych”, e7 „odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej dotyczących tłumaczenia tekstów audiowizualnych” oraz e8 „zrozumieć potrzeby różnych grup odbiorców materiałów audiowizualnych i dostosować działanie do ich potrzeb” mają być weryfikowane poprzez „aktywną pracę podczas zajęć” oraz projekt indywidualny lub zespołowy. W karcie nie wskazano jednak, w jaki sposób w ramach tych form odróżnia się ocenę kompetencji etycznych i społecznych od oceny jakości samego produktu translatorskiego.

Formy prac etapowych dla praktyki zawodowej nienauczycielskiej obejmują dziennik praktyk zawierający tygodniowy rozkład zajęć praktykanta, dzienny opis czynności/ zadań, uwagi ogólne praktykanta dotyczące realizowanych praktyk, ocenę opisową sformułowaną przez opiekuna zakładowego, ocenę efektów uczenia się dla praktyk sporządzoną przez opiekuna zakładowego, kartę oceny miejsc praktyki przez studenta. Praktyka oceniana jest na podstawie oceny opisowej oraz średniej ocen poszczególnych efektów. Wystawia ją opiekun zakładowy, potwierdza pracodawca. Następnie, w Uczelni, student, wraz z kierunkowym opiekunem praktyki, analizuje zdobyte doświadczenie, osiągnięte efekty uczenia się i napotkane trudności. W ten sposób weryfikowane jest zrealizowanie celów praktyki i wystawiona jest ocena ostateczna. Metody weryfikacji efektów uczenia się są dobrane w sposób prawidłowy. Problemem jest jednak, że osoba zaliczająca praktyki w Uczelni opiera swoją ocenę zrealizowanych efektów uczenia się jedynie na ogólnych opisach zawartych w dokumentach praktyk i na rozmowie, która nie jest dokumentowana. W dokumentacji zabrakło przykładowych próbek prac studenta z korektą, oceną i informacją zwrotną od opiekuna zakładowego czy uczelnianego.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań nie są trafnie dobrane i nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Zgodnie z przyjętymi w Uczelni regulacjami przebieg praktyki dokumentowany jest w dzienniku praktyk, a ocena praktyki wyrażana w „Karcie oceny praktyki”. Dokumentacja praktyk świadczy o tym, że dzienniki nie są prowadzone lub są przekształcane tak, że nie jest możliwa identyfikacja czynności wykonywanych przez studentów w szkole w powiązaniu ze wszystkimi kompetencjami określonymi w efektach uczenia się. W jedynym udostępnionym dzienniku odpowiedni opis został zastąpiony autorefleksją studenta. Ocena nauczyciela – opiekuna praktyk

dokonywana jest w dwóch dokumentach. W formularzu „Karta oceny praktyki”, który zawiera rubrykę „ocena opisowa”, służącą ocenie ogólnej postawy studenta oraz tabelę „ocena efektów uczenia się”, na którą składa się ocena opisowa i ocena wyrażona w stopniach. Niezależnie wypełniany jest dokument „Karta przebiegu praktyki pedagogicznej ciągłej z uwzględnieniem realizacji efektów kształcenia na specjalności nauczycielskiej”, którego nie przewiduje wydziałowy regulamin praktyk. Ponownie zawiera on wyrażoną w stopniach ocenę osiągnięcia efektów uczenia określonych w standardzie, przy czym – choć opisują podobny zakres kompetencji – są to inne efekty uczenia się niż określone w standardzie i w „Karcie oceny praktyki”, co czyni ocenę nietransparentną. Dokument ten zawiera ocenę postaw studenta wyrażoną w stopniach oraz miejsce na dodatkowe opinie nauczyciela - opiekuna praktyk. W dokumencie znajduje się także miejsce na opinię i ocenę uczelnianego koordynatora, która w przedstawionych dokumentach nie została sformułowana, co podważa rzetelność procesu oceniania.

Metody weryfikacji i oceny dają możliwość sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego (języka niemieckiego) na poziomie C1 i dodatkowo drugiego języka obcego do wyboru na poziomie B2 (studia pierwszego stopnia) i oraz języka niemieckiego na poziomie C2 (studia drugiego stopnia).

Proces weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela nie odpowiada wymaganiom określonym w standardzie. Wszystkie zajęcia służące realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela kończą się zaliczeniem z oceną, a sylabusy zajęć wskazują na takie metody weryfikacji jak: monitorowanie obecności na zajęciach (przy czym nie jest jasne, które efekty uczenia się weryfikowane są przez obecność), test wiedzy, obserwacja uczestnicząca/obserwacja aktywności w sytuacji wykładu konwersatoryjnego lub dyskusji i gier symulacyjnych, zadawanie pytań, quiz po każdym temacie, ocena realizacji zadań do obowiązkowych treści zamieszczonych na platformie e-learningowej, w przypadku której nie jest jasne, w jaki sposób Uczelnia zapewnia identyfikację i samodzielność pracy studentów. Nie jest jasne, na czym polega metoda weryfikacji „korygowanie oraz poszerzanie i pogłębianie wiedzy oraz umiejętności obserwacji, rozumienia, łączenia teorii z praktyką życia szkolnego, na bieżąco w toku zajęć”. Tak więc weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się nie jest przeprowadzana z zastosowaniem wskazanych w programie studiów zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Nie został zaplanowany żaden egzamin weryfikujący wiedzę w formie pisemnej lub ustnej, zawierający pytania otwarte lub zamknięte. Tym samym nie ma egzaminu, który jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i faktów, który w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnienia, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Prace etapowe i zaliczeniowe wskazują, że proces weryfikacji w zasadzie nie jest ukierunkowany na osiągnięcie celów w standardzie określonych, o czym mowa poniżej. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności możliwa jest w bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela podczas zajęć zawierających w nazwie słowo „praktyka”, które prowadzone są w formie ćwiczeń metodycznych, ale zajęcia te nie są zaplanowane zgodnie z wymaganiami standardu kształcenia, o czym jest mowa w kryterium 2. Nie jest jasne, w jaki sposób weryfikowane są efekty uczenia się osiągane podczas prowadzonych w formie kursu na platformie internetowej zajęć *pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela*.

Nieprawidłowości dotyczące procesu weryfikacji efektów uczenia się w ramach realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zostały zdiagnozowane w poprzednim raporcie zespołu oceniającego PKA i były wśród sześciu innych podstawą do propozycji obniżenia oceny kryterium 3. Odpowiedź Uczelni na raport poskutkowała nieuwzględnieniem tej nieprawidłowości w Uchwale Prezydium PKA, ale zadeklarowane i podjęte w Uczelni działania naprawcze nie okazały się w tym zakresie skuteczne.

Uczelnia przedstawiła dowody na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, prac dyplomowych oraz dzienników praktyk wraz z ich dokumentacją. Dodatkowo Uczelnia monitoruje losy absolwentów i ich pozycję na rynku pracy oraz kierunki ich dalszej edukacji. Przede wszystkim prace dyplomowe – zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia – są realizowane zgodnie z wytycznymi sformułowanymi w stosownych dokumentach, a ich rodzaj i tematyka jest dostosowana do poziomu i profilu studiów oraz powiązana z zakładanymi do osiągnięcia efektami uczenia się, jak również mieści się w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek studiów. Sposób ich weryfikacji jest właściwy, obejmuje istotne elementy prac, a sformułowane recenzje i oceny są zasadne. Dodatkowo zakres tematyczny realizowanych prac odpowiada kompetencjom naukowym nauczycieli akademickim sprawującym nad nimi opiekę i służy dokumentowaniu osiągnięcia przez studentów kompetencji badawczych.

Również przedstawione prace etapowe – podobnie jak dyplomowe – dokumentują osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka jest dostosowana do poziomu i profilu kierunku studiów oraz mieszczą się w dyscyplinach, do których jest on przyporządkowany. Prace te mieszczą się również z problematyce wyznaczonej w kartach zajęć, a wystawione oceny większości prac są zasadne i zgodne z kryteriami oceniania.

W przypadku zajęć służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych i sposób dokumentacji praktyk nie zapewnia oceny osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie. W przypadku zajęć z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego stosowany jest test końcowy zawierający głównie pytania zamknięte, który możliwy jest do zaliczenia metodą chybił-trafił. Test nie jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i faktów, który w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnienia, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Inne wypowiedzi pisemne odwołują się do doświadczeń studentów z okresu dzieciństwa i nie umożliwiają oceny osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Tematyka prac, zwłaszcza w zakresie psychologii, w niewielkim stopniu umożliwia weryfikację efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, ponieważ większość zaprojektowanych pytań poza ten standard wykracza, na przykład „Nadawanie bodźcom środowiskowym kluczowego znaczenia i wartości w procesie uczenia się jest charakterystyczne dla: a / psychoanalizy, b/ behawioryzmu, c/ kognitywizmu, d/ psychologii humanistycznej” lub „Zaznacz stwierdzenie nieprawdziwe: a / funkcjonalizm i strukturalizm były u zarania psychologii naukowej jej dwoma podstawowymi źródłami, b/ jedną z pierwszych metod badawczych w psychologii naukowej była introspekcja, c/ Wiliam James twierdził, iż celem psychologii winno być przyglądanie się

strukturom psychicznym, d/ wg. behawiorysty Johna Watsona niemożliwe jest obiektywne badanie stanów świadomości”.

Studenci kierunku *filologia germańska* aktywnie działają w studenckim Kole Naukowym Mehr Licht. W ramach tej działalności organizują konferencje studencko-doktoranckie, na których wygłaszają referaty naukowe. Efektem tych konferencji są publikacje naukowe (monografie wieloautorskie), w których publikowane są między innymi artykuły studentów kierunku. Studenci uczestniczą także w konferencjach naukowych organizowanych przez Instytut Germanistyki (głównie jako słuchacze) oraz w szkołach letnich.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się, aby zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia wymagały od wszystkich kandydatów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie 6. PRK w zakresie dyscyplin naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz biegłości językowej C1 wg ESOKJ.	Zasady rekrutacji na studia II stopnia wymagają od kandydatów ukończenia studiów pierwszego stopnia w zakresie filologii germańskiej lub kierunków przypisanych do dyscyplin językoznawstwo i /lub literaturoznawstwo, zapewniających osiągnięcie kompetencji odpowiadających poziomowi 6 PRK w obu tych dyscyplinach. W roku akademickim 2025/2026 uczelnia rekrutowała wyłącznie kandydatów legitymujących się znajomością języka niemieckiego na poziomie C1 wg ESOKJ, natomiast zgodnie z zasadami przyjętymi na rok akademicki 2026/2027 wymagany poziom biegłości językowej został określony jako co najmniej B2.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Warunki przyjęcia kandydatów na studia pierwszego oraz drugiego stopnia umożliwiają właściwy dobór kandydatów.

System weryfikacji efektów uczenia się jest niespójny i nie jest w pełni kompleksowy oraz zapewnia jedynie w części rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, ponieważ stosowane metody weryfikacji nie uwzględniają specyfiki poszczególnych kategorii efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Nie pozwalają jednak na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się w pełnym zakresie.

Proces weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela nie odpowiada wymaganiom określonym w standardzie.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium *spełnione częściowo* wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) braku uporządkowanych i ujednoliconych zasad weryfikacji efektów uczenia się poprzez jednoznaczne przypisanie metod do poszczególnych efektów oraz zapewnienia ich pełnej kompleksowości w każdej karcie zajęć;
- 2) niespecyficznego stosowania ogólnych form, takich jak „aktywna praca podczas zajęć”, zwłaszcza w odniesieniu do efektów z zakresu wiedzy i kompetencji społecznych;
- 3) braku precyzyjnych opisów metod i kryteriów oceniania, tak aby proces weryfikacji był przejrzysty, porównywalny i umożliwiał rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się;
- 4) braku dostosowania procesu weryfikacji efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela do wymagań określonych w tym standardzie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

- 1) W odniesieniu do praktyki zawodowej nienauczycielskiej, rekomenduje się dostosowanie dokumentacji praktyki, stanowiącej narzędzie weryfikacji efektów uczenia się w taki sposób, aby uwzględniała próbki prac studenta powstałe podczas praktyki.

Zalecenia

Zaleca się:

- 1) uporządkowanie i ujednolicenie zasad weryfikacji efektów uczenia się poprzez jednoznaczne przypisanie metod do poszczególnych efektów oraz zapewnienie ich pełnej kompleksowości w każdej karcie zajęć;
- 2) ograniczyć niespecyficzne stosowanie ogólnych form, takich jak „aktywna praca podczas zajęć”, zwłaszcza w odniesieniu do efektów z zakresu wiedzy i kompetencji społecznych, na rzecz metod adekwatnych do ich charakteru;
- 3) doprecyzowanie opisów metod i kryteriów oceniania, tak aby proces weryfikacji był przejrzysty, porównywalny i umożliwiał rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się;
- 4) dostosowanie procesu weryfikacji efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela do wymagań określonych w tym standardzie.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku *filologia germańska* prowadzi zespół 36 nauczycieli akademickich. Kadra ta reprezentuje w większości dyscypliny, do których przyporządkowano kształcenie na ocenianym kierunku, to jest językoznawstwo, literaturoznawstwo oraz nauki o kulturze i religii. Spośród 36 osób, 34 posiada stopnie i tytuły naukowe uzyskane w tych właśnie obszarach, co zapewnia pełną zgodność kompetencji merytorycznych z treściami kształcenia. Dwoje pracowników reprezentuje inne dyscypliny (politologia oraz historia), natomiast ich udział w realizacji programu studiów dotyczy zajęć, których treść w pełni odpowiada ich doświadczeniu naukowemu (uzyskane stopnie naukowe oraz dorobek publikacyjny), na przykład zajęć historycznych.

Struktura zatrudnienia obejmuje:

- 10 nauczycieli na stanowisku profesora uczelni (ze stopniem doktora habilitowanego);
- 15 nauczycieli na stanowisku adiunkta (ze stopniem doktora);
- 1 nauczyciela na stanowisku asystenta (ze stopniem doktora);
- 3 nauczycieli na stanowisku starszego wykładowcy (ze stopniem doktora);
- 2 nauczycieli na stanowisku starszego wykładowcy (z tytułem zawodowym magistra);
- 1 lektora języka obcego z tytułem zawodowym magistra;
- 2 lektorów zagranicznych zatrudnionych na stanowisku wykładowcy.

Tak ukształtowana struktura kwalifikacji kadry umożliwia prawidłową realizację pełnego zakresu zajęć zarówno zajęć z zakresu właściwych dyscyplin naukowych, jak i praktycznej nauki języka. Zajęcia wymagające rozwijania kompetencji badawczych są prowadzone przez 29 nauczycieli posiadających stopień doktora lub doktora habilitowanego, co zapewnia właściwy poziom metodyczny zajęć o profilu analitycznym i interpretacyjnym. Nauczyciele akademicy aktywnie uczestniczą w realizacji projektów badawczych, pełniąc funkcje kierowników lub członków zespołów badawczych, zarówno w przedsięwzięciach krajowych, jak i międzynarodowych. Projekty te obejmują w szczególności obszary literaturoznawstwa oraz językoznawstwa, co odzwierciedla specjalizacje naukowe kadry oraz jej zaangażowanie w rozwój dyscyplin przyporządkowanych kierunkowi studiów. Zakres prowadzonych badań oraz zdobyte doświadczenie projektowe pozwalają nauczycielom na właściwe prowadzenie zajęć ukierunkowanych na kształtowanie kompetencji badawczych studentów, zwłaszcza w obszarach analizy literaturoznawczej i językoznawczej. Praktyczna nauka języka niemieckiego powierzona jest nauczycielom o wysokich kompetencjach językowych i metodycznych, w tym dwóm lektorom będącym rodzimymi użytkownikami języka. Obecność native speakerów umożliwia studentom kontakt z autentycznym językiem w warunkach zbliżonych do naturalnych.

Struktura kwalifikacji kadry wskazuje z jednej strony na stabilność zatrudnienia, z drugiej zaś na dynamiczny rozwój kadry. W latach 2018–2025 sześć osób uzyskało stopień doktora i awansowało na stanowisko adiunkta, natomiast dziewięć osób po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego (w latach 2018–2021) zostało awansowane na stanowiska profesora uczelni. Jednocześnie znaczną część zespołu stanowią nauczyciele z długoletnim stażem akademickim - trzynastu z nich uzyskało stopień doktora ponad dekadę temu - tworząc stabilny i doświadczony trzon kadry dydaktycznej. Taka struktura kadry pozwala na harmonijne łączenie bogatego doświadczenia zawodowego z potencjałem rozwojowym młodszej generacji pracowników, co sprzyja utrzymaniu wysokiej jakości kształcenia i ciągłości realizacji programu studiów. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację programu studiów i sprzyja prowadzeniu zajęć w małych grupach, co ma szczególne znaczenie w kształceniu językowym oraz podczas zajęć seminaryjnych.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku filologia germańska systematycznie rozwijają swoje kompetencje dydaktyczne, uczestnicząc w szkoleniach, kursach i warsztatach oferowanych zarówno przez Uniwersytet Łódzki, jak i instytucje zewnętrzne. Obejmują one między innymi szkolenia dotyczące na przykład tworzenia materiałów dydaktycznych, pracy ze studentami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych oraz stosowania narzędzi cyfrowych. Kadra regularnie podnosi umiejętności w zakresie pracy z platformami MS Teams i Moodle, a także uczestniczy w szkoleniach dotyczących metodyki nauczania języka niemieckiego i egzaminowania na różnych poziomach biegłości. Obserwacje poczynione podczas hospitowanych zajęć wskazują, że kompetencje dydaktyczne kadry pozwalają na prawidłową realizację programu studiów oraz osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia prowadzone są w sposób uporządkowany, a nauczyciele akademicy są dobrze przygotowani do ich realizacji pod względem językowym i merytorycznym, a w większości przypadków również metodycznym. Hospitacje pokazały ponadto, że wykładowcy utrzymują dobry kontakt ze studentami, udzielają na bieżąco informacji zwrotnej oraz zachęcają do aktywnego uczestnictwa i wypowiedzi. Jednocześnie w prowadzeniu zajęć dominuje tradycyjny, podawczy sposób pracy, natomiast stosowanie metod aktywizujących — choć obecne — ma charakter ograniczony i nie jest w pełni rozwinięte.

Nauczyciele akademicki zaangażowani w proces kształcenia na ocenianym kierunku posiadają również umiejętności oraz doświadczenie w zakresie technik kształcenia na odległość, w szczególności w odniesieniu do takich narzędzi takie jak MS Teams czy Moodle, które są wykorzystywane do organizacji i częściowej realizacji procesu dydaktycznego, wymiany materiałów oraz komunikacji ze studentami.

Przydział zajęć na kierunku *filologia germańska* zapewnia prawidłową realizację programu studiów oraz osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia są powierzane nauczycielom akademickim zgodnie z ich kwalifikacjami, doświadczeniem dydaktycznym oraz specjalizacją naukową, co sprzyja spójności merytorycznej procesu dydaktycznego. Osoby zatrudnione w uczelni jako podstawowym miejscu pracy stanowią trzon kadry prowadzącej zajęcia obowiązkowe i kierunkowe. Zajęcia specjalistyczne z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii prowadzone są przez nauczycieli posiadających przygotowanie naukowe i dydaktyczne adekwatne do treści kształcenia. Z kolei zajęcia z zakresu kształcenia językowego są powierzane wykładowcom i lektorom o odpowiednich kompetencjach językowych i metodycznych, w tym także lektorom będącym rodzimymi użytkownikami nauczanego języka, co wspiera rozwój kompetencji komunikacyjnych studentów.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Ponad 75% zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zajęcia służące osiągnięciu efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzone są przez nauczycieli akademickich, którzy ukończyli właściwe studia lub mają dorobek naukowy we właściwych dyscyplinach naukowych, jednak obsada tych zajęć jest daleka od optymalnej. W zakresie psychologii zajęcia prowadzi dwie osoby. Pierwszej z nich powierzony został między innymi wykład. Jest to absolwentka historii i psychologii (przy czym nie wskazano poziomu studiów), która posiada stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Ukończyła ponadto różne kursy i szkolenia z zakresu psychologii, w tym psychoterapii. Nie posiada jednak dorobku naukowego z zakresu psychologii, w szczególności psychologii szkolnej, a jej dorobek mieści się w dyscyplinie naukowej historia. Nie posiada potwierdzonych stopniem naukowym kwalifikacji poświadczających osiągnięcie wiedzy w dyscyplinie naukowej psychologia na poziomie umożliwiającym prowadzenie zajęć w formie wykładów. Druga osoba posiada stopień doktora w zakresie psychologii i prowadzi wąsko wyspecjalizowane zajęcia z zakresu komunikacji w edukacji, a tymczasem jej dorobek publikacyjny dotyczy takich zagadnień, jak psychologia alternatywnych ruchów religijnych, psychologia pracy, resocjalizacji i podstawy rewalidacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zajęcia z zakresu pedagogiki prowadzi także dwie osoby. W przypadku jednej z nich kwalifikacje nie budzą zastrzeżeń. Natomiast druga osoba posiada tytuł zawodowy licencjata w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz magistra w zakresie opieki i terapii pedagogicznej, a także stopień naukowy w dziedzinie nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa i prowadzi zajęcia w formie ćwiczeń. Jej dorobek naukowy dotyczy nauczania języka obcego dzieci na I etapie edukacyjnym. Nie posiada dorobku naukowego w dyscyplinie naukowej pedagogika, w szczególności w zakresie prowadzonych zajęć dotyczących diagnostyki edukacyjnej i specjalnych potrzeb edukacyjnych na II i III etapie edukacyjnym. Zajęcia z zakresu podstaw dydaktyki prowadzi dydaktyczka, absolwentka filologii polskiej i doktor literaturoznawstwa, która ukończyła studia podyplomowe z zakresu emisji głosu. Jej

dorobek naukowy epizodycznie odnosi się do zagadnień dydaktyki ogólnej rozumianej zgodnie z efektami uczenia się określonymi w standardzie jako subdyscypliny pedagogiki. Zajęcia z zakresu dydaktyki nauczania języka niemieckiego prowadzi zespół językoznawców, przy czym w przypadku jednego z nich nie wykazano dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego odpowiadającego zakresowi prowadzonych zajęć.

Polityka kadrowa realizowana na kierunku *filologia germańska* opiera się na transparentnych i uregulowanych procedurach, które zapewniają właściwy dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, adekwatny do potrzeb wynikających z programu studiów. Zatrudnienie nowych pracowników odbywa się w drodze otwartego konkursu zgodnie z zasadami określonymi w statucie Uczelni. Procedura konkursowa obejmuje ogłoszenie warunków naboru, określenie wymaganych kwalifikacji, doświadczenia dydaktycznego i dorobku naukowego, a także ocenę zgodności profilu kandydata z planami rozwoju dyscypliny oraz z zakresem badań naukowych związanych z kierunkiem studiów. Konkurs rozstrzyga powołana komisja konkursowa, a Rada Wydziału opiniuje wnioski o zatrudnienie, co dodatkowo wzmacnia transparentność procesu. W uzasadnionych przypadkach, określonych w Statucie, możliwe jest zatrudnienie na czas określony bez przeprowadzania konkursu, jednak również w takich sytuacjach stosowane są kryteria dotyczące kwalifikacji i doświadczenia kandydata. Polityka kadrowa opiera się zatem w pełni na jasnych zasadach doboru pracowników, które uwzględniają osiągnięcia dydaktyczne, doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy jako element podnoszący jakość kształcenia.

Stałym elementem systemu zapewniania jakości kształcenia jest regularna ocena kadry dydaktycznej. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia podlegają ocenie okresowej, przeprowadzanej co cztery lata, obejmującej aktywność naukową, dydaktyczną, organizacyjną oraz przestrzeganie zasad etycznych i praw autorskich. W procesie oceny wykorzystywane są również wyniki hospitacji oraz ankiety studenckie. Badania ankietowe prowadzone za pośrednictwem systemu USOS umożliwiają studentom ocenę jakości pracy poszczególnych prowadzących zajęcia w odniesieniu do takich elementów, jak zrozumiałość przekazu, uporządkowanie zajęć, stosowanie adekwatnych metod dydaktycznych, zgodność realizacji zajęć z sylabusem, efektywne wykorzystanie czasu oraz dostępność prowadzącego. Ankiety są anonimowe, a studenci mają możliwość formułowania dodatkowych komentarzy. Ponadto prowadzone są ankiety zbiorcze po I i III roku studiów, oceniające ogólną jakość procesu dydaktycznego, zaangażowanie kadry i jej dostępność.

Hospitacje zajęć, zarówno te wynikające z zasad wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jak i realizowane w formule koleżeńskiej, stanowią narzędzie nie tylko oceny, lecz także rozwoju kompetencji dydaktycznych. Hospitacje potwierdzają dobre przygotowanie merytoryczne, językowe oraz interpersonalne prowadzących zajęcia, w tym umiejętność utrzymywania dobrej relacji ze studentami, przekazywania informacji zwrotnej oraz zachęcania do aktywności. Jednocześnie wyniki hospitacji są wykorzystywane w działaniach doskonalących i przy kolejnych ocenach pracowniczych.

Polityka kadrowa Uczelni stwarza warunki sprzyjające rozwojowi zawodowemu pracowników. Uczelnia zapewnia szeroki dostęp do szkoleń i warsztatów obejmujących także umiejętności dydaktyczne, w tym proces oceniania, komunikację akademicką oraz umiejętności miękkie. Wszyscy pracownicy mieli możliwość uczestniczenia w szkoleniach dotyczących metod i technik kształcenia na odległość, a bieżące wsparcie zapewnia pełnomocnik ds. e-learningu. Dostępne są również samouczki, nagrania

szkoleń oraz cykliczne sesje doskonalące. Istotnym elementem wsparcia był program „Dokształcanie dydaktyczna uczelni”, umożliwiający rozwój kompetencji dydaktycznych w ramach projektu POWER.

Rozwój kadry badawczo-dydaktycznej jest także wspierany poprzez systemy zachęt i nagród, możliwości ubiegania się o środki na badania naukowe (wewnętrzne i zewnętrzne), wsparcie organizacyjne w przygotowywaniu projektów, finansowanie wyjazdów naukowych oraz szkoleniowych, a także poprzez możliwości wyjazdów badawczych w ramach współpracy międzynarodowej. Pracownicy chętnie korzystają z tych form wsparcia, co przyczynia się do podnoszenia ich kwalifikacji oraz zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych.

Realizowana polityka kadrowa wzmacnia stabilizację zatrudnienia, wspiera rozwój zawodowy kadry i sprzyja utrzymaniu wysokiej jakości kształcenia. Umożliwia ona zarówno rozwój młodszych pracowników, jak i dalsze doskonalenie osób o ugruntowanym doświadczeniu dydaktycznym i naukowym.

Polityka kadrowa obejmuje również rozwiązania w zakresie przeciwdziałania konfliktom, dyskryminacji i naruszeniu bezpieczeństwa. Obowiązują procedury antydyskryminacyjne i antymobbingowe, a ich realizację wspiera Koordynator ds. przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi, Zespół ds. przeciwdziałania dyskryminacji oraz Komisja Antymobbingowa. Ponadto Uczelnia realizuje Plan na rzecz równych szans, wzmacniający kulturę równości i bezpieczeństwa w środowisku akademickim.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie – studia pierwszego stopnia

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Uzasadnienie – studia drugiego stopnia

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Ocena stopnia spełnienia kryterium 4 – kryterium *spełnione częściowo* wynika z braku wskazania obsady zajęć: *pierwsza pomoc, kultura języka i organizacja pracy szkoły z prawem oświatowym* oraz praktyka zawodowa w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje – studia pierwszego stopnia

Rekomenduje się:

- 1) objęcie realizacji zajęć dodatkową opieką dydaktyczną, sprzyjającą częstszemu wykorzystywaniu przez nauczycieli zróżnicowanych metod dydaktycznych oraz intensyfikację doskonalenia ich umiejętności dydaktycznych, zwłaszcza w obszarach wspierających aktywne uczenie się studentów;
- 2) zapewnienie odpowiednich szkoleń oraz rozwijanie umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich w zakresie metody projektu i kształcenia przez badania.

Rekomendacje – studia drugiego stopnia

Rekomenduje się:

- 1) objęcie realizacji zajęć dodatkową opieką dydaktyczną, sprzyjającą częstszemu wykorzystywaniu przez nauczycieli zróżnicowanych metod dydaktycznych oraz intensyfikację doskonalenia ich umiejętności dydaktycznych, zwłaszcza w obszarach wspierających aktywne uczenie się studentów;
- 2) zapewnienie odpowiednich szkoleń oraz rozwijanie umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich w zakresie metody projektu i kształcenia przez badania;
- 3) dokonanie doboru kadry prowadzącej zajęcia służące realizacji wymagań określonych standardzie w sposób bardziej odpowiadający wymaganiom tego standardu.

Zalecenia – studia drugiego stopnia

Zaleca się:

- 1) zapewnienie służących realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna kierunku zlokalizowana jest w sześciokondygnacyjnym budynku Jednostki na kampusie Uczelni w miejscu dobrze skomunikowanym z całym miastem. W bezpośrednim sąsiedztwie dostępne są rozległe parkingi, a w ich obrębie wydzielone i oznakowane właściwie miejsca parkingowe dla osób poruszających się na wózku. Budynek łączy funkcje dydaktyczne, obsługowo-administracyjne, badawcze, socjalno-wypoczynkowe i inne, zaspokajając szeroko potrzeby studentów, jak i kadry kierunku. Znajdują się tu punkty gastronomiczne oraz strefy wypoczynkowe, organizowane są eventy, ekspozycje i wystawy. Biblioteka Jednostki również zlokalizowana jest w tym budynku. Wszystkie kondygnacje i pomieszczenie dostępne są za pośrednictwem szerokich ciągów komunikacyjnych oraz wind, a wejście możliwe z kilku lokalizacji na kampusie.

Infrastruktura lokalowa kierunku obejmuje sale dydaktyczne: wykładowe (w układzie amfiteatralnym i zwykłym), ćwiczeniowe, seminaryjne, komputerowe, laboratoryjne w liczbie wystarczającej do zaspokojenia potrzeb procesu kształcenia. Zróżnicowanej wielkości sale dydaktyczne, wszystkie jasne i przestronne, nowocześnie wyposażone, przygotowane są bardzo dobrze do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz badań. Wszystkie oferują sprzęt multimedialny umożliwiający prowadzenie nowoczesnej dydaktyki na przykład projektory, rzutniki, ekrany, komputery, telewizory,

elektryczne ekrany, wzmacniacze, panele dotykowe, niektóre dodatkowo sprzęt nagłośnieniowy. Sposób, w jaki przygotowano sale, umożliwia prowadzenie nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz badań. Podczas wizytacji potwierdzono, że wyposażenie i warunki lokalowe oferowane dla kierunku spełniają wymogi do realizacji programu studiów, a sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do pełnienia roli nauczyciela języka obcego, tłumacza, pracownika obsługi językowej firm, udział w działalności naukowej, a także prawidłową realizację zajęć. Zajęcia sportowe zapewniane są przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu ulokowane na kampusie, w budynkach i pomieszczeniach zgodnych z potrzebami kształcenia, a studenci mogą korzystać z urozmaiconego wyposażenia i w ramach zajęć uprawiać wiele różnorodnych dyscyplin sportowych, jak również brać udział w ćwiczeniach ogólnorozwojowych.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza oraz oprogramowanie specjalistyczne są sprawne, nowoczesne i nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz w działalności zawodowej. Umożliwiają prawidłową realizację zajęć na kierunku – zarówno w aspekcie praktycznym, jak i w aspekcie angażowania studentów w prowadzenie badań powiązane z ogólnoakademickim profilem kierunku. Specjalistyczne oprogramowanie różnego przeznaczenia jest zainstalowane na wszystkich komputerach w pracowniach komputerowych Jednostki, w salach dydaktycznych, pokojach nauczycieli akademickich, salach dedykowanych tłumaczeniom pisemnym i ustnym, nauczaniu fonetyki i rozumienia ze słuchu, a także dydaktyce szczegółowej w zakresie języka niemieckiego. Jest to zarówno oprogramowanie licencjonowane komercyjnie, jak i oprogramowanie w wolnym dostępie. W procesie kształcenia filologa germańskiego przygotowywanego do roli nauczyciela, tłumacza oraz specjalisty ds. komunikacji językowej wykorzystywane są narzędzia cyfrowe wspierające dydaktykę, działalność badawczą oraz praktykę translatorską. Umożliwiają one pracę w formule stacjonarnej, zdalnej i hybrydowej z wykorzystaniem wspólnej pracy na tekście, materiale audiowizualnym i dokumentach, sporządzanie komentarzy i adnotacji oraz porównywanie rozwiązań językowych (interpretacyjnych i przekładowych). Kluczową funkcjonalnością jest projektowanie krótkich ćwiczeń, testów i zadań interaktywnych (w tym gamifikacja), które pozwalają na utrwalanie słownictwa, struktur gramatycznych i terminologii specjalistycznej, a także na szybkie sprawdzanie rozumienia tekstu i uzyskiwanie informacji zwrotnej istotnej zarówno w zakresie dydaktyki, jak i badań. Narzędzia te wspierają zespołową pracę translatorską umożliwiając wspólne tworzenie i analizę glosariuszy, porównywanie wariantów przekładu, dokumentowanie tłumaczeń oraz analizę kontekstową w tekstach ogólnych i specjalistycznych. Narzędzia informatyczne wraz z oprogramowaniem posiadają funkcjonalności wykorzystywane podczas zajęć na kierunku. W wymiarze badawczym, pozwalają one na systematyczne gromadzenie, porządkowanie i strukturalne opracowywanie materiału tekstowego językowego i literackiego, prowadzenie analiz porównawczych, stylistycznych i analizę dyskursu oraz dokumentowanie przebiegu badań. W obszarze glottodydaktyki oferują projektowanie i testowanie materiałów dydaktycznych, analizę błędów językowych, monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę skuteczności stosowanych metod nauczania. Istotną rolę odgrywają także funkcje tego oprogramowania wspomagające wstępne redagowanie, parafrazowanie i streszczanie tekstów w języku niemieckim, które wspierają rozwój kompetencji translatorskich, badawczych i dydaktycznych oraz przygotowują studentów do dalszego rozwoju w środowisku akademickim, a także do funkcjonowania w środowisku zawodowym. Podczas zajęć stosuje się oprogramowanie specjalistyczne wspierające tłumaczenia pisemne i tłumaczenia ustne. Tablice interaktywne

wykorzystywane w przygotowaniu do wykonywania zawodu nauczyciela również dysponują nowoczesnym, aktualnym oprogramowaniem, typowym dla szczegółowej dydaktyki szkolnej w zakresie języka obcego.

Na terenie Uczelni dostępny jest szerokopasmowy internet dla studentów oraz kadry. Umożliwia to korzystanie na miejscu z zasobów Uczelni i jej systemów obsługowych. Studenci Jednostki przez cały okres studiów mogą korzystać z funkcjonującego w budynku Wi-Fi, systemu informatycznego zarządzającego tokiem studiów, także w formie aplikacji mobilnej, wraz z rozszerzeniami, poprzez które studenci mają dostęp do m.in. planów zajęć, przeglądu ocen i zaliczeń, zapisów na zajęcia i egzaminy, składania podań i wielu innych. Mogą się również komunikować z uczestnikami tych samych zajęć i prowadzącymi, zaś nauczycielom akademickim narzędzie to umożliwia na przykład wystawianie ocen i zaliczeń, wypełnianie protokołów do zajęć. Społeczność uczelniana może w ten sposób brać udział w internetowych wyborach do ciał kolegialnych uczelni i szkoleniach o charakterze dydaktyczno-naukowym i administracyjnym.

Zarówno studenci, jak i pracownicy mają nieodpłatny dostęp do pakietu biurowego wysokiej klasy umożliwiającego pracę zdalną zarówno na platformie internetowej, która pozwala kontrolować wiedzę i umiejętności poprzez różnorodne testy, quizy oraz zadania, jak i rozwiązania w formie aplikacji, służącej do bezpośredniego, zdalnego przeprowadzania spotkań akademickich, a dzięki usłudze dodatkowej w pakiecie prowadzący i studenci mogą gromadzić i udostępniać materiały w chmurze. Dodatkowo, studenci i kadra mają zdalny dostęp do repozytorium prac dyplomowych wraz z ich recenzjami. Serwis wspiera zdalny proces przebiegu obrony pracy dyplomowej, w tym wprowadzanie i zatwierdzanie recenzji oraz zdalne wypełnianie i zatwierdzanie protokołów.

Studenci mogą korzystać z infrastruktury uczelnianej w postaci zarówno pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych i komputerowych oraz oprogramowania specjalistycznego zarówno na terenie Uczelni, jak i zdalnie, w dowolnym miejscu, również w domu, poza godzinami zajęć w celu między innymi wykonywania zadań czy realizacji projektów. Uczelnia gwarantuje wsparcie techniczne w zakresie dostępu do oprogramowania oraz licencji.

Jednostka zapewnia właściwe dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami obejmujące likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również do korzystania z zaplecza sanitarnego. Dostępność architektoniczna budynku Jednostki oraz wszystkich sal dydaktycznych, obsługowych, administracyjnych oraz biblioteki Jednostki jest pełna i uwzględnia w sposób prawidłowy dostosowania do różnych rodzajów niepełnosprawności. Dla przykładu, w przestronnej sali audytoryjnej – konferencyjnej zainstalowano trzy indywidualne pętle indukcyjne, które współpracują z działającym systemem do tłumaczeń symultanicznych. Są one udogodnieniem dla osób z dysfunkcją narządu słuchu, które posiadają aparaty słuchowe z funkcją pętli, są więc przydatne w procesie nauczania, w tym nauczania tłumaczeń. Wejścia do wszystkich sal, włącznie z salami specjalistycznymi, laboratoriami i pracowniami językowymi, z systemem bezprogowym oraz odpowiednią szerokością drzwi, a także wyznaczone w nich miejsca dla osób poruszających się na wózku to spotykane powszechnie w budynku Jednostki rozwiązania. Warto tutaj nadmienić, że dedykowana jednostka Uczelni – Biuro Wsparcia i Dostępności – zapewnia studentom z niepełnosprawnościami kompleksowe i zróżnicowane formy dostosowań mobilnych/przenośnych, umożliwiające pełny udział w procesie kształcenia akademickiego. Oferowany jest szeroki zasób specjalistycznego sprzętu do wypożyczania, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku, słuchu oraz narządu ruchu, a także rozwiązania uniwersalne wspierające koncentrację i dostępność treści. Studenci z dysfunkcjami narządu wzroku mogą korzystać z nowoczesnych powiększalników elektronicznych i optycznych,

urządzeń lektorskich z funkcją rozpoznawania tekstu drukowanego, monitorów brajlowskich, klawiatur o powiększonych i kontrastowych klawiszach oraz szerokiej gamy odtwarzaczy książek mówionych i dyktafonów, co umożliwia im samodzielną pracę z materiałami dydaktycznymi, literaturą naukową i dokumentami. Dla osób z niepełnosprawnością narządu słuchu dostępne są systemy wspomagania słyszenia, w tym przenośne pętle indukcyjne oraz systemy FM, które znacząco poprawiają jakość odbioru mowy podczas zajęć dydaktycznych, wykładów i wydarzeń akademickich, zwiększając komfort komunikacji i redukując bariery wynikające z hałasu czy odległości od prowadzącego. Studenci z dysfunkcjami narządu ruchu mają dostępne udogodnienia w postaci ergonomicznych klawiatur i alternatywnych urządzeń wskazujących, które pozwalają na efektywną i mniej obciążającą pracę przy komputerze. Całość rozwiązań mobilnych/przenośnych do indywidualnego wykorzystania sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych, samodzielności studentów oraz realizacji zasady dostępności i inkluzyjności w szkolnictwie wyższym.

Szerokim i różnorodnym zakresem dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami cechuje się również biblioteka kierunku oraz biblioteka ogólnouczelniana (mieszcząca się nieopodal). Zapewniono tu możliwość zdalnego zamawiania materiałów dydaktycznych, które następnie udostępniane są w formie cyfrowej w specjalnie przygotowanej kolekcji biblioteki cyfrowej, co znacząco zwiększa samodzielność studentów oraz eliminuje bariery w dostępie do literatury. Przestrzeń biblioteki została wyposażona w rozwiązania wspierające osoby z niepełnosprawnością słuchu, w tym przenośne systemy wspomagania słyszenia współpracujące z aparatami słuchowymi, poprawiające komfort odbioru informacji i komunikacji. Zastosowano również system nawigacyjno-informacyjny ułatwiający orientację w budynku, gdzie biblioteka jest zlokalizowana, w szczególności osobom z dysfunkcjami narządu wzroku. Studenci z niepełnosprawnością ruchową oraz ograniczeniami motorycznymi mogą korzystać ze specjalistycznych klawiatur i alternatywnych urządzeń sterujących, umożliwiających obsługę komputera różnymi częściami ciała, a także z klawiatur o powiększonych i kontrastowych oznaczeniach. Dla osób niedowidzących przygotowano stanowiska komputerowe z oprogramowaniem udźwiękawiającym, urządzeniami lektorskimi oraz powiększalnikami z płynną regulacją, natomiast osobom niewidomym udostępniono możliwość druku w alfabecie Braille’a. W bibliotece Jednostki korzystanie z zasobów jest w pełni możliwe przez osoby z niepełnosprawnością poprzez między innymi wolny dostęp do półek z właściwie zorganizowanymi korytarzami komunikacyjnymi, zdalny dostęp do zasobów, stanowisko w czytelni dostosowane do potrzeb osoby z niepełnosprawnością ruchową, funkcjonujący punkt nawigacyjny, możliwość skorzystania z wypożyczalni sprzętu umożliwiającego dostosowania, zamawianie materiałów bibliotecznych. Rozwiązania te są właściwe i niwelują bariery dla osób z niepełnosprawnościami, a miejsca dostosowane są w większości prawidłowo przez Uczelnię oznakowane. Całość tych rozwiązań tworzy spójny system wsparcia, który realnie zwiększa dostępność zasobów bibliotecznych i sprzyja równemu uczestnictwu studentów z niepełnosprawnościami w kształceniu, badaniach oraz życiu akademickim - zakres dostosowań jest bardzo szeroki i niweluje bariery dostępu dla osób z niepełnosprawnościami do infrastruktury naukowej i bibliotecznej w stopniu wysokim.

Infrastruktura informatyczna Uczelni oraz nowoczesne oprogramowanie, właściwe do kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, stosowane jest na kierunku w bardzo wąskim zakresie. Uczelnia dysponuje własną platformą do komunikacji synchronicznej i asynchronicznej pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia oraz rozwiązaniami chmurowymi umożliwiającymi pracę zdalną. Infrastruktura do nauczania na odległość jest połączona z innymi systemami uczelnianymi i dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Zasoby informacyjne oraz edukacyjne dla kierunku zapewniane są przez bibliotekę Jednostki i bibliotekę uczelnianą funkcjonujące w ramach spójnego, sieciowego systemu bibliotek akademickich, który integruje biblioteki wydziałowe z biblioteką główną oraz regionalną siecią bibliotek szkół wyższych. Zapewnia to jednolity dostęp do zbiorów drukowanych, elektronicznych i cyfrowych, a także do usług informacyjnych i naukowych, niezależnie od miejsca studiowania czy prowadzenia badań. Warunki lokalowe obu bibliotek, wielkość, liczba i układ ich pomieszczeń oraz wyposażenie techniczne sprzyjają efektywnej nauce i pracy badawczej oferując czytelnikom z wolnym dostępem do księgozbioru z liczbą stanowisk dostosowaną do liczby studentów, stanowiska komputerowe oraz przestrzenie do pracy indywidualnej i zespołowej. Godziny otwarcia obu bibliotek zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Biblioteki oferują szereg udogodnień dla czytelników w postaci wyposażenia umożliwiającego powielanie i skanowanie, a także pracę z własnymi urządzeniami końcowymi. W budynku Jednostki zainstalowano całodobowy książkomat, dzięki któremu studenci i kadra mogą samodzielnie wypożyczać i zwracać książki bez potrzeby osobistej obsługi przy ladzie. Możliwe jest też składanie zamówień na materiały online poprzez konto biblioteczne i ich odbiór w dogodnym miejscu. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników i godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są bardzo bogate i urozmaicone, znacznie przewyższające standardowe zapotrzebowanie z perspektywy wymogów programowych ocenianego kierunku. Obejmują wielomilionowe kolekcje publikacji zwartych, czasopism, starodruków, dokumentów cyfrowych oraz szeroki wachlarz pełnotekstowych baz elektronicznych, które zapewniają dostęp do publikacji naukowych, książek, artykułów, raportów, materiałów audiowizualnych i źródeł prasowych z zakresu nauk humanistycznych i innych dziedzin. Biblioteka Jednostki oferuje blisko 270 tysięcy woluminów. W jej zasobach szczególnie rozwinięte są działy dedykowane dyscyplinom, do których przyporządkowano kierunek – językoznawstwu i literaturoznawstwu. Zapewniają one solidne i adekwatne wsparcie kształcenia na kierunku w kontekście języka i literatury kierunku oraz prowadzonych specjalności. Dostępne zbiory drukowane i elektroniczne obejmują literaturę naukową, podręczniki akademickie, monografie, czasopisma oraz źródła cyfrowe z zakresu językoznawstwa, językoznawstwa stosowanego i literaturoznawstwa, w języku polskim i niemieckim, co uwzględnia germanistyczną specyfikę kierunku. Umożliwiają prowadzenie analiz językowych, badań nad literaturą i kulturą niemieckiego obszaru językowego, analizę dyskursu, a także realizację zajęć glottodydaktycznych, translatorskich, opracowywanie baz terminologicznych.

Studenci posiadają pełny dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach, które jest zgodne z wytycznymi w sylabusie co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Księgozbiór jest na bieżąco aktualizowany, rozbudowywany i uatrakcyjniany.

Biblioteka prowadzi szkolenia i konsultacje dla pracowników, doktorantów i studentów, sporządza analizy bibliometryczne i zestawienia bibliograficzne oraz przygotowuje materiały informacyjne i zajęcia dydaktyczne dla studentów i doktorantów. W Bibliotece funkcjonuje system biblioteczno-informacyjny, umożliwiający szybki dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz w zakresie dostosowanym do potrzeb, wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku.

Zasoby biblioteczne udostępniane są w formie tradycyjnej, a także elektronicznej. Istotnym elementem zasobu są bazy pełnotekstowe i repozytoria cyfrowe, które wspierają pracę z tekstami specjalistycznymi, materiałami autentycznymi oraz publikacjami dydaktycznymi i metodycznymi wykorzystywanymi w kształceniu nauczycieli języka niemieckiego. Bazy te gwarantują dostęp do zasobów elektronicznych w postaci recenzowanych czasopism akademickich, magazynów, periodyków, raportów, książek i nagrań wideo i in., które zaspokajają potrzeby naukowców i studentów praktycznie w każdej dziedzinie, w tym w zakresie literatur i języków. Wśród zasobów cyfrowych znajdują się również wysoko wyspecjalizowane bazy np. artykułów z czasopism humanistycznych, bibliograficzno-abstraktowe, wielodziałowe, a także internetowy serwis publikacji akademickich, udostępniający podręczniki akademickie, książki i czasopisma naukowe, specjalistyczne oraz popularno-naukowe czołowych polskich wydawców, szczególnie adekwatne dla kierunku. Potwierdzić więc można wyjątkowo bogate zaplecze czytelnicze kierunku i całej Uczelni – zasoby te stanowią solidną podstawę zarówno dla procesu dydaktycznego, jak i dla działalności badawczej oraz rozwoju kompetencji akademickich studentów.

Biblioteka, poza tradycyjnym zakresem działalności usługowej, udostępnia zbiory również poprzez zamieszczanie materiałów w repozytorium. To właściwe rozwiązanie i wsparcie w ramach procesu dostosowania liczby egzemplarzy w zasobach bibliotecznych do procesu nauczania i uczenia się oraz do liczby studentów, a także dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub sprawujących opiekę nad małymi dziećmi.

Uczelnia gwarantuje studentom dostęp do wirtualnej przestrzeni współpracy oraz do specjalistycznego oprogramowania wspomagającego korzystanie z materiałów dydaktycznych i naukowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane są studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Cyfrowa forma materiałów umożliwia korzystanie z nich również przez studentów z niepełnosprawnością.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia, szkół podstawowych (klas 4-8) oraz ponadpodstawowych w zakresie praktyk zawodowych realizowanych na kierunku, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668). Infrastruktura kierunku zapewnia właściwe wyposażenie, w tym oprogramowanie pod kątem prowadzonego na kierunku przygotowania do pełnienia roli nauczyciela w systemie oświaty. Kierunek posiada salę specjalistyczną dedykowaną praktycznemu kształceniu nauczycieli języka niemieckiego, która zaaranżowana jest w sposób zbliżony do sali szkolnej – pracowni językowej. Wśród wyposażenia i elementów wystroju znaleźć można tutaj plakaty i tablice ze słownictwem tematycznym, maskotki, makiety, tablice gramatyczne, gry planszowe, poradniki metodyczne, podręczniki. Sala jest wyposażona w tablicę interaktywną z adekwatnym oprogramowaniem typowo wykorzystywanym w szkole i odgrywa istotną rolę podczas zajęć z zakresu dydaktyki szczegółowej w realizacji grupy zajęć D ze standardu. W innych salach wykorzystuje się także materiały DVD i scenariusze lekcji przygotowujące do prowadzenia lekcji wychowawczych, poradniki i podręczniki z zakresu nauk o wychowaniu przydatne do realizacji zajęć z grupy B standardu (psychologiczno-pedagogicznych). Zgromadzone i systematycznie uzupełniane wyposażenie dydaktyczne umożliwia studentom nabywanie praktycznych kompetencji zawodowych w realistycznych warunkach edukacyjnych. Zaplecze techniczne i pomoce dydaktyczne odpowiadają wymaganiom nowoczesnej edukacji szkolnej.

Przyjęte w Uczelni procedury jakościowe przewidują ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki i jej zasobów, a także infrastruktury używanej w kształceniu z wykorzystywaniem metod i technik kształcenia na odległość. Władze kierunku oraz poszczególni nauczyciele akademicy, w ramach swoich obowiązków, systematycznie dbają o aktualizację księgozbioru współpracując w tym zakresie z biblioteką Jednostki. Obserwują również rynek wydawniczy w celu aktualizacji księgozbioru i wymieniają się informacjami o nowościach wydawniczych. Stosowane rozwiązania jakościowe są wystarczająco skuteczne - zasoby kierunku są regularnie uzupełniane i dynamicznie rozwijane zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Przeglądy wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, w szczególności w kontekście ich sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności oraz dostosowania do potrzeb nauczania i uczenia się, liczby studentów i potrzeb osób z niepełnosprawnością, prowadzone są systematycznie i kompleksowo - rokrocznie, a jakościowe działania Uczelni są wystarczające i efektywne. W przeglądy są angażowane władze kierunku, nauczyciele akademicy oraz studenci. Jednostka wyznaczyła również koordynatorkę zakupu pozycji wydawniczych dla kierunku, której zadaniem jest zbieranie sugestii pracowników i studentów, przede wszystkim dyplomantów, a następnie przekazuje do biblioteki. Dodatkowo, każdy kierownik zakładu posiada w swojej gestii fundusz, z którego część przeznacza na doskonalenie infrastruktury kierunku, w tym na zakup niezbędnych publikacji, materiałów, oprogramowania, sprzętu komputerowego. Inna osoba odpowiedzialna jest za aktualizację i zakup wyposażenia specjalistycznego do tłumaczeń i badań językoznawczych (efektem jest nowoczesna pracownia do tłumaczeń symultanicznych).

Przedstawiciele studentów są formalnie angażowani do przeglądów jakościowych infrastruktury poprzez: udział przedstawicieli studentów w Radzie Programowej kierunku, w badaniach ankietowych dot. jakości kształcenia, w ankietach dydaktycznych (w projekcie Językowy barometr Łodzi), udział w badaniach jakościowych praktyk zawodowych. Z ich inicjatywy został wzmocniony sygnał internetowy na wszystkich piętrach budynku Jednostki, utworzono strefy odpoczynku i cichej pracy w różnych miejscach gmachu. Z kolei, z inicjatywy nauczycieli akademickich kierunku zostały wzmocnione impulsy przekazujące dźwięk z kabin tłumaczeniowych do słuchawek.

Ewaluacja systemowa infrastruktury i wyposażenia pod kątem potrzeb realizacji programu studiów, dostosowania zasobów bibliotecznych jest prowadzona w sposób efektywny, o czym świadczy bardzo wysoki poziom jakościowy infrastruktury, w tym wyposażenia, oprogramowania oraz zasobów bibliotecznych udostępnianych dla kierunku. Adekwatność infrastruktury do kształcenia nauczycieli języków obcych i tłumaczy oraz aktualność infrastruktury kierunku potwierdzono podczas wizytacji. Analogiczne uwagi dotyczą infrastruktury i wyposażenia, a także oprogramowania, wykorzystywanych do realizacji zajęć w formule kształcenia na odległość.

System zapewnienia jakości infrastruktury dla kierunku działa poprawnie. Rozwój i doskonalenie infrastruktury to proces ciągły, podporządkowany potrzebom kształcenia na kierunku. Prace prowadzone przez Uczelnię w tym zakresie są wysokiej jakości i wspomagają osiąganie efektów uczenia się oraz realizację treści kształcenia na kierunku. Wyniki okresowych przeglądów infrastruktury i wyposażenia są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, a system zapewnienia jakości infrastruktury dla kierunku działa prawidłowo, gdyż Uczelnia systematycznie diagnozuje i niweluje nieprawidłowości, co skutkuje właściwymi działaniami doskonalącymi i naprawczymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia, są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kierunek posiada grono interesariuszy zewnętrznych, którzy współpracują z Uczelnią w zakresie konstruowania programu studiów, jego realizacji oraz doskonalenia. W gronie współpracujących podmiotów znaleźć można zarówno reprezentujące sektor oświaty – szkoły ponadpodstawowe różnego typu, właściwe ze względu na prowadzoną na kierunku specjalność nauczycielską w zakresie języka niemieckiego, jak i podmioty o charakterze subsydiarnym, zajmujące się szeroko rozumianą edukacją językową, na przykład Centrum Egzaminacyjne Instytutu Goethego, prowadzące kursy i egzaminy w zakresie języka niemieckiego będącego przedmiotem studiów. W gronie interesariuszy istotną rolę odgrywają również podmioty adekwatne dla ścieżek kształcenia niepowiązanych z pełnieniem roli nauczyciela języka niemieckiego, czyli specyficzne dla roli tłumacza, pracownika językowych usług dla biznesu, czy ogólnie - filologa języka obcego, zgodnie z sylwetką absolwenta kierunku. W tej drugiej grupie znalazły się biura tłumaczeń, firmy świadczące usługi językowe dla biznesu, przedsiębiorstwa/korporacje z wydzielonymi jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się komunikacją językową, tłumaczeniami, w tym specjalistycznymi, współpracą międzynarodową, również prawidłowo dobrane do specyfiki kształcenia na kierunku, w tym do kompetencji zawodowych absolwenta. Działalność współpracujących interesariuszy obejmuje swoim zasięgiem obszar nie tylko miasta i regionu, ale również całego kraju, a także aktywność na rynkach międzynarodowych Unii Europejskiej i globalnym, zgodnie z koncepcją kształcenia.

Współpraca z otoczeniem w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu przynosi wymierne efekty. Pracodawcy konsultują koncepcję i cele kształcenia oraz program studiów i jego poszczególne elementy. Dla przykładu, biuro tłumaczeń współpracujące z Jednostką, zwróciło uwagę na dobór specyficznych kompetencji wymaganych w pracy tłumacza języka niemieckiego i w efekcie zaktualizowane zostały treści modułu tłumaczeniowego oraz ćwiczeń z przekładu poprzez zwiększenie liczby i doboru tekstów autentycznych i rzeczywistych zleceń tłumaczeniowych. Podjęto również ważną inicjatywę corocznej aktualizacji i dostosowania zadań tłumaczeniowych wykonywanych podczas zajęć do zaleceń opiekunów praktyk tego biura i informacji zwrotnych uzyskiwanych od absolwentów dotyczących realizacji praktyk. Z kolei, partner adekwatny dla specjalności nauczycielskiej – centrum egzaminacyjne – wystąpił z inicjatywą przeprowadzenia konsultacji dotyczących standardów kompetencji językowych na poziomach A1-C1 wg ESOKJ, w wyniku czego nastąpiło dostosowanie treści i sekwencji zajęć w programie w ramach modułu praktycznej nauki języka niemieckiego do wymagań egzaminacyjnych Goethe-Institut, a także wprowadzenie do ćwiczeń akademickich zadań odzwierciedlających formy egzaminacyjne. Umożliwiło to bieżącą analizę wyników studentów w oparciu o międzynarodowe standardy egzaminacyjne centrum. Nie są to jedyne przykłady wpływu pracodawców na rozwój i aktualność treści programowych, metod kształcenia czy metod weryfikacji efektów uczenia się, które Uczelnia udoskonaliła w wyniku współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Należy przy tym zauważyć, że zmiany inicjowane przez interesariuszy ścieżki nauczycielskiej mają zawsze miejsce w ramach i zakresie, na jakie zezwala standard kształcenia nauczycieli tak, aby w najmniejszym stopniu nie zakłócić realizacji standardu.

Współpraca z interesariuszami kierunku jest sformalizowana, gdyż stanowią oni członków utworzonego przy kierunku zespołu pod nazwą Partnerzy Rady Biznesu i Pracodawców Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Celem współpracy w ramach Rady jest stworzenie efektywnej platformy porozumienia w celu usprawnienia procesów dydaktycznych, dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz przeprowadzania działań promocyjno-marketingowych. Zespół spotyka się regularnie i wspólnie ustala kierunki rozwoju i doskonalenia programu studiów oraz dostosowania do wymogów pracodawców w oparciu o swoją wiedzę na temat rynku pracy i potrzeb tego rynku właściwych dla ocenianego kierunku. Dodatkowo, przy Jednostce działa inny zespół angażujący współpracujących interesariuszy w ramach realizowanego przez Jednostkę projektu „Językowy Barometr Łodzi”. W projekcie prowadzone są badania w środowisku akademickim i korporacyjnym pod kątem praktyk językowych i językowych kompetencji komunikacyjnych w zakresie języków obcych. Celem badań jest gromadzenie, analiza, porównywanie i wymiana danych dotyczących języków obcych i specjalistycznych na trzech najistotniejszych płaszczyznach: pracodawcy, uniwersytet, studenci. Jest to wyjątkowa i cenna inicjatywa stanowiąca pomost pomiędzy kształceniem a obszarem działalności zawodowej z uwzględnieniem głosu absolwenta, kandydata na rynku pracy. Inicjatywa ta obejmuje bowiem nie tylko analizę rynku pracy w kontekście zapotrzebowania na kandydatów ze znajomością języków obcych, ale również specyficznych obszarów ich zastosowań oraz najczęściej wymaganych sprawności językowych, czy też w końcu kompetencji miękkich, jakie zdaniem pracodawców winny charakteryzować dobrze przygotowanego kandydata do pracy. Równocześnie, analizie poddawana jest działalność badawcza Uczelni, a dokładnie stan badań nad nauczaniem języków obcych i specjalistycznych w nauczaniu akademickim oraz oferta Uczelni w zakresie kierunków studiów neofilologicznych tworzonych na potrzeby i /lub we współpracy z rynkiem pracy. Trzeci, bardzo istotny obszar badań, domykający zakres analizy, to studenci oraz kandydaci na studia wyższe, którzy badani są pod kątem posiadanych przez nich zasobów językowych w kontekście zapotrzebowania lokalnego rynku pracy. Inny, ciekawy aspekt badania to analiza czynników zewnętrznych kształtujących kompetencje językowe kandydatów. W efekcie, tworząc obraz językowy Łodzi we wspomnianych trzech płaszczyznach, najważniejszych z punktu widzenia tworzenia i doskonalenia programu, Jednostka z naddatkiem spełnia wymogi dotyczące współpracy z interesariuszami oraz monitorowania rynku pracy absolwenta kierunku.

Nadmienić należy, że Jednostka wykazując wysoką staranność o jakość i efektywność współpracy z pracodawcami w zakresie prowadzonej specjalności nauczycielskiej, powołała dodatkowo pełnomocnika ds. współpracy ze szkołami średnimi w Łodzi, którego zadaniem jest m.in. organizacja i realizacji rozmaitych form pracy kierowanych do szkół i ich uczniów (np. cykli szkoleń dla nauczycieli, spotkań z uczniami). Współpraca na kierunku z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami jest więc prowadzona systemowo i systematycznie oraz ma charakter stały. Współpraca ta przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się. Zasadnicza forma współpracy z interesariuszami, poza opisanymi już wcześniej – opiniowaniem, konsultowaniem i doskonaleniem programu studiów, to organizacja i realizacja praktyk zawodowych, która jest najbardziej intensywna i dotyczy studiów drugiego stopnia: ścieżki nauczycielskiej oraz specjalności tłumaczeniowej. Praktyki nauczycielskie, ich zakresy i formy realizacji, najwyższy wielosemestralny wymiar i częstotliwość oraz dobór miejsc realizacji stanowią istotny, obligatoryjny element programu studiów gwarantowany standardem. W celu ich realizacji Uczelnia zawarła i w dalszym ciągu zwiększa liczbę długoterminowych porozumień ze szkołami działającymi w systemie oświaty, podstawowymi oraz ponadpodstawowymi, zlokalizowanymi zarówno w mieście, jak

i w regionie, w celu realizacji praktyk śródrocznych, ciągłych oraz psychologiczno-pedagogicznych. Z kolei, praktyki dotyczące tłumaczeń i języka obcego zawodowego gwarantują stały zawodowy kontakt studentów z bardzo zróżnicowaną pod względem form organizacyjnych i profili działalności grupą pracodawców, którzy również w ramach długoterminowych umów gwarantują podnoszenie kompetencji studentów w zakresie praktycznych zawodowych rozwiązań oraz możliwość zastosowania w autentycznym środowisku pracy wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku realizacji programu studiów. Inne formy współpracy obejmują programy stażowe oferowane przez pracodawców studentom kierunku (na przykład przez Philips Polska i Commerzbank AG), wykłady dla studentów (na przykład dotyczące pracy językowej w sektorze IT, w tym w zespołach crosslokalacyjnych przez Commerzbank AG), warsztaty dla studentów dotyczące języka obcego i kultury w biznesie (Philips Polska), przygotowywanie, opracowywanie i udostępnianie kierunkowi materiałów autentycznych do zajęć w zakresie języków specjalistycznych i tłumaczeń (firma tłumaczeniowa i lokalizacyjna pod nazwą Toppan Digital Language), kwerendy archiwów niemieckojęzycznych wraz z ćwiczeniami tłumaczeniowymi, prelekcje kulturowe i udział w debatach historycznych (Muzeum Dzieci Polskich – ofiar totalitaryzmu. Niemiecki nazistowski obóz dla polskich dzieci w Łodzi), szkolenia metodyczne dla studentów i kadry kierunku (Biblioteka Austriacka przy Uniwersytecie Warszawskim), wspólne z Jednostką powołanie i prowadzenie mediateki języka niemieckiego zawierającej między innymi gry językowe i publikacje dydaktyczne (Centrum Egzaminacyjne Instytutu Goethego), prowadzenie przez studentów warsztatów tłumaczeniowych dla uczniów szkół (VIII Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka w Łodzi), obejmowanie patronatem wydarzeń i konkursów dla szkół oraz organizowanie wizyt uczniów na zajęciach germanistycznych na kierunku. Warto zaznaczyć, że ogólnoakademicki profil kierunku jest równie dobrze odzwierciedlony we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Jednostki. Przykładem może tu być wspólny udział przedstawicieli pracodawców, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów kierunku w konferencjach naukowych (na przykład SPECLANG. Edukacja. Perspektywy. Kariera), projektach badawczych (Językowy Barometr Łodzi, o którym już była mowa), warsztatach organizowanych przez Koło Naukowe Germanistów „Mehr Licht”. Podczas wizytacji potwierdzono stałą, systematyczną i wieloaspektową współpracę z interesariuszami, adekwatną do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W ramach funkcjonującego w Jednostce systemu zapewniania jakości kształcenia monitorowana jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym również praktyki zawodowe. Badanie współpracy z otoczeniem, jej efektywności, doboru pracodawców, form współpracy odbywa się poprzez prowadzenia badań ankietowych w ramach Językowego Barometru Łodzi, analizę raportów z praktyk zawodowych, dyskusje podczas posiedzeń Rady Programowej kierunku, indywidualne konsultacje z pracodawcami, w tym oferującymi praktyki zawodowe na kierunku. Wyniki prowadzonych badań są analizowane przez Radę Kierunku i służą doskonaleniu współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Wszystkie prowadzone działania monitorujące i ewaluacyjne, w tym przeglądy mają charakter rozwiązywania systemowego i odnoszą się w jasny sposób kompleksowo do oceny współpracy. Przedstawiciele studentów, co do zasady, biorą udział w pracach Rady Programowej, wszyscy zaś studenci mają możliwość wypowiedzenia się w badaniach ankietowych. Studenci biorący udział w projekcie „Językowy Barometr Łodzi”, mają również możliwość zaznaczenia swojego wpływu na ocenę adekwatności współpracy do kształcenia na kierunku, co jest właściwym podejściem.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowana poniżej rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego uchybienia nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobrą praktyką na kierunku dotyczącą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest powołanie i realizacja projektu pn. *Językowy Barometr Łodzi*. Innowacyjność tego rozwiązania polega na instytucjonalnym, badawczo-wdrożeniowym modelu stałej współpracy z interesariuszami, który wykracza poza standardowe, deklaratywne formy monitorowania rynku pracy i ma bezpośrednie przełożenie na projektowanie oraz doskonalenie programów studiów filologicznych. Innowacyjność ta ma charakter metodologiczny, gdyż opiera się na systematycznym gromadzeniu i analizie danych empirycznych dotyczących praktyk językowych i kompetencji komunikacyjnych w trzech wzajemnie powiązanych środowiskach: pracodawców, uczelni oraz studentów i kandydatów na studia.

Ta trójwymiarowa perspektywa pozwala na uzyskanie pogłębionego, porównywalnego i aktualnego obrazu rzeczywistych potrzeb rynku pracy oraz faktycznych zasobów kompetencyjnych absolwentów, a nie jedynie na analizę deklaracji czy ogólnych trendów. Rozwiązanie ma charakter systemowy i ciągły, a nie incydentalny - projekt funkcjonuje jako stały mechanizm diagnostyczny, umożliwiający monitorowanie zmian w zapotrzebowaniu na języki obce i sprawności językowe oraz kompetencje absolwenta. Innowacyjność związana jest także z bezpośrednim powiązaniem badań z jakością

kształcenia, gdyż wyniki analiz nie pozostają wyłącznie w sferze badawczej, lecz stanowią realną podstawę do między innymi modyfikowania efektów uczenia się, treści programowych. Tym samym projekt tworzy funkcjonalny pomost między badaniami, dydaktyką i potrzebami rynku pracy. Przedstawione rozwiązanie posiada potencjał modelowy i może być wdrażane jako wzorzec na innych kierunkach, w tym filologicznych czy lingwistycie stosowanej.

Rekomendacje

- 1) Rekomenduje się włączenie szkół podstawowych do grona interesariuszy biorących udział w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na kierunku filologia germańska stworzono warunki silnie sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, w pełni zgodne z koncepcją i celami programu studiów. Model kształcenia zakłada ścisłe powiązanie kształcenia z działalnością naukową, w tym z aktywną współpracą międzynarodową, co widoczne jest zarówno w kompetencjach kadry, jak i w strukturze oferowanych zajęć. Nauczyciele akademicy są przygotowani do prowadzenia zajęć w środowisku wielojęzycznym i wielokulturowym, dzięki długoletniej współpracy z licznymi ośrodkami zagranicznymi w Niemczech i Austrii oraz uczestnictwu w licznych międzynarodowych projektach badawczych, seminariach i wizytach gościnnych. Doświadczenia te wzbogacają ich warsztat dydaktyczny i umożliwiają prowadzenie zajęć w językach obcych oraz w ramach wspólnych inicjatyw akademickich.

Studenci kierunku są przygotowani do uczenia się w języku obcym poprzez intensywne kształcenie językowe, udział w zajęciach i warsztatach prowadzonych z udziałem badaczy i twórców z zagranicy oraz uczestnictwo w seminariach o charakterze transnarodowym. Oferta dydaktyczna obejmuje liczne zajęcia prowadzone we współpracy z uniwersytetami zagranicznymi, w tym regularne seminaria, warsztaty i szkoły letnie realizowane między innymi z uczelniami w Gießen, Regensburgu, Karlsruhe, Ulm czy Hanowerze.

Umiędzynarodowieniu sprzyja także stała obecność lektorów i asystentów językowych z zagranicy oraz współpraca z instytucjami takimi jak DAAD czy ÖAD, co wzbogaca ofertę dydaktyczną i pozwala studentom na kontakt z żywym językiem i kulturą niemieckojęzyczną. Mobilność studentów i kadry jest aktywnie wspierana przez Instytut poprzez programy Erasmus+, współpracę dwustronną i organizację wyjazdów seminaryjnych oraz wizyt studyjnych. Studenci biorą udział w projektach badawczych o charakterze międzynarodowym, warsztatach literackich i komiksowych, spotkaniach z pisarzami oraz konferencjach współorganizowanych z partnerami zagranicznymi.

Rozwijanie kompetencji interkulturowych i udział w międzynarodowych inicjatywach naukowych stanowi naturalną część procesu kształcenia. Aktywność studenckiego koła naukowego, w tym udział w konferencjach i wydarzeniach naukowych o zasięgu międzynarodowym, dodatkowo wzmacnia

element umiędzynarodowienia i wspiera przygotowanie studentów do funkcjonowania w środowisku akademickim i zawodowym o charakterze transnarodowym.

Stopień umiędzynarodowienia jest zgodny z przyjętą koncepcją kształcenia, w której zakłada się interdyscyplinarność, otwartość na współpracę międzynarodową oraz rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i kulturowych właściwych dla absolwentów studiów filologicznych. W efekcie system umiędzynarodowienia działa skutecznie, wspierając zarówno rozwój kompetencji studentów, jak i aktywność kadry, a jego intensyfikacja w kolejnych latach pozostaje realna dzięki utrzymywanym konsekwentnie od wielu lat relacjom partnerskim i stabilnej pozycji instytutu w międzynarodowych sieciach współpracy badawczej i dydaktycznej.

Uczelnia zapewnia bardzo dobre warunki umożliwiające zarówno nauczycielom akademickim, jak i studentom filologii germańskiej aktywne uczestnictwo w międzynarodowym życiu naukowym i dydaktycznym. Mobilność – zarówno rzeczywista, jak i wirtualna – stanowi integralną część kształcenia, a stabilne wsparcie instytucjonalne sprawia, że umiędzynarodowienie kierunku ma charakter trwały, systemowy i zgodny z założeniami koncepcji studiów. Nauczyciele akademicy uczestniczą w licznych projektach badawczych, seminariach, warsztatach oraz wizytach studyjnych w zagranicznych ośrodkach akademickich. Współpraca z uniwersytetami w Gießen, Regensburgu, Karlsruhe, Ulm i Hanowerze umożliwia regularne kontakty naukowe, udział w międzynarodowych przedsięwzięciach dydaktycznych oraz prowadzenie zajęć i seminariów dotyczących aktualnej tendencji badawczych w obszarze językoznawstwa i literaturoznawstwa germanistycznego. Takie działania nie tylko podnoszą kompetencje naukowe kadry, ale również wzbogacają program studiów o elementy wynikające z międzynarodowej wymiany doświadczeń. Studenci mają dostęp do różnorodnych form mobilności fizycznej, w tym wyjazdów w ramach programów Erasmus+ i współpracy dwustronnej, udziału w seminariach wyjazdowych, szkołach letnich oraz projektach badawczych realizowanych wspólnie z zagranicznymi partnerami. Aktywności te mają charakter cykliczny i cieszą się dużym zainteresowaniem studentów. Instytut umożliwia również udział w licznych wydarzeniach o charakterze międzynarodowym odbywających się na miejscu – takich jak gościnne wykłady, warsztaty tematyczne, spotkania z pisarzami i twórcami kultury niemieckojęzycznej oraz wspólne seminaria online. Współorganizowane zajęcia i spotkania w trybie zdalnym zwiększają dostęp do wiedzy, pozwalają na kontakt ze specjalistami z zagranicy i stanowią realne wsparcie dla procesów kształcenia językowego i akademickiego. Możliwości mobilności i aktywności międzynarodowej wspierane są również przez obecność lektorów i asystentów językowych finansowanych przez instytucje zagraniczne, takich jak DAAD czy ÖAD.

Na ocenianym kierunku funkcjonują ujednolicone i zgodne z regulacjami Uczelni mechanizmy uznawania efektów uczenia się uzyskanych w międzynarodowych instytucjach partnerskich. Procedury te są w pełni transparentne. Przed rozpoczęciem wyjazdu sporządzany jest *Learning Agreement*, zatwierdzany przez koordynatora kierunku i jednostkę macierzystą, co gwarantuje zgodność planowanych efektów uczenia się z programem studiów. Po zakończeniu mobilności *Transcript of Records* stanowi podstawę do uznania osiągniętych wyników, a punkty ECTS są w pełni wliczane zgodnie z zatwierdzoną umową. Ewentualne różnice programowe są kompensowane zgodnie z obowiązującymi procedurami, co umożliwia studentom terminowe zaliczenie etapu studiów. Wieloletnia współpraca z uczelniami partnerskimi sprzyja przejrzystemu i stabilnemu stosowaniu zasad uznawalności efektów uczenia się, silnie wzmacniając proces umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku.

Umiejscowienie kształcenia na kierunku filologia germańska jest poddawane systematycznej i wieloetapowej ocenie, prowadzonej zarówno na poziomie instytutowym, jak i wydziałowym. Ocena ta obejmuje monitoring skali, charakteru i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów oraz analizę jakości działań dydaktycznych realizowanych w partnerstwach międzynarodowych. Proces ewaluacji jest trwale wpisany w struktury zarządcze kierunku i odbywa się w sposób ciągły. Za nadzór nad oceną umiejscowienia odpowiedzialni są prodekanowie właściwi ds. współpracy międzynarodowej oraz kierunku studiów, koordynatorzy programów wymiany (zwłaszcza Erasmus+) oraz koordynatorzy ds. ECTS. Regularnej analizie podlegają między innymi liczba i kierunki wyjazdów studentów i pracowników, rozkład aktywności mobilnościowych w czasie, typy realizowanych mobilności (studia, staże, wizyty dydaktyczne, mobilności szkoleniowe), liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających do jednostki, liczba i trwałość umów bilateralnych w ramach programów wymiany oraz intensywność kontaktów z ich partnerami akademickimi. Analizowane są także dane dotyczące uczestnictwa w projektach międzynarodowych, zajęciach prowadzonych w formule współdzielonej z uczelniami zagranicznymi (na przykład seminaria wyjazdowe, zajęcia w formule Virtual Exchange), a także liczba wydarzeń z udziałem gości zagranicznych.

Elementem ewaluacji są również informacje pochodzące bezpośrednio od studentów. Opinie te zbierane są poprzez ankiety systemowe, w których studenci mogą oceniać jakość zajęć prowadzonych w językach obcych lub we współpracy z partnerami zagranicznymi, a także poprzez dodatkowe komentarze uzyskiwane w ramach spotkań, konsultacji oraz badań satysfakcji po zakończeniu roku studiów. W wypowiedziach studentów uwzględnia się w szczególności ocenę: przydatności zajęć o charakterze międzynarodowym, stopnia wykorzystania języka obcego, możliwości rozwijania kompetencji interkulturowych, wpływu udziału w projektach międzynarodowych na ich rozwój akademicki oraz klarowności organizacji mobilności. W przypadku zajęć realizowanych wspólnie z partnerami zagranicznymi analizowane są także wrażenia studentów dotyczące skuteczności komunikacji i współpracy w środowisku międzynarodowym.

Istotnym źródłem danych są ponadto hospitacje zajęć realizowanych w partnerstwie międzynarodowym. Ocenie podlega nie tylko jakość dydaktyczna, ale również sposób integracji treści kształcenia z celami umiejscowienia, adekwatność stosowanych metod dydaktycznych do pracy w grupie międzykulturowej oraz efektywność interakcji między studentami a prowadzącym (zwłaszcza w przypadku zajęć prowadzonych przez gości zagranicznych lub w formule współdzielonej). Hospitacje umożliwiają także identyfikację dobrych praktyk oraz ewentualnych obszarów wymagających wsparcia.

Wyniki tych różnorodnych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Analiza danych prowadzi do podejmowania decyzji o rozszerzaniu współpracy z uczelniami niemieckimi i austriackimi, rozwijaniu oferty zajęć realizowanych we współpracy międzynarodowej (w tym seminariów wyjazdowych, projektów hybrydowych, intensywnych programów szkoleniowych i zajęć typu Virtual Exchange) oraz wspieraniu kadry w organizacji i prowadzeniu międzynarodowych form aktywności dydaktycznej. Systematyczna analiza mobilności pracowników przyczynia się do zwiększania częstotliwości udziału kadry w zagranicznych szkoleniach, wizytach studyjnych i aktywnościach dydaktycznych, a także do pozyskiwania nowych partnerów instytucjonalnych.

Ważnym rezultatem tych ocen jest również wprowadzanie rozwiązań organizacyjnych, które ułatwiają studentom udział w mobilności fizycznej i wirtualnej, takich jak usprawnienie procedur formalnych,

rozszerzenie oferty zajęć prowadzonych w języku niemieckim, częstsze wizyty gości zagranicznych oraz intensyfikacja działań informacyjnych dotyczących możliwości wyjazdowych.

Całość tych działań skutkuje tym, że umiędzynarodowienie kształcenia na kierunku jest systematycznie oceniane, a wyniki ocen są wykorzystywane do planowania i wdrażania aktywności wzmacniających i rozwijających komponent międzynarodowy programu studiów. Proces ten ma charakter stały i jest integralną częścią systemu zapewniania jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- 1) Wieloletnie, stałe i konsekwentne rozwijanie współpracy międzynarodowej ze starannie dobranymi ośrodkami zagranicznymi, których profil odpowiada specyfice kształcenia na kierunku filologia germańska w Uniwersytecie Łódzkim; współpraca ta obejmuje swoim zasięgiem coraz więcej elementów procesu dydaktycznego, stopniowo i systematycznie

wzmacniając umiędzynarodowienie kształcenia, jej elementy na stałe wpisały się w program studiów pierwszego i drugiego stopnia

- 2) Systematyczne poszerzanie form współpracy międzynarodowej poprzez rozwój mobilności wirtualnej i hybrydowej, które stanowią naturalne rozszerzenie wieloletnich partnerstw zagranicznych i w coraz większym stopniu integrują się z procesem kształcenia na kierunku, umożliwiając studentom regularny kontakt z międzynarodowym środowiskiem akademickim bez względu na ograniczenia mobilności fizycznej.

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów na kierunku filologia germańska realizowane jest w sposób systematyczny i kompleksowy, a jego formy są dostosowane do współczesnych wymogów kształcenia oraz potrzeb rynku pracy. Już od momentu immatrykulacji studenci objęci są opieką, począwszy od dni adaptacyjnych, a skończywszy na doradztwie zawodowym oferowanym przez Biuro Karier Uniwersytetu Łódzkiego. Kluczową rolę w tym systemie odgrywają opiekunowie poszczególnych lat, którzy służą bieżącą pomocą organizacyjną i merytoryczną, a także wykorzystanie nowoczesnych technologii (USOSweb, Moodle, MS Teams), które usprawniają proces dydaktyczny i przepływ informacji, zapewniając stały kontakt ze społecznością akademicką.

W zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej uczelnia oferuje studentom szerokie możliwości rozwoju poprzez system grantowy oraz aktywność w kołach naukowych. Studenci filologii germańskiej są aktywnie wspierani w aplikowaniu o środki w ramach „Studenckich Grantów Badawczych”, co pozwala im na realizację pierwszych autorskich projektów badawczych. Centralnym punktem tej działalności jest Studenckie Koło Naukowe Germanistów „MEHR LICHT!”, które organizuje konferencje, warsztaty oraz wyjazdy naukowe, stanowiąc platformę do wymiany doświadczeń i pogłębiania wiedzy wykraczającej poza standardowy program studiów.

Dla studentów wybitnie uzdolnionych przygotowano systemowe rozwiązania umożliwiające indywidualizację ścieżki kształcenia. Mogą oni korzystać z programu Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych czy też Indywidualnej Organizacji Studiów, co pozwala na elastyczne dopasowanie programu do ich specyficznych zainteresowań badawczych. Przesłanki do skorzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów są zgodne z wymaganiami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dodatkowo, najlepsi studenci angażowani są w prace badawcze pracowników Instytutu oraz zachęceni do udziału w programach wymiany międzynarodowej, takich jak Erasmus+ czy stypendia DAAD, co znacząco podnosi ich kompetencje i prestiż naukowy.

Uczelnia dba również o wszechstronny rozwój studentów, wspierając różnorodne formy aktywności pozanaukowej. Studenci mają możliwość rozwijania pasji sportowych w sekcjach Akademickiego

Związku Sportowego (AZS), a także talentów artystycznych w Akademickim Chórze Uniwersytetu Łódzkiego czy Zespole Pieśni i Tańca „KUJON”. Tego typu działalność jest nie tylko wspierana organizacyjnie, ale również promowana jako istotny element życia akademickiego, integrujący społeczność studencką.

System wsparcia jest ściśle dostosowany do zróżnicowanych potrzeb poszczególnych grup studentów, w tym osób pracujących, wychowujących dzieci oraz studentów z niepełnosprawnościami. Ci ostatni otoczeni są szczególną opieką Akademickiego Centrum Wsparcia UŁ, które zapewnia pomoc psychologiczną, usługi asystentów dydaktycznych, transport oraz dostęp do wypożyczalni specjalistycznego sprzętu. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą liczyć na pomoc socjalną, a osoby pracujące zawodowo mają możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów, co pozwala godzić obowiązki zawodowe z nauką.

Procedury zgłaszania skarg i wniosków są przejrzyste i zapewniają studentom poczucie bezpieczeństwa prawnego. Ścieżka odwoławcza rozpoczyna się od bezpośredniego kontaktu z prowadzącym zajęcia lub opiekunem roku, a w przypadku braku rozwiązania problemu prowadzi przez Dyrektora Instytutu aż do Prorektora ds. studenckich. Każdy wniosek jest rozpatrywany indywidualnie, z zachowaniem zasad poufności i obiektywizmu, a studenci są szczegółowo informowani o przysługujących im prawach.

W obszarze bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy Uczelnia prowadzi aktywne działania informacyjne i edukacyjne. Funkcjonują wyspecjalizowane jednostki, takie jak Rzecznik Praw Akademickich oraz Rzecznik ds. Równego Traktowania, do których studenci mogą zgłaszać wszelkie przejawy nierównego traktowania. Regularnie organizowane są szkolenia z zakresu BHP oraz warsztaty antydyskryminacyjne, które budują świadomość i kulturę wzajemnego szacunku w środowisku akademickim.

W przypadku zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, studenci są odpowiednio przygotowywani do tej formy pracy. Przed przystąpieniem do zajęć online przechodzą obowiązkowe szkolenia z obsługi platform edukacyjnych (MS Teams, Moodle), a Uczelnia zapewnia wsparcie techniczne. Niezależnie od formy zajęć, studenci mają zagwarantowaną możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi w siedzibie Uczelni, co zapobiega wykluczeniu cyfrowemu i utracie bezpośredniego kontaktu z wykładowcą.

Motywowanie studentów do osiągania wysokich wyników w nauce odbywa się poprzez rozbudowany system stypendialny i nagrody honorowe. Oprócz stypendium Rektora dla najlepszych studentów, przyznawane są jednorazowe nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Uczelnia promuje postawy proaktywne, nagradzając aktywność w kołach naukowych oraz sukcesy w konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, a absolwenci kończący studia z wyróżnieniem otrzymują prestiżowe medale „Za Chlubne Studia”.

Kadra wspierająca proces nauczania, w tym pracownicy dziekanatu, biblioteki oraz administracji instytutowej, posiada wysokie kompetencje merytoryczne i interpersonalne, co przekłada się na jakość obsługi studentów. Pracownicy ci regularnie podnoszą swoje kwalifikacje, aby sprostać zmieniającym się regulacjom prawnym i potrzebom studentów, oferując wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw bytowych, formalnych i organizacyjnych.

Współpraca z Samorządem Studentów opiera się na partnerstwie i wsparciu materialnym, jednakże w tym obszarze zidentyfikowano pewne deficyty. Choć przedstawiciele studentów mają wpływ

na programy studiów i jakość kształcenia poprzez udział w radach programowych, **rekomenduje się**, aby wsparcie ze strony pracowników naukowo-dydaktycznych zostało znacząco poszerzone, szczególnie w zakresie kształcenia kadr samorządu i budowania świadomości jego roli.

Rozwój i doskonalenie systemu wsparcia odbywa się w oparciu o regularne przeglądy, w których kluczowy głos mają studenci. Wyniki anonimowych ankiet ewaluacyjnych w systemie USOSweb są systematycznie analizowane. Weryfikacja wsparcia odbywa się również kanałami nieformalnymi, zidentyfikowano problem polegający na niskim poczuciu sprawczości studentów w procesie ewaluacji. **Rekomenduje się** organizowanie cyklicznych, semestralnych spotkań ewaluacyjnych dla studentów z udziałem władz Wydziału, co umożliwi bezpośredni dialog i zwiększy realny wpływ studentów na jakość otrzymywanej pomocy.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, jest adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Na Uczelni funkcjonuje samorząd studencki. Rozwiązania przyjęte na Uczelni oferują zróżnicowane formy wsparcia w zakresie przygotowania do działalności naukowej. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się, aby wsparcie ze strony pracowników naukowo-dydaktycznych zostało znacząco poszerzone, szczególnie w zakresie kształcenia kadr samorządu i budowania świadomości jego roli.
2. Rekomenduje się zorganizowanie cyklicznych, semestralnych spotkań ewaluacyjnych dla studentów z udziałem władz Wydziału, co umożliwi bezpośredni dialog i zwiększy realny wpływ studentów na jakość otrzymywanej pomocy.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Strona internetowa Uniwersytetu Łódzkiego jest dostępna publicznie i zawiera dedykowane zakładki skierowane do różnych grup odbiorców, w tym kandydatów, studentów, pracowników, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Informacje przedstawione na stronie internetowej Uczelni, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w systemie RAD-on są kompletne i tożsame ze sobą. Serwis dostępny jest w polskiej i angielskiej wersji językowej, a Biuletyn Informacji Publicznej oferuje możliwość połączenia z tłumaczem języka migowego. Należy jednak podkreślić, że strona internetowa nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Obecny stan, w którym dostępność uzależniona jest od funkcji systemowych lub przeglądarkowych użytkownika (na przykład samodzielna zmiana kontrastu w ustawieniach komputera), jest niewystarczający. Zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (implementującej dyrektywę UE 2016/2102), odpowiedzialność za zapewnienie dostępności spoczywa na podmiocie publicznym, a nie na odbiorcy. Poleganie wyłącznie na zewnętrznych wtyczkach czy skrótach klawiaturowych stoi w sprzeczności z zasadami projektowania uniwersalnego i zorientowanego na użytkownika. Dedykowane, intuicyjne narzędzia do zmiany kontrastu czy wielkości czcionki powinny być integralną częścią serwisu, co świadczyłoby o właściwym podejściu Uczelni do potrzeb osób starszych, niedowidzących czy neuroatypowych. Centralne zarządzanie stroną nie zwalnia Wydziału z dbałości o ten aspekt, gdyż brak odpowiednich funkcjonalności realnie ogranicza równy dostęp do informacji.

Ogólny opis kierunku znajduje się na stronie głównej w sekcji „strefa kandydata”. Opis ten obejmuje przedstawienie krótkiej charakterystyki zakresu kształcenia, informacji o adresatach kształcenia na kierunku filologia germańska, prezentację perspektyw zawodowych absolwentów, program studiów, jak również atuty studiów na kierunku. Zasady rekrutacji na studia zawierające warunki kwalifikacji oraz terminarz postępowania rekrutacyjnego są zawarte w tej samej sekcji. Informacja o programie studiów zawiera wszystkie wymagane przez przepisy prawne elementy. Udostępniono

dwie różne wersje sylabusów - jedną na stronie kierunku dla kandydatów, drugą zaś w Biuletynie Informacji Publicznej, które zawierają różne wersje opisów zajęć, co nie pozwala kandydatom i interesariuszom zewnętrznym na jasne zapoznanie się ze szczegółami oferty dydaktycznej. **Zaleca się** ujednolicenie udostępnianych sylabusów w przestrzeni publicznej. Ponadto dostęp do części istotnych dokumentów i regulacji jest utrudniony, gdyż wymaga zalogowania się do wewnętrznych systemów uczelnianych, co stanowi barierę dla osób spoza społeczności akademickiej. **Zaleca się** zapewnienie powszechnego i otwartego dostępu do kluczowych dokumentów regulujących proces kształcenia, poprzez wyeliminowanie konieczności logowania się do systemów wewnętrznych.

Ponadto na stronie internetowej Uczelni, w sekcji strefa studenta, zawarto szereg różnorodnych podsekcji tematycznych związanych z życiem studenckim i wsparciem dla studentów. Zawarto tutaj również informacje na temat wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, a także informacje o stypendiach.

Podstawowe dokumenty formalne, takie jak programy studiów, Regulamin studiów czy Statut są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej. Serwis zawiera również kompletne dane teleadresowe jednostek organizacyjnych, władz dziekańskich oraz samorządu studentów, a także informacje dotyczące wsparcia w procesie uczenia się, w tym procedur stypendialnych i metod kształcenia na odległość.

Nadzór nad jakością i aktualnością informacji sprawują Uczelniany Koordynator oraz Zespół ds. Dostępności. Treści publikowane w domenie uczelnianej oraz w mediach społecznościowych podlegają bieżącej weryfikacji. Zakres informacji o studiach jest również przedmiotem systematycznych ocen z udziałem studentów (między innymi poprzez ankiety), a wyniki tych analiz służą doskonaleniu polityki informacyjnej. W celu dalszej poprawy komunikacji z odbiorcami rekomenduje się wprowadzenie na stronie internetowej dedykowanej funkcjonalności (na przykład zakładki lub formularza), umożliwiającej wszystkim interesariuszom zgłaszanie uwag i sugestii dotyczących funkcjonowania serwisu oraz jakości zamieszczanych tam informacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Studia pierwszego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Studia drugiego stopnia – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zapewniony jest ograniczony dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i niezgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Propozycja oceny kryterium *spełnione częściowo* wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) braku dostosowania strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- 2) braku ujednolicenia sylabusów udostępnionych na stronie kierunku dla kandydatów i w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 3) braku zapewnienia powszechnego i otwartego dostępu do kluczowych dokumentów regulujących proces kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

- 1) Rekomenduje się wprowadzenie na stronie internetowej dedykowanej funkcjonalności (na przykład zakładki lub formularza), umożliwiającej wszystkim interesariuszom zgłaszanie uwag i sugestii dotyczących funkcjonowania serwisu oraz jakości zamieszczanych tam informacji.

Zalecenia

Zaleca się:

- 1) dostosowanie strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie natywnych, zintegrowanych z serwisem narzędzi dostępnościowych (między innymi zmiany kontrastu i wielkości czcionki);
- 2) ujednolicenie udostępnianych sylabusów w przestrzeni publicznej;
- 3) zapewnienie powszechnego i otwartego dostępu do kluczowych dokumentów regulujących proces kształcenia, poprzez wyeliminowanie konieczności logowania się do systemów wewnętrznych.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczenia przyjęła i stosuje ściśle określone zasady projektowania, zatwierdzania i dokonywania zmian programów studiów, które reguluje Zarządzenie nr 53 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 18.12.2019 r. w sprawie określenia procedury tworzenia i modyfikowania programów studiów (harmonogram działań). Według Statutu Uniwersytetu Łódzkiego nadzór nad działalnością dydaktyczną w Uniwersytecie, tworzeniem studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje rektor (§ 25 Statutu). Dyrektor Instytutu, w którym prowadzony jest kierunek filologia germańska odpowiedzialny jest za jego organizację i nadzór działalności dydaktycznej z nim związanej. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad kierunkiem filologia germańska sprawuje kierownik kierunku wraz z zespołem koordynatorów, których kompetencje obejmują:

- zajęcia realizujące efekty uczenia się z zakresu dyscypliny naukowej językoznawstwo;
- zajęcia realizujące efekty uczenia się z zakresu dyscypliny naukowej literaturoznawstwo;
- zajęcia realizujące efekty uczenia się z zakresu praktycznej znajomości języka niemieckiego.

Uczelnia w sposób przejrzysty i bardzo szczegółowy określiła kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości na kierunku filologia germańska, za które odpowiedzialni są poszczególni koordynatorzy i kierownik kierunku. W odniesieniu do ocenianego kierunku zostały wdrożone uregulowania Uchwały Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 24.10.2025 w sprawie zatwierdzenia polityki jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

Opracowywanie i zatwierdzanie nowych programów studiów i wprowadzanie wszelkich modyfikacji do programów studiów na kierunku filologia germańska odbywa się w sposób formalny w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury, z uwzględnieniem odpowiedniego organu samorządu studenckiego. Po zatwierdzeniu programu przez Radę Wydziału Filologicznego i uprzednim zaopiniowaniu przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i Wydziałową Radę Samorządu Studentów programy lub zmiany programowe kierowane są do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, która po wprowadzeniu poprawek, korekt, sugerowanych zmian i uzupełnień, rekomenduje projekty nowych i zmodyfikowanych programów studiów Senatowi. Uchwała Senatu Uniwersytetu Łódzkiego formalnie zatwierdza wdrożenie programu w następnym roku akademickim.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku filologia germańska poddawany jest systematycznej ocenie, dokonywanej dwa razy w roku (w razie konieczności częściowej), opartej na wynikach miarodajnych i wiarygodnych danych. W ocenach tych uczestniczą prowadzący zajęcia, studenci, interesariusze zewnętrzni. Interesariusze zewnętrzni, jak wykazano powyżej, mają szczególny, niebagatelny wpływ na kształtowanie programu studiów filologia germańska. Oceny dokonywane są podczas spotkań członków poszczególnych zakładów, spotkań opiekuna roku ze studentami, spotkań z interesariuszami zewnętrznymi (firmami, instytucjami, praktykodawcami). Monitoring programów studiów jest również przedmiotem posiedzeń Rad Instytutu oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, której obszar kompetencji reguluje Zarządzenie nr 21 Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego w kadencji 2024-2028 z dnia 6 października 2025 r. w sprawie: powołania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz określenia jej zadań. Przedmiotem dokonywanych ocen są wszystkie elementy programu studiów i procesu jego realizacji. Wnioski z systematycznej oceny programów studiów są wykorzystywane do ustawicznego ich doskonalenia z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć dydaktycznych i naukowych.

Polska Komisja Akredytacyjna jest jedynym podmiotem prowadzącym zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na kierunku studiów filologia germańska. Wyniki tych ocen są publicznie dostępne. Uczelni udaje się wykorzystywać wyniki ocen przeprowadzanych przez PKA do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku, choć nie w pełnym zakresie, jak pokazują powyżej sformułowane oceny. W odniesieniu do ocenianego kierunku została powołana Rada Dydaktyczna sprawująca nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem. Nad jakością kształcenia na prowadzonym kierunku czuwa również prodziekan ds. Jakości kształcenia i Wydziałowa Komisja. ds. Jakości Kształcenia. Zakres kompetencji i odpowiedzialności tych osób i zespołów zostały precyzyjnie określone w przywołanych powyżej regulacjach, Zarządzeniu nr 53 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 18.12.2019 r., Uchwale Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 24.10.2025 w sprawie zatwierdzenia polityki jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Stwierdzony i opisany powyżej stan faktyczny potwierdza sprawne funkcjonowanie przyjętego systemu, jednak wdrożone procedury nie poskutkowały podniesieniem jakości realizowanego programu studiów w oczekiwanym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się wprowadzenie skutecznej diagnostycznie weryfikacji programów studiów przed przyjęciem ich przez senat Uczelni.	Uczelnia wprowadziła pakiet sformalizowanych procedur służących skutecznej weryfikacji programów studiów przed przyjęciem ich przez Senat UŁ określających szczegółowo m.in. kompetencje i zadania Rady Dydaktycznej czy kierunkowego koordynatora do spraw jakości kształcenia odpowiedzialnych za weryfikację i wdrażanie zmian w programie studiów. Przyjęte rozwiązania nie poskutkowały zmianami naprawczymi w oczekiwanym zakresie. Bieżąca ocena wykazała szereg nowych nieprawidłowości w zakresie kryteriów 1, 2 i 3 - zarówno	zalecenie niezrealizowane

		na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów.	
--	--	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia nadzór nad kierunkiem studiów filologia według formalnie określonych kompetencji. Wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest o zasady określone w stosownych przepisach wewnętrznych. Przyjęto formalnie zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz interesariuszy zewnętrznych, nie przekładają się w pełni na doskonalenie jakości kształcenia. Nie dość skuteczna jest systematyczna weryfikacja koncepcji kształcenia, efektów uczenia się i ich metod weryfikacji oraz treści kształcenia. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom PKA.

Propozycja oceny kryterium *niespełnione* wynika z niedostosowania się do zalecenia wymienionego w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Podstawą prawną oceny jakości kształcenia jest par. 4 Uchwały nr 751/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 września 2024 r. w sprawie oceny programowej kierunku filologia germańska prowadzonego na Uniwersytecie Łódzkim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, który brzmi: „Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku filologia germańska na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2025/2026”.